

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 20 (2463) 1997 GEGUŽĖ-MAY 13

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA — \$1

Ar kelsime baltas vėliavas?

Kai generolai lieka be armijos-mūšis pralaimėtas. Vadai, nors ir geriausi, vieni patys nieko padaryti negali. Tas pats ir visuomeninėje veikloje.

IŠEIVIJOJE užaugo nauja vadovų karta. Nelengvą kelią ji buvo pasirinkusi ir nešė dvigubai sunkesnę naštą, negu bendraklasiai kitataučiai arba ir lietuviai draugai, pasirinkę paprastesnį ir lengvesnį gyvenimą. Būsimieji vadovai-vės siekė aukščiausio liuanistinio išsilavinimo, uoliai dalyvaudavo lietuviškuose renginiuose, aktyvūs buvo jaunimo organizacijose, kursuose, seminaruose, studijų dienose, suvažiavimuose, stovyklose. Ne vienam teko išmėginti vadovavimo pajėgumą, gerai iširti savo sugebėjimus, pasidrausinti imtis rimtos atsakomybės, ir tai ne dėl uždarbio, o tik dėl apsisprendimo būti naudingi išeivijos lietuvių gyvenime, tęsti, kas tėvų ar senelių pradėta. Tie jauni žmonės šiandien jau stovi daugelio organizacijų, institucijų, parapijų tarybų priekyje, sumaniai bei išradinčiai tvarkydami lietuviškos veiklos palikimą. Tai labai reikšmingas reiškinys, kai kuriose vietovėse ar srityse praeities kultas viltis. Vyresnioji karta gali tuo tik didžiulis. Tačiau pasigirsta ir liūdnųjų balsų: o kas bus, jei tų šaunių vadovų-vių greitai nebereikės, nes nebus kam vadovauti? Reikia — vadovai paruošti, o vadovaujamieji nyksta, sklaidosi, kažkur susilieja kur jų visai nereikia.

KAI šitokie dalykai ima rodytis, paprastai nieko kito nelieta, karinė kalba šneka, tik — mobilizacija. Bendruomeninė prasme — tai žmonių vėjus, telkimas visų, kurie šalia viso kito galėtų koją kojon žengti ir lietuvišku keliu. Galimas dalykas, kad toks laikas ateina. Jau nebe tos dienos, kai lietuvis primygtinai ieškojo lietuvių, ne mažiau kaip darbo ar duonos, kai be savųjų aplinkos ir savos kalbos viskas atrodė beprasmė ir menka. Tai buvo pirmųjų nedraugių žingsnių laikotarpis, šimtą kartų visaip aprašytas ir rimtai, ir juokingai. Šiandien vaizdas jau visai kitoks. Per daugelį metų nusistovėjus savųjų poreikių gyvenimas kiekvienam lietuviui, čia seniau įsikūrusiam ar naujai atvykstančiam, tapo tarsi savaime suprantama aplinkybe, nebekeliantis jokio klausimo. Net ir gretų retėjimas nebesukelia jokio didesnio sujudimo, verčiančio rimtai pasvarstyti, kaip tas gretas paprasčiausiu būdu papildyti. Norom nenorom klausimas pakimba prieš naujų veikėjų akis: kas darytina? Kaip burti išeivijoje užaugusius bendraraščius, kaip patraukti naujuosius ateivius, kad jie nedingę be žinios ir garso? Galbūt turėtų būti išstatyti nauji "magnetai", kurie trauktų visus draugus. Kas jie? Naujieji vadovai turbūt galėtų geriau nujausti, lengviau numatyti kas keistina, kas daugiau patraukli ir naudinga užsimojus telkti savuosius, kurie norėtų laikytis drauge. Motyvacija turėtų būti aiški, suprantama ir priimtina. Uždavinys nelengvas, bet būtinas. Kitaip savo rankomis kelsime baltas vėliavas. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Teigiamos sutarties pasėkmės

Dėl Šiaurės Amerikos laisvosios prekybos sutarties Kanados eksportai nuo 1988 m. padvigubėjo. Nors apie 8,000 gamyklų užsidarė per pirmus trejus metus sutarčiai įsigaliojus, dabar jau pakilo investicijos, o prekyba su JAV siekia \$91 bln. Taip pat prekiaujama su Japonija, Pietų Korėja ir Pietų Amerika. Kanados vidaus gamyba jau viršija 40% ir ji auga greičiau negu bet kuriose didesnėse, pramonėje pažengusiose valstybėse.

Pusę Kanados eksporto sudaro gamtos turtai, energetikos ir automobilių pramonės gaminiai. Prekyboje vyrauja 50 firmų, kurių viršūnėje — trys didžiosios automobilių gamintojos: GM, Ford ir Chrysler. Jų augimą pastūmėjo pasaulinė paklausa ir naujas pristatymo metodas. Taip pat telekomunikacijų srityje Bombardier ir Northern Telecom bendrovės atlieka svarbų vaidmenį prisidedant prie šios srities trigubo pagaugimo, eksportui dabar siekiant \$6 bln.

Kanados radijo-televizijos ir telekomunikacijos komisija (CRTC) gegužės 1 d. paskelbė naujas taisykles, kurios leis atidaryti rinką kitoms ryšių bendrovėms. Tačiau dėl to pakils vietinių telefoninių ryšių kainos vartotojams — \$3 per mėnesį daugiau nuo 1998 m. sausio.

Ligšiol konkurenciją riboja pašalpos, kurias iškeltais mo-

kesčiais mokojo ilgų nuotolių ir verslo klientūrai, kad privatiems telefono vartotojams būtų įmanoma taikyti pigesnes kainas. Naujos vietinės firmos galės pačios nustatyti kainas, duoti platesnę ar siauresnį tinklą negu Bell Canada. Ši 100 metų monopolij turėjusi bendrovė spausdins visų konkurentų klientų telefonų numerius, kurie nesikeistų vartotojams pasirenkant naują ryšių firmą.

Ontario provincija atsisakė savo plano, kuriuo savivaldybės būtų turėjusios apmokėti didesnę dalį paslaugų, įskaitant socialinę pašalpą. Buvo numatyta, kad provincija perims švietimo mokesčius, tačiau dabar nutarta, kad 50% arba apie \$2.5 bln. liks nuosavybės mokesčių bus skaitoję. Provincija, o ne mokyklų tarybos, nustatys, kuri dalis nuosavybės mokesčių bus skiriama švietimui. Mokestinimo lygis nesikeis, nors nežinoma kaip ilgai tas lygis bus "užšaldytas".

Savivaldybės turės mokėti 20% socialinės šalpos (welfare) išmokėjimų, kaip ir dabar. Administracinės išlaidos bus dalinamos per pusę. Valdžios teikiama būsto (social housing) atsakomybė liks savivaldybėms, tačiau savivaldybių ministeris Al Leach pranešė, kad provincija suteiks \$200 mln. vienkartinę paramą butų remontams.

Toronto burmistrė Barbara (Nukelta į 8-tą psl.)

DALIS POGRINDŽIO LEIDINIO "LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA" DARBUOTOJŲ, DALYVAVUSIŲ 25-RIŲ METŲ SUKAKTIES IŠKILMĖSE VILNIUJE. IŠ KAIRĖS: MONS. A. SVARINSKAS, SESULĖ GERARDA (ELENA ŠULIAUSKAITĖ), KUN. K. KUZMINSKAS, KUN. J. BORUTA, SJ

PRANEŠIMAS IŠ KAUNO

Pogrindžio "Kronika" dabarties viešumoje

"Ji buvo vienintelis balsas, sugebėjęs peržengti visas Berlyno sienas" — pareiškė Kauno arkivyskupas SIGITAS TAMKEVIČIUS, kalbėdamas "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" 25-rių metų sukakties iškilmėse

GENOVAITĖ GUSTAITĖ, Vilnius

Apkeliavusi Vilnių, Simną, Kybartus, "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" 25-čio sukaktis plačiausiai, iškilmingiausiai buvo paminėta Kaune. Prasidėjo ji čia balandžio 5 d. arkikatedroje-bazilikoje arkiv. S. Tamkevičiaus, SJ, koncelebruojantis Mišiomis. Po to organizacinis komitetas (rengėjai — Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuvos katalikų mokslo akademija — dr. Mindaugas Bloznelis, prof. Egidijus Aleksandravičius, Petras Plumpa, Kastytis Antanaitis, pakvietė į moksline konferenciją ir minėjimą.

Pagerbtas Kovaliovas

Konferencijai skirta Vytauto Didžiojo universiteto mažoji salė pilnutėlė. Pavėlavusiems teko sėsti ant palangių, glaustis palei sienas. Tarp suplaukusių iš įvairių Lietuvos vietų matėsi ne vienas, atvykęs iš toliau. Antai žinomas "Kronikos" platinotojas, garsusis žmogaus teisių gynėjas, dabar Rusijos dūmos deputatas profesorius Sergejus Kovaliovas, iš kitos pasaulio pusės, iš JAV (Baltimorės) — ištermingasis "Kronikos" vertėjas, platinotojas kunigas Kazimieras Pugetičius, "Vatikano radijuje dirbęs, dabar kaunietis mons. Vytautas Kazlauskas ir kt.

Išpūdinga konferencijos pradžia. Pasinaudodama "Kronikos" sukaktimi, Kauno medicinos akademija pagaliau įteikė S. Kovaliovui garbės daktarato, pripažintą dar 1993 m. Nuosirdžiausiu plovimų lydimi, apsišauktę togiomis akademijos rektorius prof. Vilijus Grabauskas ir senato nariai apdovanoja naująjį daktarą regaliais. Po to — aštuoni pranešimai, išsamiai nušviečiantys sukakties istoriją.

Aštuoni pranešimai

Autoriai ir temos: E. Aleksandravičius (VDU) — "Vėlyvojo sovietmečio istoriografinės problemos ir LKKB"; P. Plumpa (LKMA) — "Pogrindinės literatūros leidyba 1968-1973; kun. J. Boruta, SJ, (LKMA) — "LK-BK idėjos ištakos ir jų realizavimas"; A. Jakubčionis (VU) — "Bažnyčios priešinimasis 1970-

1980 m."; S. Kovaliovas — "LK-BK ryšiai su disidentais Rusijoje"; kun. K. Pugetičius — "LK-BK Kronika Amerikoje"; mons. V. Kazlauskas (LKMA) — "LK-BK Kronika Romoje"; K. Antanavičius (VDU) — "Sovietinė Lietuvos valdžia prieš LKKB".

Iškilmingas minėjimas

Po konferencijos prasidėjęs iškilmingas minėjimas iš tikrųjų buvo jos tęsinys nukeltas į kita, didžiąją salę. (Išsėdėti teko nuo 14 iki 19-os). Bet už "Kroniką" sėdėjo, kentėjo ne tiek, tai nejaugi aimanuosi, priekaištausi? Minėjime kalbėjo arkiv. S. Tamkevičius tema — "LKKB ir Bažnyčios problemos šiandien", prof. A. Žygas — "LKKB prasmė teologinės socialijos švietime", kun. L. Virbalas — "Katalikų dvasinė patirtis okupacijos metais".

Dar seime per Kovo 11, turėdamas galvoje "Kroniką", arkiv. S. Tamkevičius skatino išlaikyti viltį ir šiandien. O minėjime pasakė: "Kai prieš dvidešimt penkerius metus (1972 m.) pradėjome leisti "Kroniką", niekas nenujautė, kad po 16 metų subyrės sovietinės vergovės pančiai, nes kompartijos ir KGB prievartos mašina dar atrodė labai galinga". Mūsų dienų spaudai palinkėjo "būti tokiai sąžiningai ir taip norėti tarnauti Lietuvai, kaip tai darė Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika".

Dvejopa taktika

Arkiv. S. Tamkevičius apžvelgdamas padėtį tuoj po karo, komunistinio ateizmo metais, kai šimtai kunigų buvo įkalinti, o vėliau prasidėjo "beveik visų (!) dvasininkų verbavimas dirbti KGB agentais (...)", fizinių kunigų seminarijos naikinimas, teismai, baudos už vaikų katekizavimą, religinio gyvenimo apribojimas ir t.t., — įvardijo susidariusią dvejopą dvasininkijos nuostatą. Pagal pirmąją — svarbu neiškuti vilko iš miško, nesikišti į politiką, atlikti, kas įmanoma, ir laukti sąlygų pasikeitimo; pagal antrąją — nepasimesiti, ieškoti išeities net beviltiškiausioje padėtyje, stengtis kuo geriau pasitarnauti Dievui, Bažnyčiai, klausyti jos, ne žmonių. Vienintelis antrosios kelias, iš tiesų tik takelis, vedė į viešumą,

į pastangas Bažnyčią ir Lietuvą prisilgusią tamsą, melą, parodyti visam pasauliui, išvilkti į dienos šviesą. Šituo keliu, takeliu, ir pasuko "Kronika".

Pirmieji numeriai

Pavadinimą leidiniui parinko Kaišiadorių vyskupas Vincentas Sladkevičius, MIC (dabar kardinolas), anuomet gyvenęs tremtyje, Nemunėlio Radviliškyje. Išėjo į pasaulį "Kronika" su jo parinktu pavadinimu, su jo palaiminimu — vadovybės pritarimu. Pirmą numerį, pasirodžiusį Simne 1972 m. kovo 19 d., per šv. Juoazapą, parengė ir išleido kun. Sigitas Tamkevičius, SJ, anuometinis Simno vikaras, dabar arkivyskupas. Jis "Kronika" rūpinosi — rinko duomenis, redagavo, perrašinėjo, platino — daugiau nei dešimt metų, iki 1993 m., kai per kun. A. Svarinsko teismą (į kurį iš Kybartų važinėjo kasdien) buvo suimtas. Bet leidinys tębėjos. Kokios sunkios, įtampos, pavojaus kupinios dienos užgruvo: jei "Kronika" būtų sustojusi, kitų įrodymų nė nereikėtų — vienas S. Tamkevičius kaltas. Bet nepristig žmonių, nenuleidusių rankų.

Kokį įspūdį padarė žinia, kad "Kronika" gyva, matyti iš atsiminimų, paskelbtų "Kronikos" XI tome. Arkiv. S. Tamkevičius jame pasakoja: "1984 m. pavasarį (beveik po metų nuo suėmimo) į Permės lagerį Nr. 37 atvyko bylos tardytojas V. Urbonas. Pašauktam kaliniui pasakė: "Jūs buvotė 'Kronikos' redaktorius". Kalbys atskleidė klausimu: "Ar 'Kronika' jau neina?" "Eina" — išgirdo atsakymą. "Eina" — ilgą laiką šis žodis kaip muzika skambėjo mano ausyse". Ses. Bernadeta Mališkaitė parašė: "Turbūt dar niekada nebuvo tokios laimingos, kaip tasyk, kai po įtartina ilgo laiko per Vatikano radiją išgirdome, kad Vakarų pasiekė "Kronikos" 58 numeris. Tai reiškia, kad 'Kronika' gyva!" O kun. Juoazapas Zdebskis tuomet pajaukavo: "Dar tikriausiai ne vienam aukštam KGB pareigūnui nuo antpečių lėks žvaigždutė — įtariamieji suimti, o 'Kronika' vis tiek eina..."

(Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

ŠAS kandidačių sąrašas

Kaip praneša BNS, balandžio 24 d. JAV kongreso atstovų rūmuose "įtakingi respublikonai paskelbė įstatymo projektą, raginantį priimti į NATO Lietuvą, Latviją ir Estiją, kai tik jos atitiks narystei keliamus reikalavimus." Siekiama garantuoti vėlesnį priėmimą Rytų Europos valstybėms, kurios nebus pakviestos į nars liepos mėnesį, kartu su Lenkija, Vengrija, Čekija ir Slovėnija.

Įstatymo projektas taipgi skatina "atsižvelgti į Rusijos nuostatus" plečiant ŠAS ir didinti visų Europos kraštų saugumą. Pasisakyta už didesnę bendradarbiavimą plečiant raketinės gynybos sistemas.

ŠAS generalinis sekretorius Xavier Solana pakvietė Lietuvą liepos pradžioje dalyvauti pasitarime dėl ŠAS viršūnių susitikimo Madride.

UR ministeris Italijoje

ELTOS žiniomis, gegužės 5 d. popiežius Jonas Paulius II Vatikane priėmė Lietuvos užsienio reikalų ministrę Algirdą Saudargą. Šventasis Tėvas domėjosi įvykiais Lietuvoje. Ministris kalbėjosi su Vatikano sekretoriumi ryšiams su valstybėmis, arkivyskupu Jean Louis Tauran apie tarpvalstybinius Vatikano ir Lietuvos santykius bei Lietuvos ryšius su kaimyniniais kraštais ir siekimą tapti ŠAS nare.

Italijoje A. Saudargas, norintis pristatyti Lietuvos poziciją artėjančios Europos sąjungos ir ŠAS viršūnių susitikimams, pasimatė su Italijos senato pirmininku, užsienio reikalų ministriu ir prezidentu. Jis taip pat skaitė paskaitą Italijos Tarptautinių organizacijų bendruomenės rūmuose.

Bankų veikla

Balandžio 22 d. Europos įvertinimo agentūra IBCA paskelbė, kad Lietuvos bankininkystė atsisgauti po 1995 m. krizės — "padidėjo bankų aktyvai ir mažėjo palūkanų norma", rašo Lietuvos rytas (nr. 95). Indėliai padidėjo 16%. Krizė buvo įvykusi dėl "Lietuvos ūkyje egzistavusių sunkumų ir nepatyrusių banko vadovų veiklos klaidų". Maždaug 15 iš tų metų veikusių 28 bankų tapo nemokiais ir bankrotavo.

Balandžio 23 d. prezidentas Algirdas Brazauskas pasirašė įstatymą, likviduojantį Lietuvos akcinę inovacinę banką (LAIB), kurio įsipareigojimai kreditoriams sudaro apie 600 mln. litų, iš jų 200 mln. fiziniais asmenimis.

"Litimpeks" bankas šių metų pirmąjį ketvirtį patyrė 1.9 mln. litų nuostolį, nes bankas neturėjo pakankamai pajamų duodančio turto. Tikimasi, kad išplatinus naują 60 mln. litų akcijų emisiją, bus įmanoma sukaupti 1.5 mln. litų pelno.

Lietuvos plėtotės bankas

1996 m. patyrė 28,000 ekių (apie 140,000 litų) nuostolį. Banko pirmininkas teigia, jog nuostoliai vis tik mažesni, negu manyta, o turtas padidėjo 3.5 karto. Banko akcijas valdo Lietuvos vyriausybė (64%) ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (36%).

TS(LK) vietos savivaldybės

Kaip skelbia ELTA, Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) naujos kadencijos tarybose prarado dešimt merų vietų iš 35, kurias turėjo iki kovo mėnesio rinkimų. TS(LK) vadovauja 8 miestų ir 17 rajonų savivaldybėms. TS(LK) išlaikė merų pareigybę didžiojoje Lietuvos miestuose, išskyrus Klaipėdą, kur laimėjo Liberalų sąjunga ir Marijampolėje, kur perėmė Centro sąjungos atstovai. Antrą vietą pagal laimėtus merų rinkimus užėmė Krikščionių demokratų partija, kurios atstovai vadovauja 8 rajonų savivaldybėms.

Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministeris Kęstutis Skrebys pareiškė, kad "Lietuva, reformuodama savo savivaldos sistemą, turi atsižvelgti ne tik į europinius standartus, bet ir į savo patirtį bei poreikius." Administracinio-teritorinio suskirstymo reforma turi būti atliekama apgalvotai, diskusijoms gali būti skiriama mažiausiai treji metai.

Valstybės gynimo įstatymas

ELTOS žiniomis, balandžio 30 d. Lietuvos seimas priėmė Valstybės gynimo įstatymą, numatantį tarybos sudarymą, jos veiklos tvarką ir įgaliojimus. Jos nariai svarstys ir derins svarbiausius valstybės gynybos reikalus ir valstybės institucijų veiklą svarbiausiais valstybės saugumo užtikrinimo ir gynimo klausimais. Jai vadovaus prezidentas, kuris yra ir vyriausiasis valstybės ginkluotųjų pajėgų vadas, dalyvaujant ministriui pirmininkui, seimo pirmininkui, krašto apsaugos ministeriui ir kariuomenės vadui. Tarybos nutarimai įgyvendinami prezidento dekretais, vyriausybės nutarimais, ministerių ir kitų valstybės valdymo institucijų vadovų įsakymais bei įmonių teisės aktais.

Padidėjo valstybės skola

Lietuvos valstybės skola padidėjo 146 mln. litų per pirmąjį šių metų ketvirtį, praneša ELTA. Balandžio 1 d. ji siekė 7.37 bln. litų, arba 13.5% bendros vidaus gamybos. Finansų ministro Algirdo Šemetos teigimu, skola užsieniui per tris mėnesius padidėjo 39 mln. litų, siekdama 4.7 bln. litų, o vidaus skola padidėjo 137 mln. litų iki 2.65 bln. litų. Jis tvirtino, kad vyriausybės ketinimai neviršyti užsienio skolos ribos šiais metais tikrai bus įvykdyti, ir numato, kad įvyks du infliacijos šuoliai, bet metinė infliacija neviršys 12%. Trijų mėnesių infliacija buvo 3.5%. RSJ

Šiame numeryje

Ar kelsime baltas vėliavas?

Kyla svarbus klausimas, kaip burti čia užaugusius bendraraščius?

Pogrindžio "Kronika" dabarties viešumoje

Klausyti Dievo, ne žmonių — buvo takelis, vedantis į tiesą

Lietuvos pareigūnų pataikavimai Varšuvoje

Afrikoje ir Azijoje Lietuvai atstovauja Lenkijos pasiuntinybės

Lietuvos tautųdystės centras

Iki galų neišsakyta tiesa kelia nesusipratimų

Lietuvos — Kolumbijos prezidentas?

Bogotos meras A. Mockus iškyla kaip politinė figūra

Darbas nusagstytas praieities kelias

Pokalbis su prel. J. Kučingiu, parašiusiu savo atsiminimus

Gimnazija, davusi daug žymųjų

Dalyvavimas "Meno kuopėje" buvo mokinių prestižo reikalas

XIII-XV amžių lietuvių asmenvardžiai

Rašytojas J. Kralikauskas — apie vyrų ir moterų vardus

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755.

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė,
Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$40, pusmetinė – \$20,
rėmėjo – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai
nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalavimai: "TŽ" administracija.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuostata. Benda-
darbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular
\$40.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. PERIODICALS
Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to:
"Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA
POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario
L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvoje kyla susidomėjimas palaimintuoju Mykolu Giedraičiu (1425-1485), Ligonių ir zakristininkų globėju bei užtarėju. Specialios iškilmės buvo surengtos Molėtuose ir Videniškiuose, kuriose dalyvavo ir Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis. Mat palaimintasis yra kilęs iš minėtų apylinkių. Jis priklausė garsiajai Giedraičių giminei. Buvo šlubas ir mažo ūgio. Įstojo augstinijonų vienuolijon Bistriceje, netoli Vilniaus. Atlikęs noviciatą, buvo perkeltas Krokuvon, kur studijavo filosofinius mokslus ir 1460 m. gavo daktaro laipsnį. Pasijungė šventu gyvenimu, būdamas ilgą laiką durininku bei zakristininku. Palaimintuoju paskelbtas 1544 m. Jo palaikai saugomi Krokuvos Šv. Morkaus šventovėje. Viena altoriuje yra jo atvaizdas su įrašu "Bl. Michal Giedroyc".

Lietuvoje mirė vyriausias amžiumi Vilniaus arkivyskupas kunigas monsinjoras a.s. Kazimieras Pukėnas. Velionis buvo gimęs 1905 m. Vilniaus krašte, kunigu išventintas 1932 m. birželio 19 d. Pirmuosius trejus metus vikaravo Rokovo parapijoje. Po to išvyko gilinti studijų į Belgijos katalikų universitetą Liuvene. Prieš pat Antrojo pasaulinio karo pradžią grįžęs Lietuvon darbuosi mokyklų ir Lietuvos kariuomenės Vilniaus įgulos kapelionu. 1945 m. buvo sovietinių okupantų suimtas ir vienuolika metų kalėjo sibiriniuose lageriuose. Nuo 1962 m. darbuosi Nemėnėnės parapijoje. Čia ir palaidotas balandžio 21 d.

Panevėžio vysk. J. Preikšas Gerojo Ganytojo sekmadienio progą paskelbė laišką kunigams ir tikintiesiems, kuriame tarp kitų nurodymų pažymima, kad karas ir pokario laikotarpis labai prarėtinęs kunigų gretas. O jų labai reikia mokyklose, ligoninėse; senelių namuose, kariuomenės daliniuose, jaunimo organizacijose. Esą, turime gražių katalikiškų šeimų, "kodėl nepaklausius Kristaus kvietimo pasiaukoti altoriaus tarnybai?"

Lietuvos vyskupijoje balandžio 2 d. buvo pradėti dvi savaites trukę susitikimai alkoholio ir išankstinio apsaugojimo klausimams panagrinėti. Svečiai iš JAV kun. Bill ir pasaulietis pedagogas Jack Irwin susitiko su kunigais, seminarijų auklėtiniais, Šeimos centrų talkininkais, Anoniminių alkoholikų (AA) draugijų nariais. J. Irwin (lietuvių kilmės) Lietuvoje lankėsi jau aštuntą kartą. 1994 m. Kaune jo iniciatyva pradėta vykdyti "Sniego gniūžtės" programa, taikoma paauglių kovai prieš alkoholį ir narkotikus. Buvo surengtos specialios stovyklos Kaune ir Panevėžyje. Paprastai tokio-

se dalyvauja apie 100 paauglių ir 20 suaugusiųjų. Išgirstos mintys pavaizduojamos žaidimais bei vaidinimais.

Svečių susitikimuose su Lietuvos kunigais aptartas alkoholio ligos apibrėžimas. Veiksmingiausia gydymosi priemonė – priklausymas AA draugijai, kurios grupių Lietuvos miestuose yra 22. Kun. Bill pareiškė, kad pradėta atvirai kalbėti ir apie alkoholizmo problemą dvasininkų tarpe. 1956 m. JAV pradėjusi veikti speciali reabilitacijos sanatorija "Guest House" alkoholizmu sergantiems kunigams, vienuoliams bei seminarištam. Joje gydyti apie 5000 pacientų. Pradėta atskira gydymo programa vienuolėms.

Klaipėdos Šv. Juozapo Darbininko parapijos klebonas kun. Algis Baniulis griežtai atsakė nusikaltėliams mokėti duoklę už vadinamą apsaugą. Po to buvo grasinta laikinosios medinės šventovės sudeginimu. Klebonas viešai pareiškė: "Ko verta būtų bažnyčia, jei ji būtų pastatyta iš prievarta suaukotų pinigų". Balandžio 1 d. policija sulaukė įtariamąjį asmenį.

Seselių saleziečių namų ir koplyčią Palemonė kovo 31 d. pašventino vysk. Vl. Michelevičius. Iškilmėje dalyvavo Kauno arkivyskupijos kancleris kun. A. Jagelevičius, seminarijos rektorius kun. E. Bartulis, kun. K. Juknevičius, SDB, kun. P. Gavėnas, SDB, kun. L. Virbalas, SJ, kun. L. Jagminas, SJ, kun. M. Zurbas, SDB, kun. J. Babonas, kun. S. Šileika, SDB, Lietuvos moterų kongregacijų atstovės ir 5 seselės salezietės iš Čekijos Prahos. Vysk. Vl. Michelevičius, pasidžiaugęs saleziečių seselių veikla, pabrėžė, kad turėtume gyventi dabartimi ir stiprinti šeimas. Sesuo M. Nesarė priminė, kad šie namai pastatyti viso pasaulio seserų vienybės dėka. Seserys salezietės dirba su jaunimu 48 pasaulio kraštuose, 114 seserų dalyvauja misijose. Anot seselės Liucijos, 1980 m. Lietuvoje bebuvu likusios dvi Marijos krikščionių pagalbos dukterys. Seserų saleziečių bendruomenė Kaune formaliai patvirtinta 1994 m. Ji su Čekijos seserimis sudaro vieną provinciją, vadovaujama ses. Mercedes Alvarez.

Pogrindžio "Kronika" dabarties viešumoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Drašijai

Per minėjimą arkivyskupas apibūdino "Kronikos" darbuotojus: "Ir nereikia perdėti, kad 'Kronikos' darbininkai nuliptyti iš kitokio molio – jie irgi bijojo, svyravo, išgyveno ne vieną silpną valandą, bet, atsiremami į Dievą, visuotinio pavojaus aki-vaizdoje, bandė priimti asmeninę atsakomybę dalį". "Kronikos" XI tomo atsiminimuose arkivyskupo ir kun. J. Borutos, SJ, tų ne iš kitokio molio nuliptytų pavardės paminimos ne sykį. Tai nuolatinių talkininkų seserys vienuolės – Elena Šuliuskaitė, Nijolė Sadūnaitė; nu-kentė už platinimą, dauginimą pasauliečiai – Povilas Bruzas, Juozas Gražys, Vladas Lapienis, Petras Plumpa; vienuoliai – brolis Anastazas Janulis, SJ, seserys Genutė Navickaitė, Ona Pranckūnaitė, Ona Vitkauskaitė, minėta Nijolė Sadūnaitė; kunigai – Virgilijus Jaugelis, MIC, Jonas-Kastytis Matulionis, SJ, Sigitas Tamkevičius, SJ. Po pastarojo suėmimo (1983) "Kronika" tebeleido seserys Elena Šuliuskaitė, Bernadeta Mališkaitė, Birutė Bryliūtė, Ona Šarkauskaitė, Virginija Kavaliauskaitė, redagavo kun. Jonas Boruta, SJ; paruoštą numerį apbuodavo vysk. Julijonas Steponavičius, gyvenęs ištremtas Žagarėje. Pradžioje "Kronikos" kalbą taisė Kazimieras-Jonas Ambrasas (vėliau kunigas).

Už Lietuvos ribų

"Kronikos" platinimu užsienyje rūpinosi Arimantas Raškis, anuomet Maskvoje studijuojantis biofiziką. Jis padėjo užmegzti ryšį su žmogaus teisių gynėjais – S. Kovaliovu, T. Velikanova, A. P. Lavuto. Jie "Kronikos" duomenis skelbdavo savo leidžiamoje "Einamųjų reikalų kronikoje", perduodavo užsienio diplomatom, žurnalistams. (Už tą veiklą Vilniuje ir buvo nuteistas S. Kovaliovas). Apie maskviečius arkiv. S. Tamkevičius, SJ, atsiminimuose rašė: "Su dideliu dėkingumu ir pagarba menu Lietuvos draugus

Maskvoje. (...) Stebėjau jų at-sakingumą, – per ilgą laiką nebuvo nė vieno atvejo, kad sutartą dieną būtų neatvykę".

Užsienyje "Kronikai" taip pat nestigo bičiulių, padėjusių pogrindžio leidinio balsui skliti ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulyje. Antai išeivių lietuvių informacijos centre dirbusiam kun. K. Pugetvičiui pirmam pavyko užmegzti tvirtus ryšius su "Kronikos" redakcija, organizuoti vertimą į anglų kalbą ir spausdinti atskirais sąsiuviniais.

Kito Kazimiero kun. Kuzminko, "Lietuvos kronikos sąjungos" vadovo, pastangomis "Kronika" buvo verčiama į kitas pasaulio kalbas ir leidžiama atskirais tomiais: Romoje į italų kalbą "Kronika" vertė mons. Vincentas Mincevičius, skelbė "Elta T-Press" biuletenyje. Per Vatikano radiją "Kroniką" skaitė mons. Vytautas Kazlauskas. Apie jų pasiaukojantį darbą taip atsiliepė kun. J. Boruta, SJ. "Jei nebūtų buvę pasišventusių Bažnyčiai ir Lietuvai ten, laisvajame pasaulyje, mes ne ką būtume galėję nuveikti. Ačiū jiems".

Nepriklausomybės sulaukus

Prancėse nebuvo apėita padėtis po Kovo 11-osios, atėjus nepriklausomybei. Apie ją tvirtai ir aiškiai pasakyta: nepriklausomybė "ne tik neišsprendė visų problemų, bet jų dar padaugino", nes susidarė sąlygos ir naujų religinių judėjimų, žemos masinės kultūros visuotniam veržimuisi, Bažnyčios skaldymui, daugeliui kitų neigiamų reiškinių. Pabrėžta: "Šiandien tik vieno pasigendu: per mažą turime kunigų, kurie degtų idealizmu, kuriems Kristus ir bažnyčios reikalai būtų jų gyvenimo alfa ir omega, ir kurie, patys subrendę Kristuje, tą brandą skleistų tarp tautiečių. Dažnai šią brandą norima pakeisti pigiu praeities niekinimu".

Minėjimą vainikavo garsus, pasaulinio lygio Kauno vals-tybinis choras (vadovas prof. P. Bingelis), atlikę tieki mūsų, tiek pasaulinės klasikos kūrinių.

Kaip pakiliai skambėjo pabaigoje Hendorio Aleliuja!

Nuotykių

Kelios "Kronikos" gyvavimo nuotrupos buvo papasakotos ne konferencijoje, minėjime, o per vakariene. Nijolė Sadūnaitė prisiminė, kaip 1987 m. balandžio 1 d. Vilniuje, bute, kuriame ji slapstėsi, atėjo saugumiečiai daryti kratos. Įlindusi į spintą po paltais plėšė "Kroniką", skiauteles kišosi į kišenes, tuo tarpu saugumiečiai didelia-bute slinko vis arčiau prie jos kambario. Spintos duris atidarė ir ... išgirdo. "Sveikas broli!" Nesunku įsivaizduoti "broli" išraišką. Pasisveikinusi, abiem rankom susiėmė už pilvo, paprašė leidimo kai kur neiti. Leido su palydove. Nijolei pavyko skiauteles sumesti, vandenį nuleisti...

Kitokie įspūdžiai kelionių ir Kybartus, kai tekdavo važiuoti kartu su E. Šuliuskaite багаži-nėje ant grindų po paralono užtiesalu; atrodė, važiuoja vienas klebonas S. Tamkevičius. Klebonijos kieme, prie pat namo, stovėjo pastatyta palapinė. Automobilis į ją įvažiuodavo, klebonas kaip niekur nieko išlipdavo, tvarkingai įeidavo pro duris priešais kaimynų langus, kuriuose nepaliaujamai dieną nak-tį sėdėjo sekiai. Tuo tarpu keleivės iš palapinės išruopšdavo per sandėliuko langelį ir klebo-nijos butą. Bėgipu ilgakojei Nijolei – prisimena E. Šuliuskaitė.

E. Šuliuskaitė pasakoja, kaip perrašinėdavo "Kroniką" Kybartų klebonijos pastogės kambarėlyje. Akių aukštumoje buvo įrengta pavojaus lemputė – jei ji užsidegė ir po akimirkos užgesa, liautis rašyti, netaisinti, o jei negesta, dega ilgiau – griebti degtukas, čia pat padėstus, ištrauktus, deginti. Prisime-na sykį, apačioj būrys jaunimo atėjęs garsiai kalba, atrodo viskas kuo palankiausia. Staiga lemputė plykstelė, dega, negesta. Sirdį nudiegia, griebia deg-tukus... Vis dėlto akimirka stab-teli, laukia, klausosi – gal kas netyčia mygtuką spustelėjo. Taip ir buvo...

O štai ses. Birutės Briliūtės pasakojimas. Po klebono S. Tamkevičiaus suėmimo (buvo gegužės 6-oji, gegužinių pamaldų metas) kybartiškaiai kasdien rinkosi į pamaldas, čia apie ją keliais, dideli, maži – tėvai, seneliai, vaikai. Meldė dangaus pagalbos, stiprybės suimtajam, sau. Vaikus už maldą, eimą į pamaldas tardė mokykloje, ko-liojo, gėdijo... Viskas buvo seka-ma, pranešama.

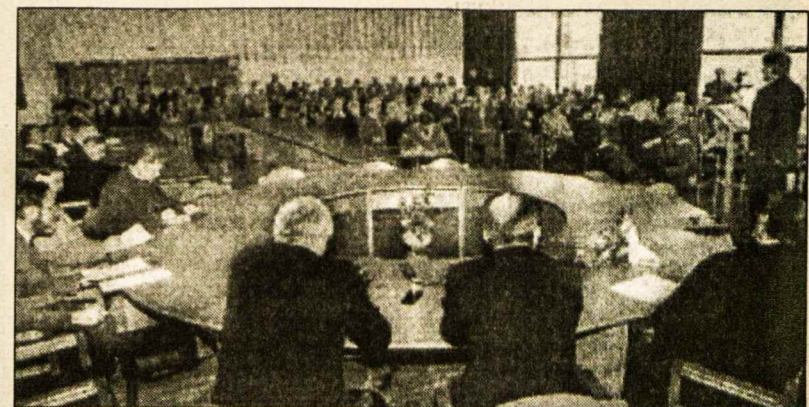
Pogrindžio leidinių paroda

Lietuvos delegacijos prie Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos vadovė Gintė Damušytė laišką kun. J. Borutai, SJ, kviečia "Kroniką" dalyvauti kitais metais organi-zuojamoje tarptautinėje pogrindžio spaudos parodoje Berlyne, Prahoje, Varšuvoje, Budapešte, Maskvoje.

Ses. Elena Šuliuskaitė, SJ, ant savo "Kronikos" II tomo priešlapių renka dalyvavusių jos leidyboje bei platinime ir kitų Lietuvai nusipelnusių žmonių parašus. Štai vienas kitas iš to daugelio muziejinio, istorinio egzemplioriaus įrašų: "Viešpats neapleidžia tų, kurie Juo pasiti-ki... s. Bernadeta Mališkaitė, SJE, 1993.10.17"; "Jūsų 'Kronika' visame pasaulyje atliko nuostabų darbą. Dėkoju Viešpatyje. Peter Hans Kolvenbach, SJ, 10.12.93" (įrašas lietuvių kalba jėzuitų ordino generolo); "Su meile prieš neapykantą! – tokia pamoka visiems laikams... 92. 11.15. Vyt. Landsbergis".

Buvę "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" darbuotojai, dalyvavę 25-rių metų sukakties iškilmėse Kaune: disidentas S. KOVALIOVAS ir arkivyskupas S. TAMKEVIČIUS

Gausūs dalyviai "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" 25-rių metų sukakties minėjime Vytauto Didžiojo universiteto mažojoje salėje

Lietuvos pareigūnų pataikavimai Varšuvai

Prieš maždaug 50 metų Lenkijos atstovas Lietuvai Charvat vienos iškilmės proga Kaune išreiškė linkėjimą, kad Lietuva taptų Kauno vaivadija. Tai buvo politinis Lenkijos atstovo išdidumas, kuriam Lietuvos pareigūnai lenkiasi ir dabar

KAZYS BARONAS, Vokietija

Lenkijos karo atstovas Lietuvoje plk. Leonas Mitkiewicz sav atsiminimuose "Wspomnienia kowienskie" 60-61 psl. rašo: "Gegužės 3 d., Lenkijos konstitucijos šventės proga, min. Charvat atskirame 'Metropolio' viešbučio kambarėje surengė visam pasiuntinybės personalui iškilmingus pietus, aišku, pakvietė ir mane. Tai buvo nekasdieninis įvykis, nes pirmą kartą savo gyvenime turėjau apsirėngti civiliniais drabužiais, atvykti į vašes su fraku. Ponas Charvat buvo užsispyręs, – nenorėjo manęs matyti karine uniforma. Dar labiau to vakaro nuotaiką sugadino nekorektiškas humoro-rinkos ir pamaldas, čia apie ją keliais, dideli, maži – tėvai, seneliai, vaikai. Meldė dangaus pagalbos, stiprybės suimtajam, sau. Vaikus už maldą, eimą į pamaldas tardė mokykloje, ko-liojo, gėdijo... Viskas buvo seka-ma, pranešama.

"Man, ir manau visam pasiuntinybės personalui, tai buvo netikėtas ir visiškai nesuprantamas Charvato išsišokimas. Joks protingas ir blaivus žmogus Lenkijoje taip negalvoja. Be to, tokie pareiškimai yra priešingi Lenkijos vyriausybės nurodymams. Tuoj pat, pasibaigus pietums, min. Charvatui pasakiau savo nuomonę. Padėtis buvo juo blogesnė, nes lietuviai patarnautojai, kurie, deja, prakalbos metu stovėjo prie stalo, be jokių abejonių lenkiškai supra-to. Tai buvo visiškai nereikalinga ir kenksminga lietuvių jaun-mų provakacija. P. Charvat vi-siems laikams uždarė kelią nuoširdiems santykiams su lietu-viais ir nepasitarnavo Lenkijos tikslams."

Kitoje vietoje plk. L. M. ra-šo, kad Lenkijos pasiuntinybė buvo sekama. Tokiu pavyzdžiu ir įrodymu jis paminėjo susitiki-mą su vienu asmeniu Latvijos nepriklausomybės šventės pro-ga surengtame pobūvyje. Pri-ėjęs prie jo ponas O (taip jį va-dina plk. L.M.) prašėko rusiš-

kai, sakydamas, kad tik dabar asmeniškai pažinęs patarėją Za-leskį ir plk. L. Mitkiewicz; mus pažįstas jau senokai iš balsų skambesio bei žodžių tarimo. Netikėtai užkluptas svečio atvi-rumu karinis Lenkijos atstovas paklausė, iš kur jis galėjęs gauti tokias smulkias žinias. Ponas O atsakė: "Galiu tamstai rytoj pri-statyti įrašytą pokštėlį pono pulkininko ir žmonos kalbos, kurioje pranešate poniai, kad pakvietėte pusryčiams NN".

Taigi slapta Lietuvos tarny-ba veikia. Lenkijos pasiuntinybė taip pat žinojo, kad klausoma jos telefoninių pasikalbėjimų, tačiau lenkas nemanė, kad mi-nėtoji tarnyba veikia tokiu tiks-lumu. Atrodė, kad beveik po 50 metų P. Charvato svajonė taps tikrove ta prasme, kad pradėta pataikauti Lenkijai. Štai Lietu-vos užsienio reikalų min. A. Saudargas, turėdamas du lenkų kalbos vertėjus, Lenkijos televi-zijoje kalbėjo "lenkiškai" (inter-pdams rusiškus žodžius), prezi-dentas A. Brazauskas taip pat, o seimo pirm. prof. Vyt. Lands-bergis be jokio akcento lenkiš-kai kalbėjosi su spaudos atsto-vais. Be to, Afrikoje ir Azijoje mūsų valstybei atstovauti pa-vesta Lenkijos pasiuntinybės.

Vokiečių spauda rašė (tai pastebėjo Miuncheno "Sued-deutsche Zeitung"), esą Lietuva dairosi į Lenkiją, norėdama per jos vartus įžengti į ŠAS. Bet ar tai neklastingi spąstai, kaip ir visuomet iš lenkų pusės, mūsų politiniame gyvenime? Be to, kodėl mūsų valstybei trečiame pasaulyje negalėtų atstovauti Skandinavijos kraštai? Kodėl nesibelti į jų duris? Daugiausia draugiškumo mums rodo Dani-ja. Tad per Kopenhagą geriau belstis į ŠAS vartus negu dairytis į Lenkiją. Esu tikras, kad Vilniaus Vytauto Didžiojo gim-nazijos mokiniai (jų dar esama Lietuvoje ir išeivijoje) tikrai ge-riau moka lenkų kalbą už prez. A. Brazauską, seimo pirm. prof. V. Landsbergį ir užsienio reika-lų min. A. Saudargą. Tačiau jie (vilniečiai), būdami aukštesė Lietuvos valstybės pareigose, Varšuvoje kalbėtų per vertėją. To reikalauja lietuvių savimone. Antra: užtenka klupčioti, rodyti vergiškumą Varšuvai. Laikas pareikalauti atlyginimo už 15, 000 lenkų internuotų karių bei šimtų tūkstančių pabėgėlių karo metu išlaikymą, pastatyti pietry-čių Lietuvoje lietuviškas mokyk-las, paskirti finansinę paramą Lenkijos lietuviams, ypač Suval-kų trikampio kultūrinei veiklai. Tai būtų Varšuvos draugiškumo įrodymas Vilniui.

Ata

muzikui STASIUI GAILEVIČIUI mirus,

dukrai LIALEI LAURUŠAITIENEI ir dukterėčiai BIRUTEI MATULAITIENEI reiškiamo nuoširdžią užuojautą –

Stasė ir Bronius Marijošiai

Ata

STASEI MILERIENEI mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo buvusiam KLB Hamiltono apylinkės pirmininkui KAZIMIERUI, dukroms, giminėms ir artimiesiems –

KLB Hamiltono apylinkės valdyba

HAMILTON
615 Main St. E.
(East of Sanford)
Tel. 528-6303

Andrew W. Swan,
Manager

DUNDAS
195 King St. West.
Tel. 627-7452

Robert G. Amm,
Manager

Ata

STASIUI GAILEVIČIUI iškeliauvus amžinybėn,

prisimindami jo šviesų vadovaviną "Varpo" chorui, giliai užjaučiame jo žmoną HERTA, dukrą LIALE LAURUŠAITIENĘ ir BIRUTĘ MATULAITIENĘ su šeima –

buvę varpiečiai

OVER A CENTURY OF SERVICE

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Dideli mažų žmonių džiaugsmas

ANTANINA GARMUTĖ
Kaunas

Pavasario saulė Nemuno lankose tirdė lengvą balandžio sniegą. Kelio vingis už Zapyškio sparciai užkopė į kalną, ir pro medžių šakas pasimatė senos sodybos siluetai. Iš kamino virto dūmai: Pečiuliai buvo namie. Aplipęs vaikais langas greit ištuštėjo – mažieji leidosi į kojas pasitikti manęs. Lenktyniaudami. „Močiute! – šaukė Mantas, – mes tau duosime atsikąsti šokolado!“ Padedamas kaimyno vaikų tėvas, nuo plėšikų užpuolimo dar ne visai sugijusia ranka tvėrė metalinę tvorą. „Laikysime vištų, – paaiškino, – reikia apsitverti. Dar tvenkinį pagilinsim ir aptversim. Nuo vaikų. Nes lenda visur kaip smalos“.

Troboje mažieji netvėrė savo kailių. Iš džiaugsmo. Kad yra kas valgyti. Saldinių. Duonutės. Margarino.

– Netikėtą siuntinį gavome, – paaiškino Giedrė. – Iš Toronto p. Bronė Galininė, visko, net sėklų atsuntė. Jau ir lysves susikasiau. Daržovių turėsime. Kokia laimė, kad žmonės padeda įsikurti. Tokiose tolybėse – ir tokių gerų žmonių yra!

– Yra, – pritariu. – Štai atvežiau paramą iš čikagietės Adonos Šmulskienės. Nusipirkite kokių gyvulių. Gal paršuką. Arba ožką – vaikai pieno turės.

– Būtinai. Tik žolės palauksim, – sutiko Giedrė. – Ar ganysit, vaikai, ožkų?

– Ganysim! – atliepia Mantas. – Ir po medžių laipiosim! – džiaugsmu blizga berniuko akys.

Namai pilni jaukaus gerumo. Dėkingumo. Šilumos. Ir dar kažkokių nenusakomų, bet nematoma žmoniškumo ryšiais jaučiamų jausmų. Labiausiai tai atsilygiu vaikuose. Jie laimingi! Staiga pastebiu dar vieną – liūdną – mažo berniuko veidelį. Tai vienerių metų mažylis, jų kaimynas iš Karaliaučiaus krašto sūnelis. Toks ramus, tik protarpiais tyliai inkščia.

– Jį reikia gelbėti, – sako Giedrė, – padėkit surasti labdarinę daktarą Kaune. Kitaip numirs vaikas... – Ji numauna mažam kelnutes. Pasirodo privinkęs raudonai mėlynais guzas, paraudęs pilvukas ir ištūnusi kirkšnis. Turbūt išvarža. Vaikas kenčia. Gali gangrenuoti.

Gerumas, patirtas iš žmonių, savo ruožtu gimdo gerumą. Poreikį padėti kitiems. Todėl mažąjį Jurguką tuoj pat gelbėsime. Vešime Kaunan, ieškosime – ir rasime – labdarinę daktarą... (Jurguko vardas pakeistas, – jis kitos valstybės pilietis, o daktarė labdaringa to-

dėl, kad žmonės neturi kuo užsimokėti...). Ta proga prisiminiau Pečiulio brolių Algį, miško kirtėją, kuris prieš kelerius metus, po patirtos galvos traumos neteko kalbos, bet Kauno klinikoje negalėjo būti išgydytas, nes jam, kaip „kitos valstybės piliečiui“ už vieną gydymo parą būtų reikėję mokėti... po 100 dolerių, neskaitant operacijos. Tad grįžo vyras atgal. Nors ir nebylys, kerta Rytprūsių miškus. Bet jis neturi šeimos, gyvena pas tėvus, atsidavęs likimo valiai.

Kol liūdnąjį Jurguką ruošia kelionei, klausausi linksmo Pečiuliukų čiaukėjimo. Grįžta iš kiemo vyras ir pradeda aptarinėti ne mažiau svarbius reikalus:

– Keliai pradžiūvo. Reikės arti dirvas – žmonės laukia. Man pats laikas savo traktorių iš anapus sienos parsigabenti. Bet šimto kilometrų kelio jis neatlaikys – ratai kleba, ašys sudilę, – aiškina draugui Edmundas Pečiulis.

– Ne bėda, – sako Jurguko tėvas, – aš jį įkeliu į savo priekabą. Ir atgabensime.

– Būtų gerai, – džiaugiasi Edmundas. – Pakrautume dar šienplovę. Lėkštines akėčias, – tokių šiose apylinkėse nemačiau. Aš viską savo rankomis iš šimstųjų šiukšlynuose detalių susirinkau. Sumontavau. Per 15 metų...

Į vyrų pokalbį įsiterpia jaunoji šeimininkė Giedrė.

– Senų „trantų“ prisikraus ir veš... Palikit tą viską Ruskyne!

– Aš be traktoriaus čia kaip be rankų! – nenusileidžia Edmundas. – Na, palikčiau broliui Algii – kaip ligi šiolei. Betgi kitoto darbo aš čia neturiu! Man vaikus maitinti reikia. Uždirbti. Kaip kitaip?

– Gerai jau, gerai, – sutinka Giedrė. – Vaziuokit. Tik atsiminkit, koks „malonumas“ per sieną laukia: juk mes savo rakandus, senus baldus – „laužą“ turėjom kelis kartus per muitinę vežti. Vis norėjo muitą uždeiti! Kaip už naujus. Ne rusų, o mūsų muitininkai...

– Muitininkai irgi žmonės. Širdį turi. Esu ir jiems remontavęs kai ką. Juk pačiame pasienyje gyvenau. – Edmundas nenusimena. – Pavasaris, visai pavasaris ant kulnų lipa. Darbai.

Džiugu, kad pavasaris. Kad darbo bus. Džiugu, kad galime pagelbėti Jurgui. Iš tiesų, mažąjį žmogų džiaugsmas dideli. Džiugu, kad gelbsti ir mus. Ačiū visiems geradariams!

Taip ir teka gyvenimas. Tarp skausmų, džiaugsmų ir rūpesčių.

DALIA KUODYTĖ, naujoji Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro direktorė

Iš tėviškės laiškų

Šventės atėjo ir praėjo, dabar beliko laukimas tikro pavasario. Iki kovo 16 d. kaip atšalo, tai dar ir dabar šalta. Širyt pamačiau laukus apdengtus sniegu. Jau saulė gerokai pakilus, tačiau sniegas sau baltuoja visur ir juokiasi, lyg sakydamas – o aš dar čia. Gerai, kad nors ežere vanduo tyvuliuoja, o tai ir čia šaltis buvo suspėjęs pasidaryti, vėl buvo užsitraukęs ledas, vėl buvo sunkumų anksti parskridusiems paukšteliams. Tiesiog, neįdomus toks pavasaris – atrodo seniai toks ir buvo. O tai norėtųsi, kad nors gamtoje būtų tvarka, tuomet ir šalies gyvenime pasitaikanti jauna netvarka neatrodytų tokia nyki. Gal per greitai laukiame lyg visokeriojo gerumo stebuklų, o jie tegali pamažu ateiti kiekvienam intensyviai dirbant gera kryptimi, po tiekios metų nuožmios svetimųjų letenos ir vargo.

Išsiūčiau jums keletą laišukų susipažinimui, jei patiks kuris, galėsiu užsakyti. Atrodo įdomus šis, kurio redaktorius sėdėjęs kalėjime, bet taip ir neišėjo kodėl. Buvo sakoma dėl lėšų išieškojimo buvusioje redakcijoje, bet taip ir neišėjo pasilikti ciliniam skaitytojui. Toliau tylu, ramu. O dėl antrojo mažiuo „džukelio“, tai šis tik rajono laikraštukas, jame tik vietinės žinios, bet iš mum žinoma, jį vietinių, kone tėviškių. Apie jų turinimą nėra ką kalbėti, nors aš jį ir mėgstu, kadangi rašoma apie pažįstamus žmones ir vietas.

Mano draugai aplankė jūsų sesutę specialiajame slaugamajame Kupiškėje ir man paskambinę sakė, kad nuvežė vaisių, gardumynų ir vaikišką knygutę, nes aš prašiau. Ji labai džiugėsi ir dabar visu tuo. Į maistą mažiau kreipia dėmesio, sakydama, kad pavalgius, paskiau paragausianči, o dabar ima žiūrėti knygą, nes ji tokia graži. Tai ji man kartojė ne kartą ją aplankius su dovanėlėmis, nors taip retai aš tegaliu ją aplankyti, nes tokia tolima tas Kupiškis.

Anuomet ilgai neparašiau ir šį kartą, nes prastai jaučiausi. Nei ligonis, nei sveika. Apie 3 savaites gyvenau su mažesne temperatūra ir buvo tokia bloga savijauta, o spaudimas aukštas. Daugiausia gulinėjau, nes negalėjau pakelti galvos, negalėjau ir rašyti. Gulėdama skaičiau ir atrodė gerai, o kai tik atsikeli – svaigsta galva. Gydytoja niekaip negalėjo surasti priežasčių. Jos manymu, gal toks virusas.

Dabar jau normaliai temperatūra, ir visai kita savijauta.

Praėjusį trečiadienį buvau su moksleiviais Vilniuje. Aplankėme televizijos bokštą, kurio nuotrauką ir jums siunčiu, aplankėme Antakalnio, Rusų kapines, Gedimino pilį ant kalno, katedrą apačioje su šv. Kazimiero relikvijom. Viskas visiem buvo labai įspūdinga ir miela, nors lietus pylė be pasigailėjimo. Su manimi buvo ir mano abu anūkeliai (nesakau sūnaitį ar vaikaičiai) ir martelė. Tiesiog pasidžiaugėme atgauta tėvynės laisve ir istorinėm vietom, kas mūsų geriems moksleiviams buvo labai įspūdinga. Vakar padėkojau direktoriui, kad skyrė mums autobusą, išleido į senąją sostinę ir pagyriau moksleivius už gerą elgesį ekskursijoje. Buvo malonu, kad jis jau buvo pats kalbėjęs su dalyviais ir gėrėjęsi jų gerais atsiliepimais bei įspūdžiais.

Viso geriausio – Zina

Lietuvos tautžudystės centras

Į Marijos Jakimavičienės pateiktus klausimus atsako naujoji „Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro“ direktorė istorikė DALIA KUODYTĖ, užsimojusi pertvarkai ir naujiems darbams. Į talką ji kviečia visus Lietuvos gyventojus ir išeivijos tautiečius

– Ką veikėte iki šiol?

– Esu istorikė, baigusi Vilniaus universiteto Istorijos fakultetą. Jau gerokai prieš Centro įsteigimą dirbau Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos istorijos sekcijoje. Leidome „Laisvės kovų archyvo“ žurnalą, skirtą pokario rezistencijos problemoms. Po konfliktų Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro mūsų leidybinė grupė tapo tarsi alternatyviu centru, bendraminčių komanda, atlikusia nemažai darbų. Išleidome 19 „Laisvės kovų archyvo“ numerių, dvi knygas „Iš naujausios Lietuvos istorijos“, nemažai kitų knygų.

– Perskaitysiu buvusio Centro darbo planus, nuostatus, atrod, kad planai buvo gražūs. Kodėl reikalinga pertvarka?

– Nepasakysiu nieko naujo teigdama, kad planų gražumas – dar nėra darbas. Ir kiekvieno padalinio darbas atskirai, be ryšio su kitais, be motyvo taip pat nėra Centro darbas. Visų padalinių užduočių patikslinimas ir jų derinimas tarpusavyje, siekiant bendrą rezultatą, reikalinga pertvarka.

– Gal galėtumėte supažindinti su Jūsų vadovaujamo Centro struktūra, planais?

– Jau pertvarkos įstatyme, seimo priimtame 1997 m. vasario 13 dieną, nustatyta, kad Centro padaliniai taps departamentais, šiek tiek keisis ir žemesnioji struktūra, pavyzdžiui, informacijos skyriaus ir rezistentų teisių komisijos paskirtis, priklausomybė bus peržiūrėta. Struktūros pritaikymas konkrečiai paskirčiai ir yra pirmoji užduotis.

– Dabar daugelyje bendrojo lavinimo ir aukštųjų mokyklų mažai arba labai atmetinai aiškinama Lietuvos pokario istorija. Kaip, Jūsų nuomone, reikėtų sudominti mūsų moksleivius, studentus, jaunimą, pedagogus? Juk abejingas savo tautos istorijai žmogus, susidarius tam tik-

roms aplinkybėms, gali tapti jos priešu. Iš kitos pusės – negalima perlenkti lazdos, įkyriai peršant kokią nors idėją. Visi atsimenama, kaip jaunimas, verčiamas klausytis dažnai pervertintų istorijų, žiūrėjo į karo veteranus, „liaudies gėnėjus“? Ar neiškils panaši problema šindien?

– Problema neiškils, jei kalbėsime ir rašysime tiesą (kiek ji išvis įmanoma). Žinoma, be galo svarbu tinkamas metodikos ir būdo pasirinkimas. Turiu idėją, ir ne tik aš, tačiau apie tai kalbėsime su Švietimo ir mokslo ministerija. Viena aišku – pilietiško ugdymas yra žymiai platesnė sąvoka nei istorijos mokymas ar dėstymas.

– Spaudoje buvo rašyta apie sunaikintas, t.y. pagražintas kameras buvusiuose KGB rūmuose. Kaip bus tvarkoma ši problema?

– Pirmiausia turi būti normaliai sutvarkytas Genocido aukų muziejus. Drįstu teigti, kad kol kas jo nėra. To, kas sunaikinta, nebeatkursi. Tačiau galime prašyti ir reikalauti toliau nebeįkoti, t.y. perduoti Centrai dar neremontuotą buvusio KGB pastato dalį šalia muziejaus. Gal ir naivu, tačiau vis dar tikiuosi, kad toji problema bus išspręsta.

– Kaip įsivaizduojate naująjį Genocido aukų muziejų?

– Tai labai specifinis muziejus tiek savo patalpų, tiek fondų struktūra, tiek jausmine bei dvasine prasmėmis. Todėl ir jį rengiant būtinas ypatingas jautrumas pasirenkant išraiškos priemones. Manysčiau, kad tai turėtų būti informatyvus muziejus, pasirenkantis labai subtilias, taupias vaizdines priemones.

– Ką galėtumėte pasakyti apie leidybą Jūsų vadovaujamoje Centre?

– Svarbiausia – nedaryti naujų klaidų. Visų pirma turėtų keistis leidybos kryptys, plėstis tyrinėjimų ratas. Bandysime pa-

rodyti visą priežasčių ir pasekmių, kovų ir prisitaikėliškumo, išdavysčių ir didvyriškumo, egzistavusių 50 metų, įvairovę. Stengsimės istoriniams žurnalams ir knygoms atrinkti pačias aktualiausias temas. Leidyba Centro veikloje turėtų užimti pakankamai rimtą vietą. Tik 30% leidinių bus populiariaus, beletizuoto pobūdžio. Centre, mano supratimu, turėtų būti kaupiama visa tai, ką Lietuva išgyveno paskutiniuosius okupacijos metus. Galbūt iki šiol Centras užsiėmė aiškiai per smulkiais uždaviniais, buvo galima jausti didelį atotrūkį nuo visuomenės, nuo tautos. Tiesą sakant, tokia leidyba, kokia buvo Centre, manęs netenkina. Tai pasakytina tiek apie tematiką, tiek apie darbo organizavimą. Numatome turėti leidybos skyrių, kuris parengtų leidinius iki spaustuvės. Tai išėtų žymiai pigiau, o be to – maloniau. Kita problema – tematinės kryptys. Leidiniai turėtų būti aiškiau orientuoti į skaitytoją – mokslininkus, istorikus. Kai kam pvz. nepatinka, jog siekiama atskleisti tiesą net tuo atveju, kai ji nemaloni, skaudi, nuvadinuojanti. O aš esu įsitikinusi, jog iki galo neišsakyta tiesa ir kelia pas mus tiek painiavos, nesupratimų, konfliktų. Kodėl mes vis dar bijome, vengiame, delsiame garbiai prabilti apie dalykus, kurie mus jaudina, skaudina, žeidžia, žemina? Norėdami populiarinti Centro veiklą, skelbti informaciją, su „Lietuvos aidu“ susitarėme dėl puslapio per mėnesį. Rašysime ir išeivijos lietuvių spaudai.

– Į kokią skaitytoją bus orientuojamas naujasis Centro žurnalas? Kaip jis vadinsis?

– Centro žurnalas vadinsis „Genocidas ir rezistencija“. Jo bus leidžiamos dvi serijos: A ir B. A serija – rimti istorikų darbai, dokumentai. B serija – istorinė publicistika platesniam skaitytojų ratui. Tikiuosi, kad toks atskyrimas turės prasmės.

– Grupė buvusių disidentų, politinių kalinių, geologų, geografų ir kitų profesijų asmenų kreipėsi į prezidentą, seimo pirmininką ir min. pirmininką teigia, kad Jūs (cituoju) „... net nepasitarusi su žurnalo „Tautos atmintis“ redkolegija ir neatsižvelgdama į tai, kad žurnalas turi nemažai prenumeratorių, keletą sutarčių dėl jo platinimo, valdingai nutarė tolesnį jo žurnalo leidimą nutraukti, o jo redaktorių skubiai atleisti“. Ką galėtumėte pasakyti šiuo klausimu?

– Mano, kaip vadovės, pareiga ir teisė vertinti atliekamus darbus. Pagal įstatymą aš atsakiau už tai, kas leidžiama Centro vardu. Tai, koks buvo šis žurnalas, manęs netenkino. O valdingai ar švelniai jo leidybą nutraukiau, matysite palyginę tai su Centro steigimu ir buvusios vadovybės skyrimu. Trumpai tariant, finansškai „Tautos atmintis“ buvo nuostolinga. Supratau, kad tai buvo numatoma, bet ir nuostoliams yra riba. Jei iš 1000 litų atsiimama tik 10, tai savaime rodo ne tik finansinius nuostolius.

– Su kuo numatote bendradarbiauti?

– Centras jau tariasi dėl bendradarbiavimo su Istorijos institutu, Vytauto Didžiojo universitetu, paminklosaugininkais, Saugumo departamentu, seimo komisija, vadovaujama A. Stasiškio. Tai tik pradžia. Tikimės, kad Centras iš tiesų taps centru, kuris bus patrauklus visiems, norintiems dirbti šioje srityje.

– Ar prisidės išeivijos lietuviai?

– Manysčiau, kad taip. Jau tarėmės dėl bendrų darbų su Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininku B. Nainiu, su Tautos fondo atstovu N. Kitkausku. Kaip ypatingą reiškinį mūsų istorijai ir kultūrai išskirčiau Tautos fondo pradėtą ir vykdomą Gyvosios atminties programą, kuriai vadovauja R. Razgaitytė. Dabar gal dar ne visai pilnai suvokiame jos reikšmę ir svarbą. O juk tik po kruo-

(Nukelta į 4-tą psl.)

Kova su apgaule

K. ASTRAVAS

Kaip „Lietuvos aidas“ 1997.II.18 pranešė, Lietuvos prokuratūra veda labai stambią naftos vagystės ir kontrabandos bylą, apie kurią mažai laikraščių, ypač išeivijos, drįsta kalbėti. Ši stambi byla yra visais galimais būdais vilkinama naudojant gąsdinimo, terorizavimo, išspikimo-papirkimo metodus.

Kaip „LA“ teigia, 1995 m. balandžio 5-11 d.d., Valstybės saugumo ir muitinės pareigūnai sulaukė iš Mažeikių įmonės rajono išvažiavusį geležinkelio 59 cisternų ešaloną. Kaip dokumentai tvirtino, vežė šildymo krovinių kurą. Patikrinus šį buvę rasta, kad tai dyzelinis kuras 420 litų brangėnis už toną ne-gu krosnių kuras. Tuo būdu apytikriai Mažeikių įmonės vadovybė buvo suplanavusi į savo kišenės paminti per 5 milijonus litų. Apeliacinis teismas keturis Mažeikių įmonės darbuotojus pripažino kaltais klajojus dokumentus parduodant dyzelinį kurą kaip krosnių kurą. Teismas paskyrė stambias pinigines baudas naftos laboratorijos tarnautojams, o vadovams – konfiskuoti pusę jų turto. Nu-gąsdintas įmonės generalinis direktorius Bronislovas Vainora atsisakė.

Nors šios naftos pirkėjai latviai patvirtino, kad tai buvo

dyzelinis kuras, bet Šiaulių apygardos teismas net du kartus kaltinamuosius išteisino. Apeliacinis teismas panaikino apygardos teismo sprendimą.

Tirti byla sunku net ir tada, kai visas būna įrodyta. Sunkiausia yra nuteisti kaltinamuosius ypač tada, kai kišasi ir Maskva. Prokuroras apgailestavo, kad Mažeikių įmonė, supykusi ant prokuroro, nebegaminą krosnių kuro, tuo būdu šaldydama gyventojus.

Užsienio lietuviai, norėdami padėti savo tautiečiams Lietuvoje kovoti su korupcija, turėtų ne vien tik vaišinti ir visur vežioti atvykusius iš Lietuvos pareigūnus, buvusius ministerius, seimo narius, premjerus, bet ir drąsiai juos klausyti, kada sustabdys korupciją, kuri yra lygi tautos naikinimui.

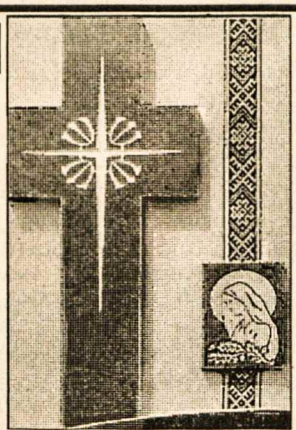
SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

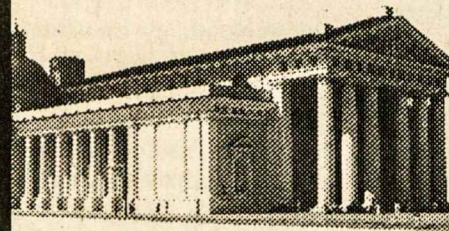
- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Don't you miss
Lithuania?

Fly from Toronto via Helsinki

to Vilnius, on the left bank of the

Neris river in Lithuania.

See the breathtaking Gothic

and Baroque architecture

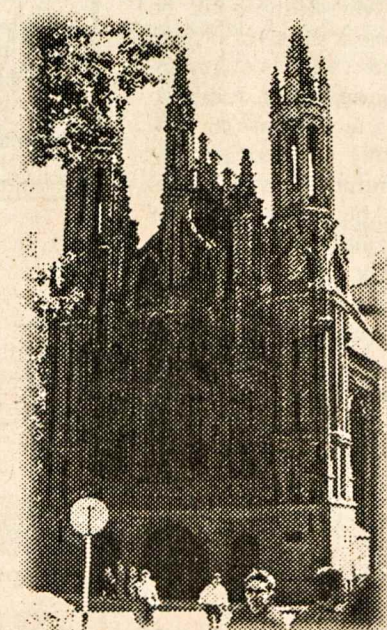
which abounds everywhere here,

then enjoy the cafe society, the

quaint little shops and lively

nightlife. With a great rate like

this, why miss it? Call now.

FINNAIR

GATEWAY TO THE WORLD

NON-STOP TORONTO - HELSINKI FLIGHTS OPERATE ON WEDNESDAYS AND SATURDAYS BETWEEN THE PERIOD OF MAY 17 AND SEPTEMBER 6, 1997. Finnair flights from Toronto with Air Canada connections from Montreal and Ottawa. PLEASE CALL US FOR YOUR COPY OF THE NORVISTA SUMMER BROCHURE! Finnair is a partner in Aeroplan! Some restrictions do apply. Applicable airport taxes not included. Children's fares available.

Contact your travel agent or call Norvista Tours at
416-222-0203 or 1-800-461-8651

LAISVOJE TĖVYNĖJE

KITA TAUTININKŲ POLITIKA

Lietuvių tautininkų sąjunga naujuoju savo valdybos pirmininku š. m. vasario mėnesį išsirinko prof. Vaidotą Antanaitį. Jam 1990-91 m. teko būti miškų ūkio ministru, 1991-93 m. – nepaprastuoju ir įgaliojtu ambasadoriu Vokietijoje. Apie tautininkų politikos pasikeitimus jis pasakoja "Lietuvos aidą" atstovui Mindaugui Sėjūnui: "Pakeitėme partijos įstatus. Anksčiau Lietuvių tautininkų sąjungos (LTS) nariais galėjo būti tik lietuviai, dabar – Lietuvos piliečiai. Partija, buvusi uždarą, tampa atvira. Norime suaktyvinti veiklą, sutelkti bendraminčių. Pagrindinė mūsų nuostata – kiekvienas lietuvis iš esmės yra tautininkas. Dažnai partijos laikosi tik viena ar keliomis asmenybėmis. Pabandykime iš konservatorių išbraukti ryškiausias figūras, pradedant Landsbergiu ir Vagnoriu, arba atimkime iš centrinių Ozolą ir Bičkauską – iš partijų mažai kas lieka. Mes stengiamės pereiti prie modelio, kai partija stipri tiek, kiek aukštas kiekvieno jos nario lygis. Tai tolimesnės ateities vizija." Pirm. prof. V. Antanaitis, remdamasis nevyriausybinėmis miškininkų, ūkininkų bei kitų vienybės pasiūlymų lietuvių organizacijomis, per metus tikisi suburti tautos santalką.

RASTI PARTIZANŲ PALAIKAI

Marijampolėje balandžio 11 d. buvo prisiminti keturi MVD vidaus kalėjime Vilniuje 1947 m. kovo 26 d. tribunolo sprendimu nužudyti Taurų apygardos Vytenio būrio partizanai. Šią grupelę, kurios palaikai buvo rasti slaptojo kapinėms tapusiam Tuskulėnų dvare parke, sudarė būrio vado adjutantas Algimantas Gustainis (Kimas), skyriaus vadas Jurgis Bekampis (Šalmas), skyriaus vadas Alfonsas Žukauskas (Lizdeika) ir partizanai Vincas Baronas (Vyšnelis). "Lietuvos aidą" atstovas Jonas Vasmanas primena skaitytojams, kad Maskvos Butyrkų kalėjime buvo nužudyti ir ANBO lėktuvų konstruktorius gen. Antanas Gustaitis, Vilniuje žuvusio Algimanto Gustaičio (Kimo) dėdė. Keturi nužudyti partizanai Marijampolėje buvo prisiminti Mišiomis ir konferencija Rygiškioje seno gimnazijoje. Mat jie priklausė tos gimnazijos baigiamajai klasei, kurios net dvilika jaunuolių tapo Vytenio būrio partizanais. Gyvi išliko tik du. Keturi partizanų surastus palaikus žadama perlaidoti Taurų apygardos partizanų kapinėse Marijampolėje.

AVIACIJOS BOMBA KLAIPĖDOJ

Jūros krovinių akcinės bendrovės "KLASCO" remontojama sandėlyje žemkase išrausė nuo II D. karo laikų išlikusią nesprogsusią poros šimtų kilogramų aviacijos bombą. Pavojainga radinį Kairių poligonan išsivežė Lietuvos krašto apsaugos Dragūnų pamario bataliono išminuotojai.

MONSINJORAS JAU EMERITAS

Monsinjas Kazimieras Vasiliauskas, sovietmečio laikais ilgai kentėjęs Sibire, o dabar atgimusiai Lietuvai ir jos tikintiesiems sutvarkęs senąją Vilniaus arkikatedrą, sovietinio režimo atimtą iš katalikų 1945 m. ir pavertusį paveikslų galerija bei koncertų sale, pats sulaukęs deimantines amžiaus sukakties, pasitraukė iš jos klebono bei administratoriaus pareigų. Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Balcis jį paskyrė emeritu Šv. Mikalojaus šventovėje Vilniuje. Šia proga įdomų pasikalbėjimą su juo paskelbė "Lietuvos aidą" atstovas Kęstutis Petrauskis. Paklaustas, ar nejaucia priešiško žmonių, nuo kurių teko kentėti, mons. K. Vasiliaus atsakė: "Tų žmonių, nuo kurių aš būčiau nukentėjęs, nėra. Kalta buvo pati sistema. Net gyvendami lageryje, kalbėdamiesi, jog kada nors nugalėsime, sugrįšime, keršto planų tikrai neturėjome. Mums svarbiausia buvo nepalūžti dvasiškai ir sugrįžti net dvasiškai turtingesniems. Jei mūsų vidinis pasaulis būtų prisipildęs keršto, pikybės, tai būtų buvęs pralaimėjimas".

KAS DŽIUGU IR KAS PIKTA?

Į šį klausimą, liečiantį laisvąją Lietuvą, mons. K. Vasiliauskas everito lūpomis atsakė: "Su dideliu pasigėrėjimu prisimenu mūsų tautos dainuojančią revoliuciją. Kaip viena šeima grėsmės akivaizdoje stovėjome ir Baltijos kelyje, ir prie televizijos bokšto. Tada mes labai šviesiai galvojome apie ateitį ir tikėjome nepriklausomybe. Man visuomet buvo skaudu, kad dalis tautos eina net nusikaltimų keliu, kad nyksta vertybės – tokios, kaip tikėjimas, blaivybė, ištikimybė šeimoje, meilė, pagarba vieno kitam. Matome, kad dvasios vertybės jaunajai kartai dažnai nėra svarbios, matome, kiek daug žmonių geria, vartoja narkotikus. Visi šie dalykai man labai skaudūs. Mano svajonė – tauta, kuriai svarbiausia yra dvasinės vertybės ir tarpusavio meilė. Kai pamatau, kad yra jaunimo, kuris ieško tiesos, sugeba mylėti grožį, trokšta gerų darbų, tada džiaugiuosi".

PAŽEISTAS ŽYDŲ ATMINIMAS

1941 m. žydų geto kankinių paminklą Panevėžyje, Klaipėdos ir Krekenavos gatvių sankryžoje, išnikino vandalai. Viršutinė paminklo dalis nuskelta keliose vietose, o apatinė plokštė, vaizdavusi geto teritoriją, perskelta. Panevėžiečiai, padaužę paminklinį akmenį pastebėję kovo 7 naktį, sekantį rytą pranešė burmistrai R. Liepai. Tačiau visuomenė apie šį vandalizmą įvyki sužinojo tik po geros savaitės iš Panevėžio žydų bendruomenės valdybos pranešimo vietinėje spaudoje. Juo buvo pasmerkti lig šiol nesusekti vandalai, išnikinę tūkstančių žydų kankinių atminimą. Pasak Panevėžio žydų bendrijos valdybos pirm. A. Faibliumo, šis įvykis turbūt yra tik eilinis chuliganų siautėjimas, bet jis gali būti ir antisemitizmo apraška Panevėžyje. V. Kst.

Birutėčių sukakties šventėje Los Angeles mieste po apdovanojimų. Iš kairės: K. Karuza, A. Pažiūrienė, R. Apeikytė, konsulas V. Čekanauskas. Žemiau: R. Apeikytė, J. Čekanauskienė, L. Ringienė, A. Pažiūrienė

Hamilton, Ont.

REGINAI PAKALNIŠKIE. NEI, Hamiltono apylinkės ilgameitai darbuotojai-veikėjai, buvo paskirti visos vietinio "Spectator" laikraščio "Home and Garden" skyriaus pirmas spalvotas puslapis. Matyti jos nuotrauka prie gėlių darželio šalia namo, kurį ji su savo vėlioniu vyrų Biliu pasistatė. Pasak laikraščio, R. Pakalniškienė yra laimėjusi daugiau kaip tužina miesto "Trilium" žymenų ir trečia – 1996 m. "Pink Trilium" žymenį. Aprašyme paminėta, kad R. Pakalniškienė su savo vyru atvyko iš Lietuvos po Antrojo pasaulinio karo, apsigyveno Hamiltone, priklausė Hamiltono lietuvių bendruomenei.

Regina Pakalniškienė yra viena tų veikėjų/darbuotojų, kuri tyliai dirba pašvęsdama ilgąs valandas lietuviškos išlaikymui. Gėlių pomėgiu pasireiškia lietuviška dvasia, kūrybingumas ir optimizmas. Dažnai girdėti jos švelnus raginimas/padaršinimas jaunimui dirbti lietuviškas naudas. Beveik per kiekvieną renginį matyti jos kūrybingumas skoningai išpuoštoje salėje. Dažnai gaunamas organizacijų pelnas jos paruoštomis loterijomis. Ji pati pasiūlydama mieliai talkina lietuvių mokyklai, skautams, bendruomenės valdybai, Katalikų moterų dr. jai, lietuvių radijo valandėlei, pensininkų klubui, visur, kur tik reikalinga pagalba.V.S.

London, Ont.

CHORAS IR PARAPIJA. "TZ" 1997 m. 18 nr. paskelbta žinutė iš Londono, kurioje yra keletas netikslumų. Pirmiausia, Šiluvos Marijos parapijos vaisės buvo suruoštos ne "Pašvaistės" chorui pagerbti, bet parapijos chorui, kuris, pagal klebono kun. K. Kaknevičiaus patvarkymą, paskelbtą 1996 m. vasario 25 d., perėmė giedojimą

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Advokatas
VIDAS J. AUGAITIS
persikėlė į naują istaigą
Baulke, Augaitis & Wright
150 Hurontario Street, P.O. Box 100
Collingwood, Ontario, L9Y 3Z4
Tel. 705 445-4930 Fax: 705 445-1871

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.C.H.
► KULNO SKAUSMAI
► PĖDOS SKAUSMAI
► PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
► NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
► JAUGĖ NAGAI
► VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
► SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
► VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
► PLOKŠČIAPIEDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
► PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAIŠ
► PRIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
► STERILŲS IRANKIAI
PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
88 ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
88 HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
88 HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Los Angeles, Calif.

LDK BIRUTĖS DRAUGIJOS

Los Angeles skryiaus 40 metų sukaktis buvo paminėta 1997 m. balandžio 13 d. Šv. Kazimiero par. šventovėje Mišiomis už mirusias draugijos nares. Akademija ir pietūs buvo parapijos salėje. Atidarymo žodį tarė pirm. Alfonsa Pažiūrienė, kuri pakvietė tylos minutę atsisotuos pagerbti mirusias šio skryiaus nares.

Žodžiu sveikino Lietuvos garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, sakydamas, kad doleriai ant medžių neauga, reikia juos uždirbti. Parengimų pelną draugija panaudoja vargstantiems Lietuvoje. Linkejo ištermės, nes Lietuvai esame reikalingi net ir nekviečiami. Laimos Andrikenės, Europos reikalų ministrės, sveikinimą perskaitė Zina Markevičūtė. Toliau žodžiu sveikino Lietuvių karių veteranų "Ramovės" pirm. Antanas Mažeika, Juozo Daumanto šaulių kuopos vadas Kazys Karuza, pranešdamas, kad muzikė Raimonda Apeikytė Lietuvos šaulių sąjungos išievojė apdovanojimą už nuopelnus šaulių žvaigždės ordinu. Lietuvos 1941 m. birželio mėn. 55 metų sukakties žymeniu apdovanojimą Alfonsa Pažiūrienė. Žymenius įteikė Lietuvos gen. garbės konsulas V. Čekanauskas. Dar pasveikino BALF-o pirm. Rimtautas Dabšys. Raštu sveikino Lietuvių radijas (pirm. V. Šeštokas), Amerikos lietuvių tautinė sąjunga (pirm. R. Sakienė, Lietuvių žurnalistų sąjunga (pirm. K. Milkoaitis).

Placią Birutės draugijos veiklos apžvalgą pateikė sol. Stasė Šimoliūnienė. DLK Birutės draugija išaugo iš Kariams ligoniams ir invalidams globoti moterų komiteto, įsisteigusi 1922 m. Kaune. Vėliau veikla buvo praplėsta ir persigrupavo į Karininkų šeimų moterų draugiją, plačiau įsijungdama į kultūrinę bei visuomeninę veiklą. 1935 m. draugija pasivadino Lietuvos didžiosios kunigaikštienės Birutės karininkų šeimų moterų draugija. Los Angeles mieste 1957 m. balandžio mėn. Onos Pulkauninkienės patangomis buvo įsteigta šios draugijos skyrius, kuris savo veiklos uždavinį laiko labdarą.

Programos pranešėja buvo Laima Ringienė. Meninę programą atliko sol. Janina Čekanauskienė. Akompanavo muzikė kompozitorė R. Apeikytė. Po programos buvo "Pavasario žiedų" pietūs, kuriuos pradėjo gauda prel. Algirdas Olšauskas. Gausiai susirinkusieji į šios sukakties paminėjimą pasistiprino A. Uldukienės paruoštomis vaišėmis. Vyr. pokylio šeiminkė buvo J. Petronienė. Buvo loterija, kurią tvarkė Ema Dovydaitytė. Vyną parūpino Lietuvių tautiniai namai (pirm. J. Petronis) ir "Trader Joe" krautuvė. Gvazdikų papuošti draugijos narės padovanojo E. Dovydaitytę ir G. Dovydaitytę-Kiškiene. Kristalą – Rita Ringytė-Hopkins. Ku. Sukaktis buvo rengiama šikiu "Dirbkime, nes tėvynė dar kviečia mus!"

Ignas Medziukas

Lietuvos tautžudystės...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

pelę renkama gyvoji išeinančios kartos atminis padės kurti autentišką to mažo lopinėlio prie Baltijos jūros istoriją. Net vaizdajuostė žmonių veidai, akys, balsai, nekalbant apie patį pasakojimą, yra vertybė ateities Lietuvai. LGGRT centras nori bendradarbiauti ir bendradarbiaus šiame darbe su Tautos fondo žmonėmis. Visi dar galvosime, kaip tai daryti greičiau ir efektyviau.

– Kokios talkos laukiate iš

visuomenės ir išeivijos?

– Prašytume visus galinčius parenti knygomis, nuotraukomis, atsiminimais. Dalis jaunosios kartos lietuvių nebesidomi savo šeimos, giminės, tautos praeitimi, istorija. Jų tėvų, senelių sukauptos bibliotekos, atsiminimų rankraščiai, nuotraukos kartais atsiduria sąvartynuose ar atiduodami į makulatūrą. Todėl ir kreipiamės į visus tautiečius, prašydami siųsti mus reikalingą istorinę medžiagą. Norėtume daugiau sukaupiti faktinės medžiagos apie Jūsų gyvenimą pabėgėlių stovyklose, pradėjus kurtis svetimos valstybės, apie Jūsų veiklą prieš sovietų okupaciją ir t.t. ir ją pradėti nuodugniai tyrinėti.

Ir dar vienas mūsų prašymas: jeigu kas nors turite labai retai bevartojamą ar mažai Jums reikalingą Bostone išleistą "Lietuvių enciklopediją", padovanokite mūsų LGGRT centro bibliotekai. Mūsų istorikams, praeities tyrinėtojams ji yra labai reikalinga, ieškant duomenų ir žinių apie išeivijos lietuvių, prieškario Lietuvą ir t.t. Būsime labai dėkingi.

Mūsų adresas: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Didžioji gt. Nr. 17/1, Vilnius.

Dėkoju visiems politiniams kaliniams, tremtiniais ir kitiems žmonėms, išstius trejus metus budėjusiems prie KGB archyvų durų ir neleidusiems išvežti bylų, išsaugojusiems tai, kas dar yra likę, tyrinėtojams.

– Dėkojam už pokalbį. Linkime sėkmės.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Kun. Kazimieras Pugevičius, gimęs Baltimorėje 1928 m. balandžio 29 d., kunigu įšventintas 1953 m., ilgus metus dirbęs Baltimorės lietuvių Šv. Alfonso parapijoje, išvyksta Lietuvon. Nuo gegužės pabaigos jis dirbaušis Vilniuje įsteigto Plm. Jurgio Matulaičio parapijoje. Jos klebonas yra kun. Medardas Čeponis.

Lietuvių fondo Čikagoje trisdešimt ketvirtajame metiniame atstovų suvažiavime, įvykusiame š. m. balandžio 5 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte, paaiškėjo, kad ši finansinė JAV lietuvių institucija jau turi 6,899 narius, sutelkusius 8.677.767 JAV dolerių kapitalą. Lietuvių fondas per savo veiklos trisdešimt ketverių metų iš gauto pelno lietuviškos išlaikymui yra išdalijęs 4.511.015 dolerių. Suvažiavime buvo perskaitytos 1996 m. mirusių 95 lietuvių fondo narių pavardės, jų atminimui uždegtos žvakės, sugiedota "Marija, Marija".

PLB valdyba praneša paskutiniuosius pasirošimus PLB IX-iam seimui, įvyksiančiam šios vasaros liepos 1-7 d.d. Vilniuje, Lietuvos seimo trečiuosiuose rūmuose. PLB seimanas atvyks 174 lietuvių išrinkti atstovai iš 30 pasaulio kraštų. Liepos 1 d. yra numatytas PLB seimo atstovų ir svečių susipažinimo vakaras; liepos 2 d. – pradinės iškilmės, atskaitiniai PLB pareigūnų pranešimai, Lietuvos partizanų pagerbimo vakaras; liepos 3-4 d.d. – PLB seimo komisijos paruoštos programos svarstymas, vykdytinų nutarimų priėmimas; liepos 5 d. – naujos PLB valdybės rinkimai, baigminis PLB seimo pokylis; liepos 6 d. – Karaliaus Mindaugo šventės minėjimas; liepos 7 d. – PLB seimo dalyvių išvyka Lenkijon pas Punsco lietuvių.

Romo Kalantos šaulių kuopa Floridos lietuvių St. Petersburgo klube savo planus aptarė metiniame narių susirinkime. Pirmiausia buvo prisiminti vienerių metų laikotarpį mirusieji trys nariai – Adelė Kasperienė, Jonas Kapočius ir Antanas Kubilas. Sausio tryliktosios proga buvo prisimintos ir kruvinųjų sekmdienio aukos Vilniuje, maldele sukalbėjus kun. Steponui Ropoliui. Tada buvo patvirtintas paskutiniųjų susirinkimo protokolai. Kuopos vadas Antanas Gudonis pabrėžė, kad jo pranešimas yra dviejų dalių. Pirmoji dalis skirta 1996 m. atliktiems darbams, antroji – būsimajai 1997 m. veiklai. Tradicinius renginius šiemet papildys birželio mėnesį įvyksianti kėlonė Lietuvon, vadovaujama kuopos vado A. Gudonio.

Kuopos valdybą 1997 m. kadencijai sudarė: kuopos vadas A. Gudonis, pavaduotojas Antanas Grabauskas, sekr. Julija Navakas, pakeitusi pasitraukusį Povilą Jančauską, išd. Vladas Vasikauskas, vėliau senitūnas Vladas Gėdmintas, renginių vadovės Irena Kusinskienė ir Petronėlė Gudonienė. Šaulių kuopon įsijungė nauja narė Genovaitė Osinskienė. Susirinkimas baigtas dalyvių sugiedota "Lietuva brangi".

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavyuose namuose –

“TALKA” LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

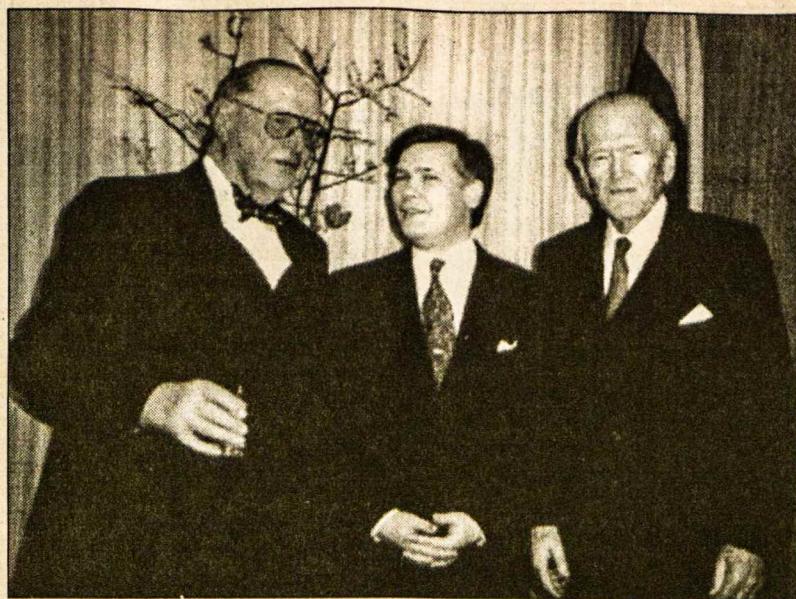
MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki1.75%	Asmeninės nuo.....6.25%
santaupas.....2.25%	nekiln. turto 1 m.....5.50%
kasd. pal. taupymo sąsk.....1.50%	
INDELIAI:	
90 dienų indėlius.....2.50%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius.....2.75%	
1 m. term. indėlius.....3.25%	
2 m. term. indėlius.....4.00%	
3 m. term. indėlius.....4.50%	
4 m. term. indėlius.....5.00%	
5 m. term. indėlius.....5.50%	
RRSP ir RRIF (Variable).....2.50%	
1 m. ind.....3.25%	
2 m. ind.....4.00%	
3 m. ind.....4.50%	
4 m. ind.....5.00%	
5 m. ind.....5.50%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE
INTERAC KORTELE

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Lougheed's Limited
šeima ir tarnautojai
"Žmonės, kurie atjaucia kitus"
Sudbury Ontario

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
siunčia siuntinius ir pinigų į Lietuvą:
► \$8 kub. pėda, priimame bet kokias dėzes.
► \$18 pristatymas iki 50 kg į vieną adresą.
► Atsiųsvegiant į Lietuvos muitinės įstatymus, vienam asmeniui be mūlto galima siųsti tik 31.5 kg.
► Kad būtų geriau visiems, pageidaujame, kad dėžės nebūtų sunkesnės kaip 20 kg.
► Iš toliau siųsti U.P.S.
► Siunčiant dolerius iki \$2,000 – 4%, plius pristatymas.
► Siunčiant daugiau kaip \$2,000 – 3%, plius pristatymas.
► Kanados dolerių pristatymas – \$15 (kan.), Amerikos dol. – \$12 (amer.).
Montrealyje – Leonas ir Genė Balaišiaitel. 514 366 8259
Hamiltono apylinkėje – Bernardas ir Danutė Mačiaitel. 905 632-4558
Delhi, Simcoe – Andrius ir Gertrūda Usvaitaitel. 519 773-8007
Dėl pinigų siuntimo, maisto siuntinių kainoraščių, ar dėl platesnių informacijų prašom rašyti ar skambinti **Vytui ar Genai Kairiams**, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 5A6
Tel. 905 643-3334

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, verslams, ūkiams, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į **Angele Šalvaitytę, B.A.**, pirmo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patars. Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640 namų tel. 705 429-6428

Dr. OSKARAS JUSYS, dabartinis Lietuvos ambasadorius JT, su pirmuoju Lietuvos ambasadorium ANICETU SIMUČIU ir pirmuoju Estijos ambasadorium ERNST JAAKSON vieno Lietuvos priėmimo metu Jungtinėse Tautosose. Nuotr. S. Narkėliūnaitės

Vatikano ir Kubos dialogas

Ar atsilę santykiai sušvelnins tikinčiųjų būklę komunistinėje diktatoriaus Castro tvirtovėje?

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS,

Los Angeles

Per daugelį metų (nuo 1959) diktatoriška komunizmo sistema, prievarta įvesta Kuboje, įsitvirtino, nepaisant JAV boikoto. Ją rėmė Sov. Sąjunga, o dabar – kitos valstybės, palai-kančios prekybinius ir turistinius ryšius su Kuba.

Šv. Tėvas Jonas-Paulius II, matydamas ilgą ir sunkią tikinčiųjų priepaaidą, kad ir netokia kaip Kinijoje, ryžosi aplankyti Kubą. Jau buvo numatytas jo vizitas 1997 m. balandžio pradžioje, vėliau atidėtas 1998 sausio mėnesiui.

Besikalbant Vatikano ir Kubos atstovams paaiškėjo, kad Šv. Tėvo vizitu domisi ir pats Fidel Castro galbūt politinė dingstimi (suspindėti pasaulio akyse prieš Ameriką). Netikėtai jo apsilankymas Vatikane 1996 m. lapkričio 17 d. galutinai išryškino Šv. Tėvo apsilankymą Kuboje.

Pasaulio spauda minėta proga atkreipė dėmesį į Kubos diktatorių Fidel Castro ir besikeičiančią būklę jo valstybėje. Esą jis nesąs iš esmės religijos priešin. Kilęs iš pasiturinčios, religingos šeimos, mokėsis jėzuitų vadovaujamoje aukštojoje mokykloje. Po 1959 m. revoliucijos jis paskelbė Kubą socialistine šalimi, kritikavęs bedieviškąjį komunizmą, tačiau blaškęs ideologinėje ir politinėje plotmėje. Šis politikas, pradžioje neturėjęs aiškių pažiūrų, vėliau tapo pusiau pažangiu nacionalistu, kuris iš tikrųjų neišpažino jokios aiškos ideologijos.

Nors F. Castro vadovaujasi antiimperialistinėmis Chose Marti pažiūromis, jo atkaklus priešikumas Vašingtonui paaiškiamas asmeniniais bei konjunk-tūriniais motyvais. Po 1959 m. pergalės sukilėlių vadas leidosi į

ilgą kelionę po Jungtines Valstijas, tikėdamasis jų paramos. Tačiau su F. Castro, tuo metu formaliai dar netapusiu Kubos vadovu, aukšti pareigūnai kalbėtis nepanoro. Grįžęs į Kubą Castro paskelbė savo veiklos programą (dėl jos nuo jo nusi-suko daugelis šalininkų) ir gana greitai paėmė visą valdžią.

Programa buvo kairioji. Amerika buvo paskelbta "svarbiausiu priešu". O Vašingtonas, manydamas, kad be vargo numalšins šį maištą, padarė nemažai klaidų. Štai mažai žinomas pavyzdys, irgi susijęs su tikybiniais klausimais.

Devintame dešimtmetyje išėjo pagarsėjusi knyga "Fidelis ir krikščionybė". Tai savotiška Castro biografija. Knyga buvo išversta į daugelį kalbų. Ji buvo parengta spaudai ir Maskvoje. Tačiau, kai KPSS CK "grynojo komunizmo" sergėtojai perskaitė ją, "erezijos" taip sukrėtė juos, kad knyga buvo uždrausta leisti masiniu tiražu. Šioje knygoje autorius teigiamai vertino religiją, o tai prieštaravo ateistinei partijos politikai. KPSS CK nusprendė išleisti knygą su pastaba "tarnybiniam naudojimui".

Castro siekia išlaikyti valdžią, kai Maskvos parama susilpnėjo, ir todėl pasirengęs pasinaudoti bet kokia pagalba.

O Jonas-Paulius II, "Novoje vremia" laikraščio nuomone, mano, kad konfrontacija nepa-dėjęs susigrąžinti šio sūnaus palaidūno, net atvirkščiai, turint galvoje jo charakterį, tik sustiprins jo priešišumą.

Vatikanas turi tokio bendradarbiavimo Lenkijoje ir Rytų Vokietijoje patirtį. Gal kantrybė, dialogas padės sušvelninti Kubos diktatūrą.

Ar šis būdas pavyks paveikti užsigrūdinusį revoliucionierių F. Castro, parodys ateitis.

Lietuva pasaulio tautų junginyje

SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ, Niujorkas

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

– Ar esate patenkintas savo darbu Jungtinėse Tautosose ir pasiektais rezultatais?

– Kalbant apie Lietuvos dalyvavimą tarptautinėse organizacijose, reikia pažymėti išskirtinę JT vietą. Šiame tarptautiniame forume Lietuva derinama savo pozicijas su kaimyninėmis ar kitų regionų bei kontinentų valstybėmis, gali plačiu mastu kelti ir ginti savo užsienio politikos interesus.

Išgyvendinant LR pirmenybinį užsienio politikos uždavinį – kuo greičiau įsijunti į Vakarų valstybių ekonomines ir saugumo struktūras – JT reikšmė Lietuvai auga. Šiame forume mes turime galimybę išreikšti valstybės poziciją ne tik su mumis susijusiais, bet ir visuotiniais pasaulio klausimais. Ypač esame patenkinti, kad prieš metus Baltijos valstybės, su aktyvia Skandinavijos valstybių, Kanados, Australijos ir N. Zelandijos ir kitų draugiškų valstybių pagalba, buvo priimta apmokestinimo už narystę JT rezoliucija, kurioje palankiai išspręstas Lietuvos įnašų į JT biudžetą klausimas. Minėtą rezoliuciją galima laikyti vienu didžiausių Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių misijų darbo pasiekimų. Pagal ją mokesčiai sumažinami atitinkamai nuo 0.15 iki 0.11; 0.085; 0.08 proc. JT biudžeto 1995-1997 m. laikotarpiui.

Tarp kitų Lietuvai aktualių JT visumos nagrinėtų klausimų pažymėčiau užsienio ginkluotųjų pajėgų išvedimo iš Estijos ir Latvijos klausimo svarstymo užbaigimą. Taip pat, aktyviai derinant Baltijos šalių pozicijas, koordinuojant veiksmus su Šiaurės šalių ir ES bei JAV misijomis prie JT, 51-ojoje sesijoje Rusijai pirmą kartą nepavyko

praveisti visumos sesijoje rezoliucijos dėl žmogaus teisių pa-dėties Latvijoje ir Estijoje. Visumos sesijoje misija ypatingą dėmesį skyrė Lietuvos dalyvavimo taikos palaikymo operacijoje ir su tuo susijusių klausimų svarstymui bei jų sprendimui.

Misija yra pradininkė LR prisijungimo prie daugelio JT sutarčių, tvarkančių teisinius, ekonominius ir prekybinius klausimus. Naujoji Lietuvos vyriausybė vienu iš savo pagrindinių uždavinių laikė aktyvesnį Lietuvos dalyvavimą pasaulinėje prekyboje ir užsienio investicijų skatinimą. Tokios JT institucijos, kaip Pasaulio bankas, Tarptautinės valiutos fondas ir kitos, lėšomis ir rekomendacijomis padeda Lietuvai. Prisijugus prie JT sutarčių užsienio investitoriams, sudaromos galimybės vykdyti prekybinius sandėrius ir saugiai investuoti į Lietuvos ūkį. Lietuvos respublika aktyviai pasisakė, svarstant klausimus dėl JT Saugumo tarybos reformos. JT svario centras yra Saugumo taryba, kurioj turėtų tiksliau atsispindėti dabartinis pasaulis. Pavyzdžiui, kai kas siūlo, kad į tarybą, kol kas be veto teisės, būtų priimtos Japonija ir Vokietija, taip pat svarstoma apie dalies valstybių dalyvavimą ST darbe rotacijos pagrindu bei išplėsti Pietų Amerikos, Azijos, Afrikos ir Rytų bei Vidurio Europos atstovavimą Saugumo taryboje.

– Kodėl Lietuva, priešingai nei Latvija, nesiveržia į JT vadovaujančių vienetų narystę? Pavyzdžiui, Latvija 51-osios sesijos metu turėjo savo atstovą viceprezidentų tarpe, o kitu atveju tapo išrinkta į Ekonominį ir socialinių reikalų tarybą.

– Lietuva 1996 m. pateikė savo kandidatūrą rinkimams 2002 metais į nenuolatinius Saugumo tarybos narius. Laiko

yra nemažai, bet mes norime geriau pasiruošti ir patiems rinkimams, ir darbei tuo atveju, jei Lietuva būtų išrinkta. Norėčiau, kad Lietuva būtų ne pasyvokas stebėtojas, o aktyvus dalyvis. Esame išskėlę Lietuvos kandidatūrą ir į kitus organus, pvz. balandžio mėnesį Lietuvai, kaip JT taikos palaikymo operacijų dalyvė bei specialaus komiteto dėl taikos palaikymo operacijų stebėtoja, bus priimta į šį komitetą tikraja nare.

– Kaip jaučiatės Niujorke ir diplomatinėje darbe?

– Niujorkas man pažįstamas nuo 1985 m. kai iš Vilniaus universiteto Teisės fakulteto, pagal JAV organizacijos IREX pasi-keitimų programą, buvau atvykęs mokslinei stažuotei į Kolumbijos universiteto Teisės fakultetą. Savo diplomatinį darbą pradėjau nuo 1990 m. pavasario, kai prof. K. Prunskienės vyriausybės užsienio reikalų min. A. Saudargas ir jo pavaduotojas V. Katkus pakvietė mane į atsi-kuriančią užsienio reikalų ministeriją. Pradėti teko beveik nuo nulio, t.y. dalyvauti formuojant ministerijos kolektyvą, paruošti ministerijos veiklos dokumentus, pirmųjų Lietuvos respublikos dvišalių ir daugiašalių sutarčių projektus ir kt. Vėliau, suformavus ministerijos teisės departamentą, kartu su ministerijos vadovais teko atstovauti Lietuvai ir rengti jos įstojimą į tokias tarptautines organizacijas, kaip ESBO ir Europos tarybą. Teisės departamentu struktūrinėje sudėtyje ilgą laiką buvo skyrius, atsakingas už darbą su ESBO, Europos taryba ir JT, todėl su JT problematika teko susipažinti gerokai anksčiau nei prieš atvykstant nuolatiniam darbu į Niujorką.

– Ačiū už pokalbį. Telydi jus sėkmė atstovaujant Lietuvai pasaulinio masto forumuose.

sai nekenkia. Kai kurie asmenys jį lygina su japonų kilmės Peru prezidentu Fudžimora, kiti mano, kad Mockus savo genialumo dėka gali išvesti Kolumbiją iš chaoso, į kurį ji yra patekusi.

Ginčai dėl pavardžių

Toronto lenkų dienraštis "Gazeta" š.m. balandžio 25-27 d. laidoje rašo: "Lenkija daug kartų pareiškė savo nepasitenkinimą, reikalaujama, kad Lietuvos lenkų mažumos asmenys galėtų rašyti savo vardus ir pavardes lenkiškai. Ši problema atsirado ruošiant Lenkijos-Lietuvos sutartį, tačiau šiame dokumente buvo tik pažymėta, kad Lietuvos lenkai ir Lenkijos lietuviai turi teisę naudoti savo vardus ir pavardes pagal jų gimtosios kalbos ištartiną. Rašybos klausimas nebuvo išaiškintas, tik pabrėžta, kad jis bus išspręstas atskira sutartimi".

"Kurier Wilenski" š.m. balandžio 12 d. laidoje rašo: "Diskusija dėl šio projekto jau baigta, ji parėmė dauguma seimo narių, išskyrus J. Mincewicz'ų ir J. Sienkiewicz'ų, kurie balsavo prieš. Seimo narys J. Mincewicz, kalbėdamas iš seimo tribūnos minėtos temos klausimu, pareiškė: šis projektas neatitinka Europos standartų, nes visame pasaulyje žmonės turi teisę reikalausti, kad jų vardai ir pavardės būtų rašomi originalia rašyba.(...) Turime gerą pavyzdį pono Maciejkianiec'o asmenyje, kuris ketverius metus neėmė asmens liudijimo, nes nebuvo leista taisyklingai parašyti jo pavardę".

Sovietų pasaulyje, kuriuos visi minėti ponai turėjo, jų pavardės buvo rašomos kirilica, rusų abėcėlės raidynais, tačiau jie dėl to ne tik nekėlė triukšmo, bet dar skaudančią širdimi su tais pasais išsiskyrė. J.B.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvos Namus)

Tel. 416 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

Tirkšliai. Kapinių vartai ir tvora apie kapines, mūrinė apie 50 cm. storumo, statyta prieš 300 metų. Nuotr. Ign. Gabalio

Lietuviškos spaudos telkėją išlydėjęs

A. a. Augustinas Kuolas, aktyviai reiškėsis visuomeninėje veikloje, pasižymėjęs ypač lietuviškosios spaudos telkimu

G. BREICHMANIENĖ

Augustinas Kuolas gimė 1910 m. Rokiškio kaime, Rokiškio apskrityje. Mokėsi Rokiškio gimnazijoje, o vėliau aukštesniojoje gyvulininkystės ir pienininkystės mokykloje Sėdėdžiūje Belvederio dvare. 1927 m. aukštesnioji gyvulininkystės mokykla buvo atskirta ir perkelta į Gruzdžius. Čia Augustinas Kuolas buvo paskirtas mokytoju. Prieš II Pasaulinio karo pradžią persikėlė į Kauną ir dirbo miesto savivaldybėje. 1944 m. rudenį kartu su kitais karo pabėgėliais atsidūrė Vokietijoje Schleswig-Holstein provincijoje.

1945 m. vasarą nedidelis žvejų miestelis Haffkrug, esantis ant Baltijos jūros kranto, buvo paverstas DP stovykla. Rudenį mūsų šeima iš Flensburgo persikėlė į Haffkrug'ą, nes ten susisietė nemažas būrys lietuvių, tarp kurių buvo muzikas Valteris Banaitis. Jis pradėjo organizuoti lietuvių chorą, kuris vėliau išaugo į ansamblį "Tėvynės garsai".

V. Banaitis man buvo pažįstamas dar iš Vilniaus, ir jis pakvietė mane su šeima persikelti į Haffkrug'ą ir dirbti su ansambliu. Čia ir susitikome A. Kuolą, malonų, linksmą, nuoširdų žmogų. Jis dainavo ansamblio chore, o vėliau pasidarė ir aktoriumi. A. Kuolas per pasitraukimą iš Lietuvos buvo išsiskyręs su šeima ir gyveno vienas prisiglaudęs prie Aukščūnų šeimos. Haffkrug'o lietuvių tarpe buvo daug jaunų tautiečių, daug rašto žmonių. Tai rašytojai: Nelė Malazaitė ir jos vyras Juozas Krūminas, Fabijonas Neveravičius, buvęs "Ateities" redaktorius Bronius Daunoras su gausia šeima, Antanas Rimydis, Kauno radijofono vedėjas Jonas Stonys su žmona ir kiti. Augustinas visus pažinojo, su visais bendravo, o ir vakaronės ilgaus, pilkais rudens bei žiemos vakarais buvo labai įdomios, nes visus slėgė ta pati nežinia, neaiškus mūsų rytojus. Visi su nerimu ir ilgesiu laukė kokių nors žinių iš Lietuvos, išsiskyrusių šeimos ieškojo vieni kitų.

Juozas Krūminas parašė mūsų ansambliui veikaluką "Pabaigtuvės". Kadangi į spektaklius pradėjo atsilankyti ir anglų kariuomenės vadai (jiems buvo įdomu pamatyti, ką tie "dypukai" parodys), J. Krūminas į artistų būrį įvedė du vengrus – čigonus, kurie lyg ir atsitiktinai pakliuvo į "pabaigtuves" ir dainuodami pasakojo savo nuotykius kelionėse po svečias šalis. Augustinas ir Sąženis buvo tie du vengrai. Augustinas dainavo solo lietuviškai, o visas choras pritarė angliškos dainos refrenu.

Tai labai patiko ir sudomino anglų karių, ir vis daugiau svečių iš jų tarpo susilaukėdavom, o per juos galėjome gauti sunkvežimius ir apsilankyti kitus lietuvių telkinius.

Be ansamblio pasirodymų buvo rengiami literatūros vakarai, operos solistų koncertai, įvairios paskaitos. Haffkrug'e veikė ir spaustuė "Gintaras". 1946 m. balandžio mėn. Haffkrug'o stovykla buvo panaikinta, žvejams grąžinti konfiskuoti namai, o visi gyventojai perkelti į Neustadt'ą. Čia visa kultūrinė veikla dar buvo tęsiama, kol prasidėjo emigracija. Dauguma viengungių išvažiavo į Angliją, bet Augustinas buvo kantrensis ir su laukė emigracijos į Kanadą miško darbams. Jam atrodė lįsti po žeme ieškoti aukso yra baisu, tai nusprendė geriau medžius kirsti.

Atlikęs darbo sutartį Kanados miškuose ir susiradęs šeimą, A. Kuolas galutinai apsistojė Toronte ir padėjo dirbti "Christies" sausainių fabrike. Čia jis gavo naktinės pamainos valtytojų prižiūrėtojo darbą ir dirbo jame, kol atėjo laikas pasitraukti į pensiją. Visą savo lais-

A. a. AUGUSTINAS KUOLAS

valaikį A. Kuolas skyrė visuomeninei veiklai. Jis buvo aktyvus bendruomenės narys, vienas iš "Paramos" bankelio steigėjų ir pirmųjų narių. Labai ilgą laiką dirbo "Paramos" revizijos komisijoje. 1965-67 m. buvo išrinktas KLB Toronto apylinkės pirmininku. Į savo pareigas žiūrėjo labai rimtai: rengė mitymą, skaitė paskaitas, organizavo eisenas liūdnoms mūsų tautos sukaiktims paminėti, pagerbdavo kultūros darbuotojus, mokytojus, ne vieną tautietį į kapines palydėjo, kalbą pasakė, atsisveikino. Atrasdavo laiko ir periodinėje spaudoje bendradarbiauti.

Labiausiai velionis pasižymėjo savo meile bei pagarba lietuviškam spausdintam žodžiui, pabrėždamas, kad tik spausdintas žodis išlieka amžiams. Jis turėjo visų lietuviškų laikraščių ir žurnalų rinkinius. Jeigu jam paminėdavai kokį nors straipsnį spaudoje, jis jau buvo jį skaitęs, turėjo savo nuomonę, buvo padaręs savo išvadas. Todėl niekad nepritrūkdavo temų įdomiems pasikalbėjimams su juo. Buvo nuolatini bendruomenės renginių dalyvis, "Šviesos-Santaros" suvažiavimų lankytojas.

Turėjo jis ir labai gausią savo biblioteką, kuriai telkti bei tvarkyti jis negailėjo laiko. Kiekvieną lietuvišką knygą jis labai brangino ir sunkiai su ja skirdavosi, kad ir geriausia draugui vengdavo skolinti, bijodamas prarasti. Nuo pirmųjų savo gyvenimo Toronte dienų pradėjo platinti lietuvišką spaudą. Per jį galėjai užsisakyti bet kokią laikraštį, žurnalą ar knygą. Tai buvo lyg ir antrasis jo darbas, bet mielas jo širdžiai. 1963 m. A. Kuolas Toronte surengė lietuviškos spaudos parodą.

Antroji A. Kuolo savybė – polinkis bendrauti su meno žmonėmis. Vaisinguose Augustino ir Matildos namuose ne kartą teko susitikti Toronto dailininkus, rašytojus... O ir iš toliau atvykstantius – Pušį Santarą, Antaną Gustaitį, Stigą Andriųšį, Bronį Railą jis globodavo, vaišindavo, vežiodavo.

Kol sveikata ir jėgos leido, jis globodavo ir kiekvieną disidentą atvykstantį iš Lietuvos (A. Štromą, T. Venclovą). Stengdavosi padėti kiekvienam žmogui, jeigu tik tai jam buvo įmanoma. O ir mūsų draugystė, atsitiktinai užsimezusi Haffkrug'e, iki pat mirties paliko nuoširdi ir artima, nes jo asmenyje visados turėjome tikrą draugą.

Mirė 1997 m. kovo 5 d. savo dukrų dr. Liudos Leknickienės ir dr. Angelės Kazlauskienės globojamas. Palaidotas kovo 8 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Missisauge. Jo liūdi šeima – žmona Matilda, dukros ir jų šeimos, brolis, draugai ir lietuvių visuomenė, nes iš mūsų tarpo negrįžtamai išėjo nuoširdus draugas, taurus lietuvis.

• Kai mirštame, turime savo delne tik tai, ką atidavėme kitiems. (Peter Maurin)

A. a. Kreivėno dešimtmetis

Čikagos Jaunimo centre 1997 m. gegužės 23-24 d.d. – penktadienio vakare ir šeštadienio ryte (ne šeštadienį ir sekmadienį, kaip klaidingai "TŽ" nr. 17 buvo parašyta) bus prisimintas didelis Čikagos ir JAV lietuvių kultūros bei visuomenės veikėjas Juozas Kreivėnas ryšium su jo mirties dešimtmečiu ir gimimo 85-mečiu.

Gegužės 23, penktadienį, 7,30 v. bus akademinė dalis, kurioje kalbės jo buvusieji bendradarbiai iš įvairių sričių: dr. Jonas Račkauskas, mokyto. Juozas Plačias, muz. Faustas Strolia, Žilėvičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvo vadovė Kazys Skaisgiris, jo buvusi mokinė Cicero liet. mokykloje – Daiva Markeitytė (jos įdomus rašinys apie savo buvimą mokytoja seniai buvo įdėtas "Chicago Tribune" dienraščio sekmadieniniame žurnale), ilgametis draugas ir bendradarbis istorikas Jonas Dainauskas ir kt.

Gegužės 24, šeštadienį, 10 v.r., bus atlaikytos šv. Mišios už velionį Tėvų Jėzuitų koplyčioje, o po to – kavutė ir Žilėvičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvo lankymas. Ši minėjimą rengia Lituanistikos tyrimų ir studijų centras (pirm. dr. Jonas Račkauskas) ir kompoz. Vlodo Jakubėno draugija (pirm. Edvardas Šulaitis), kurios steigėjas buvo J. Kreivėnas. Ed. Šulaitis

ANTANAS MOCKUS, buvęs Kolumbijos sostinės universiteto rektorius ir Bogotos miesto meras, dabar kandidatas į valstybės prezidentus. Ši nuotrauka buvo įdėta Ispanijos laikraštyje "El Pais"

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

Atrodo, Antanui Mockui jo lietuviškas vardas ir pavardė vi-

Prelatas JONAS KUČINGIS, buvęs Los Angeles lietuvių parapijos klebonas, parašęs savo atsiminimus

Darbai nusagstyti praeities kelias

Pasakoja prelatas JONAS KUČINGIS, pradėjęs ilgą savo gyvenimo kelią Lietuvoje, nusitiesusį iki Kalifornijos Amerikoje, ir besirengiantis 60 metų kunigystės sukakčiai

Vieną šaukia į pasaulio rinką turtas, Kitią – tiesų, tvirtą veda pareiga, Tau tenai gi už kiekvieno naujo slenksčio. Rodė kelią amžini žvaigždynai toliuose dega.

Šitokiais eilėraščių „Ten, kur šaukė Dievas ir tauta“ žodžiais prel. Joną Kučingį aštuoniasdešimtmečio proga sveikino poetas B. Brazdžionis. Nelengva keliomis eilutėmis aprėpti bet kokio eilinio žmogaus gyvenimą, o ką čia kalbėti apie Lietuvos ažuolų, kurie dėl susidariusių laiko aplinkybių neauga prie Nemuno ir Baltijos, bet savo buvimu, veikla darbai garsina gimtąją žemę, uoliai tanauja Dievui ir tautai, plėšia sielovados ir visuomeninius dirvonus ten, kur jie siūsti, dygsta ten, kur pasėti, žydi ten, kur pasodinti. Pamėginkime paties prel. JONO KUČINGIO, Los Angeles mieste 1997.V.18 švenčiančio 60 metų kunigystės sukaktį, žodžiais bent kukliai aprėpti plačiašakį, turiną gyvenimo akiraty.

– *Papasakokite, Gerb. Prelate, įdomiausias savo vaikystės akimirkas.*

– Artimiausi mano palydovai buvo vargai, kančia ir ligos. Kas tuos vargus palengvino, su tais suartėjau, jie tapo mano idealais. Gimiau toks silpnas, kad rytojaus dieną mane vėžė krikštinti. Būdamas septynerių, susirgau plaučių uždegimu, o tais laikais vaistų nebuvo, tad išgydavo vien tas, kurio organizmas atlaikė tokį karštį ir visas šios ligos pasekmes. Atvažiavęs kun. Karaška parengė mane paskutinei kelionei: atlikau pirmąją išpažintį, priėmiau pirmąją Komuniją, gavau Ligonio sakramentą. Kunigas vežikui, kuris jį atvežė pas mus, įdavė man parvežti bažnytinio vyno butelį. Šitaip karščio iškamuotas kūnas pradėjo atsigauti, stiprėti. Atslūgo ir karštis, o to vyno skonį ir šandien atsimenu. Tasai gerasis kunigas Karaška, kurį 1934 m., būdamas jau klieriku kartu su prel. J. Maciejausku, aplankė Klovinuose. Kai jam anuomet apsilankęs pasakojau savo ligos istoriją, tas malonus kunigas net apšverė.

– *Kas paskatino į kunigystę?*

– Mano gimnazijos kape-lionas buvo kun. Stanislovas Būdytis, didelės sielos ir milžiniškos mėlės žmogus. Visi gimnazistai jį labai mylėjo. Jis, patyręs mano vargingą gyvenimą, stengėsi pagelbėti: kad nereikėtų kasdien po dešimt kilometrų kulniuoti mokyklon, nupirko dviratį. Šių dviejų kunigų pavyzdys mane labai paveikė ir skatino mane patį pasirinkti kunigystę. Šitie du vyrai man tapo gyvenimo švyturiais.

– *Kokius žymesnius žmones sutikote savo gyvenimo kelyje?*

– Per savo 60 kunigystės ir per 88 gyvenimo pavasarius susitikau su įvairiausiais žmonėmis: mažesniais ir didesniais –

nuo Amerikos viceprezidento (1967 m. JAV kongrese Vasario 16-ąją kalbėjau maldą), Kalifornijos gubernatoriaus, senatorių ir kongreso narių iki iškilųjų lietuvių – prof. Mykolo Biržiškos, Nepriklausomybės signataro. Tai buvo didelės sielos ir veiklos žmogus, visados kuklus, nusižeminęs, gliaui tikintis. Atrodė, kad jame susiduria du pasauliai – žemiškasis ir dangiš-kasis.

Ką ir kur veikėte Lietuvoje?

– Visą savo kunigavimo Lietuvoje laiką praleidau gimnazijos gubernatoriaus, senatorių ir kongreso narių iki iškilųjų lietuvių – prof. Mykolo Biržiškos, Nepriklausomybės signataro. Tai buvo didelės sielos ir veiklos žmogus, visados kuklus, nusižeminęs, gliaui tikintis. Atrodė, kad jame susiduria du pasauliai – žemiškasis ir dangiš-kasis.

– *Kokie rūpesčiai laukė Kalifornijoje?*

– 1946 m. atsidūręs išeivijoje, Kalifornijoje, ne tik rūpinau-si lietuvių dvasiniais reikalais, bet ir tautiniais. Iš prel. J. Maciejausko paveldėjęs nedidelį namelį, kur buvo įrengta 50 žmonių kopytelė, šandien galiu džiaugtis, kad Los Angeles lietuvių parapija jau turi šventovę, mokyklą, salę, vienuolyną (šiuo metu ten gyvena tarnautojai), patogią ir erdvią kleboniją, 80 vietų automobilių aikštę ir vaikų žaidimo aikštes.

– *Tai buvo išorinė statyba. O kaip sekėsi su dvasine bei moraline statyba?*

– Kad su žmonėmis būtų palaikomas nuolatinis ryšys, parengdavome „Lietuvių žinias“, dvasiaitinių lietuvių žiniaraštį ir išsiųsdavome visiems, kurių turėjau adresus. Iš viso apie 1.300 egz.

Kurdamas išorinę parapiją, stengiausi nepamiršti ir vidinės. Prieš šv. Kalėdas ir Velykas rengdavome kviesto svečio kunigo vadovaujamą kelių dienų dvasinį susitelkimą. Mano rūpestis parapija ir būdavo dvasios išsiųsdavome visiems, kurių turėjau adresus. Iš viso apie 1.300 egz.

– *Ką galėtumėte pasakyti apie savo knygą?*

– Priešokiais nugriebtu nuo reikalų laiku parašyta autobiografinio pobūdžio apie 300 puslapių knyga „Mano gyvenimo

Neišspręstos istorinės problemos

Atsilepiant į Antano Ryliško straipsnį „Tėviškės žiburių“ 1997 m. 16 nr. „Šuns pasmerkimas ir vilko garbinimas“

J. P. KEDYS, Australija

Prezidento Smetonos mirtis

Ne tik A. Smetonos mirtis nėra giliau ištirta, bet ir klausimas, kodėl jis vyko į JAV, turėdamas pasiūlymą iš Vokietijos Fiurerio pasilikti gyventi Pietų Vokietijoje?

A. Smetona 1940.VI.15 pasitraukė iš Lietuvos į Vokietiją ir laikinai apsigyveno Karaliaučiuje. Vėliau jis paprašė leidimo išvykti į Šveicariją. Gavo atsakymą, kad Fiureris jam leidžia pasilikti Pietų Vokietijoje, bet jis gali išvykti ir į Šveicariją.

A. Smetona pasirinko Šveicariją ne joje apsigyventi, bet per ją išvykti Amerikon. Ir tai tuo metu, kai Hitleris džiaugėsi karo pergale prieš Prancūziją, sumušęs jungtines prancūzų ir anglų armijas. Šis A. Smetonos sprendimas vykti į Ameriką buvo toli numatantis jo politinis sprendimas, kad Hitleris karą pralaimės. Tai buvo dar 1940 m., kai jo karinė ir politinė galybė buvo pačioje viršūnėje.

Amerikoje

Vykdamas Amerikon jis planavo JAV sudaryti laikinąją Lietuvos vyriausybę, bet paaiškėjo, kad nuo komunistų vado Bimbos, einant per socialistus ir dešiniųjų partijas įskaitant net jo paskirtą Amerikai Lietuvos ambasadorių Žadeikį, visi buvo prieš A. Smetonos planą sudaryti laikinąją vyriausybę. Drauge su pastarąja A. Smetona planavo vesti kovą prieš Lietuvos okupantą. Neradęs pritarimo iš politinių partijų, jis važinėjo po didesnius miestus su paskaitom, aiškindamas žmonėms, kad daro dabar Lietuvoje komunistai. Vieną dieną pas A. Smetoną atvyko JAV Saugumo (FBI) pareigūnas ir trumpai drūtai pareiškė, kad jam Amerikoje suteikta teisė tik gyventi, bet ne politikuoti. Šis pareigūnas pareikalavo iš A. Smetonos, kad jis sudarytų sąrašą, kur su paskaitom lankėsi ir raštu įteiktų anų paskaitų turinį anglų kalba!!! A. Smetona sėdėjo savaitę, tas savo kalbas rašydamas, o „Dirvos“ redaktorius su savo padėjėjais savaitę praleido versdamas į anglų kalbą... Taigi uždraudus Amerikoje kalbėti apie bolševizmą, A. Smetona naudojo kitą metodą: jis rašė straipsnius „Dirva“ slapyvardžiu.

Ši A. Smetonos veiklos galbūt iš ilgo jo gyvenimo patiekiau tik dėl to, kad tą gaisrą kelsiusių veiksmų galėjo būti keletas ir net iš Saugumo pusės. Jo sūnus Julius Amerikoje buvo labai veiklus, stengėsi to gaisro priežastis surasti. Bet įeigu ženklai vedė į Saugumą, tai gal jis pabūgo apie tai viešai skelbti?

Vokiškoji okupacija

Vokietijos politika Baltijos valstybėse buvo išdėstyta Alfredo'o Rosenberg'o filosofijoje. Per trejų metų okupaciją vokiečiai buvo užimti Rytų fronte. Lietuvos administraciją jie buvo palikę nepriklausomybės laikų lietuvių tarėjų grupei, kurių keletą 1944 m. suėmė. Šandien kalbėti apie Alfred'o Rosenberg'o politinius planus būtų įžeidimas dabartinės Vokietijos, nuo kurios priklauso būti ar nebūti nariu Europos sąjungoje.

Marija Melnikova

Atrodo, kad Antanas Ryliškis yra suklaidintas sovietų propagandos, nes jis rašo apie Marytę Melnikaitę, kuri buvo, pagal sovietinę propagandą, o santu iškviesta partizanauti Dūkšte, Zarasų apskr. Iš tikrųjų ten buvo išmesta Ona Kuosaitė, kuri po trumpo susišaudymo buvo suimta, turėjo pasikalbėti su žurnalistu P. Maršinsku. Tas pasikalbėjimas yra paskelbtas su visom smulkmenom sovietų okupacijos istorijos knygoje „Terorizuoja ir naikina Lietuva 1938-1991“ gaunama Vilniaus „Bendrijos“ raštinėje, Jasko 9-127 ir Kauno centriname knygyne, Laisvės alėjoje.

Su Maryte Melnikaitė, atrodo, Berijos agentai „susitvarkė“ kaip su Kapsuku ir Angariečiu.

Prelatas J. KUČINGIS su Kalifornijos gubernatoriumi BROWN 1965 m. lapkričio 28 d. Lietuvių dienos renginyje. Nuotr. L. Kančausko

KESTAS

Sukursiu gražų paminklą pagal jūsų pageidavimus

Dailininkas Kęstutis Keparutis

Tel. FAX 905 540-1705

238 Emerald Street North, Hamilton, Ontario L8L 5K8

Taip atrodė Panevėžio gimnazija, dabar J. Balčikonio gimnazija, įsteigta 1727 metais, taigi prieš 270 metų

Gimnazija, davusi daug žymūnų

Panevėžio gimnazija paruošė Lietuvai daug žymių meno, kultūros, mokslo žmonių Lietuvai. Ypač veikli buvo meno kuopa. Jos narių darbai dabar telkiami gimnazijos muziejuje

Vytautas Baliūnas
J. Balčikonio gimnazijos istorijos
muziejaus vadovas

Besidomintys Lietuvoje, ypač Panevėžio švietimo istorija, šandien užtinka nepakartojamo reiškinio – „Meno kuopos“, veikusios Panevėžio valstybinėje gimnazijoje, pėdsakus. Tad kas gi ta „Meno kuopa“?

Papildomos valandos

Rašytojas ir gimnazijos mokytojas Matas Grigonis, dėstęs lietuvių kalbą ir literatūrą vyresniųjų klasių mokiniams, apie 1921 m. pradėjo rengti „papildomas valandas“ (šių dienų žodžiais – konsultacijas) sudėtingesniems rašybos ir literatūros klausimams aptarti. Vėliau, gabesni literatūrai mokiniai užsiėmėms parengdavo referatus, kuriuos tu „valandų“ metu skaitydavo, aptardavo, ginčydavosi dėl pareiktų originalesnių teiginių, naujoviškesnių samprotavimų. Į šiuos užsiėmimus pradėjo rinktis vis daugiau mokinių, kurie nebetilpdavo vienoje klasėje.

Į pagalbą atėjo kita literatūros mokytoja rašytoja humanistė Gabrielė Petkevičaitė-Bitė, rusų ir lotynų literatūros mokytojas Jonas Sokolovas, piešimo mokytojas skulptorius Juozas Zikaras, kurie skaitė savo specialybių pranešimus.

Entuziazmo metai

Visa tai vyko tautinio pakilimo, visuotinio entuziazmo metais. Skulptorius J. Zikaras kūrė meno klasę, gamtininkas J. Elisonas – gamtos kabinetą, muzikas M. Karka – choras, fizikas V. Morkūnas – fizikos kabinetą; o „kalbininkai ir literatai traukė mokinius į žodžio turtus“, – prisiminė M. Grigonis. Aktyviausi „valandų“ lankytojai Pranas Skardžius (vėliau žymus kalbininkas), Leonas Kuodys (vėliau pedagogas, kalbininkas, žurnalų redaktorius), Alfonsas Palionis (vėliau žymus gamtininkas, artimiausias prof. T. Ivanausko pagalbininkas), Juozas Petrusis (vėliau lituanistas, kraštotyrininkas, rašytojas) ir kiti pasitvirtinę „Literatūros ir meno kuopa“. Vėliau ji buvo pavadinta trumpiau – „Meno kuopa“. Kuopos istorikas J. Masilionis, gyvenantis Čikagoje, teigia, kad pirmasis susirinkimo protokololas buvo parašytas 1922 m. gegužės 1 d. Taigi šių metų gegužės 1 d. sukako 75 metai nuo kuopos oficialios veiklos pradžios.

Lindės-Dobilo laikai

1922 m. dėstyti lietuvių kalbos į gimnaziją atvykęs rašytojas kun. Julijonas Lindė-Dobilas perėmė kuopos globą ir savo rankas. Jis tapo kuopos „spiritus movens“ iki savo mirties 1934.IX.2. Kuopa veikė iki antrojo sovietmečio pradžios. Po Dobilo mirties jos globėjas buvo berniukų ir mergaičių gimnazijų lietuvių kalbos mokytojai.

Susiformavo lygtis ir trys kuopos sekcijos. Mokytojas J. Zikaras, apie save sutelkęs gabesnius dailės mokinius, įkūrė vadinamąją „plastikos“ sekciją. Ilgaus vakarais piešimo klasėje palinkę prie savo darbų lipdė, piešė, tapė jaunieji dailininkai. Poetas K. Inčūra atsimena, kad mokytojas „klasėje mus supažindindavo ir su savo darbais: rodė modelius, nuvesdavo į gimnastikos salę (...), kur tuomet kūrė Nepriklausomybės skulptūrą ir aiškindavo, kodėl taip padaręs, kodėl šitaip“, tuo labai pakeldamas mokinių nuotaiką ir norą kurti. Neatsitiktinai lietuviškų monetų, pašto ženklų konkursuose dalyvavęs jo mokinys Bernardas Bučas laimėjo net ke-

lias pirmąsias vietas. O mokinių darbų parodos mokslo metams baigiantis užimdavo po kelias klases.

Muzikos ir dainos entuziastas mokytojas M. Karka rengė turiningus vakarus su spektakliais, dainomis, šokiais. Scenarijus, libretus rašė, vertė, piešė dekoracijas, rengė sceną patys mokiniai. Mokytojas jų kūriniams pritaikydavo muziką. Saviveiklininkai koncertuodavo ne tik saviems mokytojams ir mokiniams, bet ir visuomenei. Gautas pelnas buvo skiriamas neturtingiems mokiniams remti. Pvz. vien tik už 1925 m. II-ąjį pusmetį buvo sumokėti mokslapinigiai 24 mokiniams – daugiau kaip 1000 Lt.

Kuopos literatūros sekcijoje, kurios veiklos viršūnė buvo J. Lindės-Dobilo globos metai, užsiėmimų metu buvo skaitoma mokinių kūryba, reikšdė kritikai. Susirinkimas baigdavosi globėjo korektiškai pamokančiu kūrybos, diskusijų apibendrinimu ir universitetinio lygio paskaita. Po sekmadieninių mokinių pamaldų į to garsaus „literatūros klubo“ užsiėmimus susirinkdavo apie 100 ir daugiau gimnazistų. Dalyvavimas „Meno kuopoje“ tapo vyresniųjų klasių mokinių prestižis, gero tono reikalas. Praėjus daugeliui dešimtmečių buvę nariai prisipažįsta, kad jų asmenybės formavimui, tautiniam-patriotiniui ugdymui kuopa turėjo labai svarbią reikšmę.

Okupacijos

Kuopos veiklą sukrėtė pirmoji sovietinė okupacija. Tačiau darbas buvo tęsiamas. Vyko susirinkimai. Ne kartą į gimnaziją buvo susirinkę kelių miestų mokiniai – literatai. O ir panevėžiečiai buvo laukiami kitų gimnazijų svečiai.

Vokiečių okupacijos metais, kad ir sunkiomis sąlygomis, veikla nebuvo ribojama ir varžoma. Reguliariai vyko tradiciniai susirinkimai su patriotinių kūrinių skaitymu ir aptarimu. Iškilmingai su turtingomis programomis buvo paminėti J. Lindė-Dobilas, Mairomis, surengti keli vakarai ir visuomenai, o surinktos lėšos buvo skirtos nepasiturintiems mokiniams.

Prasidėjus antrajai sovietinei okupacijai, 1945 m. pradžioje, kelių „meno kuopos“ narių suėmimo tragiškai baigėsi beveik 23 metus trukusi veikla. Mokytojo J. Dičiaus ir kitų rūpesčių darba tęsė literatų būrelis, tik jau „leisti-nuose“ rėmuose.

Demokratinė vadovybė

Kuopai vadovavo demokratiniais pagrindais renkama taryba ir jos pirmininkas, nuo kurių veiklumo priklausė kuopos gyvastinumas. Nariai, matyt, neapsirikdavo, siūlydami kandidatus į pirmininkus, nes beveik visi jie šandien žinomi žmonės.

Nepriklausomos Lietuvos metais pirmininkų pareigas ėjo: Pranas Skardžius (vėliau žymus kalbininkas, pasitraukęs į Vakarų dirbo JAV Kongreso bibliotekoje), Juozas Keliuotis (žymus žurnalistas, laikraščių ir žurnalų leidėjas, redaktorius, už savo veiklą kalintas gulaguose), Kazys Inčūra (poetas, beletristas, dramaturgas, moraliskai nepalūžęs net sovietinioje lageriuose), Jonas Šukas (rašytojas, taip pat kalintas lageriuose), Rapolas Šaltenis (pedagogas, daugelio knygų autorius), Juozas Laučka (žurnalistas, žinomas Barėno pavarde), Stasys Liepas (operos solistas, 1944 m. pasitraukęs į Vakarų), Mykolas

Jasėnas, Juozas Klivečka, Juozas Masilionis (pedagogas, daugelio Vakaruose išleistų vadovėlių ir knygų autorius, buvęs Panevėžiečių klubo pirmininkas), Henrikas Valavičius (1944 m. pasitraukęs į Vakarų, gyvenantis Brazilijoje), Antanas Juozapavičius, E. Narvydaitė, Bronius Stasiukaitis (vienas iš 1941-ųjų sukilimo organizatorių, žuvęs Vokietijoje), A. Petkevičius.

1940/41 m.m. pirmininku buvo išrinktas Paulius Drevinis (pedagogas, poetas, taip pat praėjęs gulagų kančių kelius). Vokiečių okupacijos metais pirmininkais buvo Albinas Mališauskas (nuo „Armija Krajo“ kulkų žuvęs Vilniaus krašte), Algirdas Titus Antanaitis (žurnalistas, literatūros kritikas, 1944 m. pasitraukęs į Vakarų, dabar Vytauto Didžiojo universiteto dėstytojas). Jam savanoriu išėjus į Lietuvos vietinę rinktinę, šias pareigas perėmė Vitalis Jukna.

Pasijūmė nariai

Gimnaziją ir „Meno kuopos“ kūrybinę mokyklą baigė Jonas Graičiūnas (poetas, gulagų kalnys), Petras Babickas (žurnalistas, poetas, dideliame skurdė miręs Brazilijoje), Bronys Raila (Kalifornijoje gyvenęs publicistas, daugelio knygų autorius), Antanas Lyberis (žodynininkas, vienas iš Lietuvių kalbos žodyno redakcijos narių), Vanda Zbarskaitė (literatūrologė, habilituota daktarė, profesorė), Liucija Jurgutytė-Baldauf (filologė, Miuncheno universiteto profesorė), Leonas Valkūnas (kalbininkas Vilniaus universiteto profesorius), Leonas Baltušauskas-Baltušis (žurnalistas, gyvenantis JAV Viskonsino valstijoje), Henrikas Lukaševičius (teisnininkas, kelių knygų autorius, 1944 m. pasitraukęs į Vakarų), Halina Didžiulytė-Mošinskienė (publicistė, gyvenanti Brazilijoje), Vladas Būtenas-Ramojus (1944 m. pasitraukęs į Vakarų žurnalistas, kelių knygų autorius), Aleksandras Mikutavičius (1941 m. ištremtas į Sibirą, Altajuje įsteigęs „Mažąją meno kuopą“).

Žymiais istorikais tapo Adolfo Šapoka ir Paulius Šležas. Dailėi atsidavė Bernardas Bučas (skulptorius), Kazimieras Zoromskis (dailininkas, 1944 pasitraukęs į Vakarų, ten išgarsėjęs originaliais darbais, 1986 m. grįžęs į Tėvynę), Kazimieras Naruševičius (dailininkas, gyvenantis Panevėžyje), Vanda Puzkaitė (dailininkė, perėjusi gulagų kančių kelius, mirė Kanadoje) ir kt.

Laikraštėliai

Kuopa leido net ketletą ranka rašytų, šapirografu daigintų laikraštėlių: „Pirmieji žiedai“, „Moksleivių draugas“, „Pirmasis žingsnis“, „Perkūno vilyčios“ ir kt. Bene stipriausias buvo „Dobilo žiedas“, kurio leidimas atnaujintas vėl atsikūrusioje gimnazijoje 1992 m., ir leidžiamas tipografiniu būdu 1000 egz. tiražu. 1936 m. L. Lindė-Dobilui pagerbti buvo išleistas brandžiausias didelės apimties kūrybos ir atsiminimų almanachas „Mūsų dobilas“.

Būsimieji poetai, prozininkai brandesnius darbus spausdino įvairiuose periodiniuose leidiniuose („Ateityje“, „Ateities spinduliuose“, „Moksleivių dienos“ ir kt.). O kiek knygų, straipsnių parašė buvę kuopos nariai jau baigę gimnaziją, sunku ir suskaičiuoti.

Dingęs archyvas

Nuo 1922 m. gegužės 1 d. buvo rašomi susirinkimų protokolai. (Nukelta į 9-tą psl.)

XIII-XV amžiaus lietuvių asmenvardžiai

JUOZAS KRALIKAUŠKAS

Senų senovėje lietuviai visi buvo be pavardžių – vadinosi tik-tai vardais. Vytauto laikais jie dar buvo vienvardžiai – tai liudija istoriniai šaltiniai.

Pagrindinė senovinių lietuviškų asmenvardžių rūšis yra dvikamieniai. Prosenovėje daugel dvikamienių yra buvę su pirmąjį jungiamuoju balsiu – a: Taut-a-ginas, Taut-a-girdas, Mant-a-gaila, Mant-a-vydas.

Ilgainiui senąjį jungiamąjį -a pakeitė jungiamasis balsis – i: Taut-i-ginas, Taut-i-girdas, Mant-i-gaila, Mant-i-vydas... Šalia – Min-i-daugas, Min-i-gaila, Jat-i-gaila, Jot-i-gaila.

Pagaliau vartosenoje išnyko net ir jungiamasis -i: Tautginas, Tautgirdas, Mangaila, Mantvydas, Mindaugas, Mingaila, Jogaila, Jodaugas...

Žemiau alfabeto tvarka duodame dalį senovės lietuvių asmenvardžių, kurie yra išlikę užrašyti istoriniuose XIII-XV a. šaltiniuose: aktuose, dokumentuose, laiškuose, kronikose bei metraščiuose. Tuo būdu lengva pastebėti, kad šie asmenvardžiai beveik išimtinai anų laikų diduomenės: Lietuvos kunigaikščių, didžiųjų ir bajorų – tų, kurie tada tautai vadovavo.

Vyrų vardai

Algimantas, Aliminas, Algirdas, Almantas, Alminas (žemaičių kng.), Arvydas, Asteika (žemaičių 1390 m. sutarty), Astikas (žymus XIV a. bajoras), Ašmantas, Augumundas, Augimantas.

Balminas, Bartenis, Barutis, Beinoras, Bareika (Vytenio rūmininkas), Bikiys, Bijeikis, Biliminas (bajoras Horodlės akte 1413.X.2), Birgaila (Kontauro, Žem. seniūno brolis), Bymantas (žemaičių 1390 m. sutarty), Bytautas, Budreika, Bugaila, Borza (Traidenio brolis), Boruta (Suduvų kunig.), Bukantas, Buivydas, Buškus (Valimanto tėvas), Buta-tas (Kęstučio sūnus, ir bajoras Horodlės akte), Butavydas, Butginas, Butrimas, (Birutės giminitais, Kęstučio rūmininkas), Butgeidas, Butvydas, Butvila.

Dangirutis (kunig., žuvęs 1213), Dargilas, Dimgėla, Diršūnas, Daugaila, Daugantas, Daugaudas, Daugbaras, Daugėla, Dauginimas, Daugintas, Daugirdas, Daugvydas, Daugmantas, Daujotas, Daukintas, Daunoras, Daugvilas, Daukša (bajoras

Horodlės akte), Daumanas, Dauptas, Dausprungas, Dravenis (Viduklės baj., Joviro brolis), Dauptas, Diršūnas (Vilnaus virš.).

Edivydas, Eibaras, Eibartas, Eidimtas, Eidvilas, Eidminas, Eiginas, Eigirdas, Eikšis, Eikutis (žemaičių 1390 m. sutartyje), Eimantas, Einoras (žemaičių 1390 m. sutartyje), Eiviltas (Einoro brolis), Eirimas, Eitmanas, Eitminas, Eitvilas, Eitvydas, Eitvildas (žemaičių 1390 m. sutartyje), Erdenis, Erdvilas.

Gadonas, Gadeika, Gailigedas, Gailiminas, Galkantas, Galminas, Gantminas, Garminas, Gatartas, Garšva, Gaudrutis, Gedas (žemaičių 1390 m. sutarty), Gedbutas, Gedgaudas (Minigailos ir Survilos tėvas), Gedetas (Sūdūvos kng.), Gedimtas, Gedmantas, Gedminas, Gedminas, Gedmintas, Geistaras, Geistautas, Gelgaudas, Gelmantas, Gerdenis, Gerdutas (bajoras Horodlės a.), Ger-kantas, Germanas, Getautas (bajoras Horodlės akte), Giedraitis, Gimbalas, Gimbutas, Gineika, Gineta (bajoras Horodlės a.), Gintila, Giniotas, Gintautas, Ginvila, Girstautas, Goligantas (baj. Horodlės akte), Gostautas, Gudigerdas, Gotautas, Gustautas.

Jasūdis (žemaičių baj.), Jaubutas, Jaugaila, Jaunutis (Gedimino sūnus), Jodotas (trakiškis bajoras), Jagminas, Jomantas, Jogaila, Josvilas, Jotautas, Joteikis (žemaičių 1390 m.s.), Jotidaugas, Jovaiša, Jovirdas (žemaičių bajoras, Bravenio brolis, Laško iš Viduklės sūn., Kuchmeisterio išsiųstas į Prūsų įkaitu), Jomantas (M. Mažvydo ipėdinis Ragainėje).

Kangedas, Kantautes (žemaičių seniūnas 1435-38, Birgailos brolis), Kantigirdas (jotvingių vadas), Kantinas, Kantrimas, Kaributas (Algirdo sūnus), Karigaila (Jogailos brolis), Kariotas (Gedimino sūnus), Kastautas, Kęsgaila (žemaičių seniūnas), Kybartas, Kęstutis, Kintenis (1219 sutarty), Kintibutas (irgi iš Ruškų g. 1219 m. sut.), Kymantas (Vytauto D. politikos svarbus ramstis), Klaus-gaila (žemaičių 1390 m. sutarty), Knystautas, Kulva, Kušleika.

Lauksmilas, Lašukas, Lauksmi-nas, Lengvenis (1. Mindaugo seserėnas, 2. Algirdo sūnus), Liubartas (Gedimino sūnus), Lesys (Traidenio brolis), Liugaila (XIII a. kunig.), Liumbkis (XIII a. kunig.).

Mangaila, Manividas (baj. Horodlės akte), Mantigaila (Vytauto 1. didikas), Mantigirdas, Mantautas (Vytauto laikų bajoras), Mantrimas, Mantvydas (Algirdo vyr. brolis), Mantvilas, Manivydas (artimiaušis Vytauto patikėtinis, svinis, patarėjas, žymus didikas), Margiris (Pilėnų

kunig.), Mąštautas (baj. Horodlės akte), Mąstvilas (baj. Horodlės a.), Mažibutas (žemaičių 1390 sutartyje), Mažirimas, Mažvydas, Medekša, Medivašas, Meištautas, Mileika, Milkantas, Milvydas, Mindaugas, Minigaila (b. Horodlės akte), Mini-gaudas, Minigėla (b. Horodlės a.), Minimantas, Miniotas, Minkantas, Mintagaila, Mintaras, Mintautas, Minvydas.

Nameikis, Namgaudas, Navaitis (baj. iš Viduklės), Narbutas, Norimantas (antrasis Gedimino sūnus), Normantas, Nomeika, Noreika, Norvilas.

Patirgas (Kęstučio vyr. sūnus, gyv. Gardino pily), Piemušas, Preivilas, Pryšmantas, Putaviras (Vytenio ir Gedimino tėvas).

Ramavydas, Radvila, Rimavydas, Ramautas (Vytauto maršalka ir rėmėjas), Rimdaugas, Rindaugas, Ringaila, Riksalis (nuostabus dainius), Rimgaudas, Rimvydas, Rudamina, Rumbaudas (b. Horodlės akte), Ruklys ir Rupeikis (karaliaus Mindaugo sūnūs, 1263 Treinios nužudyti).

Sangaila, Sangavas, Sagintas (žemaičių kilmingasis, iš Viduklės, Navaičio sūnus), Santautes, Sausno-ra, Segetas, Seibutas, Singaila, Sirputis (Traidenio brolis), Sirvydas, Skaibutas, Skirgaila, Skirmantas, Skirvydas, Skomantas (Sūdūvių žymus XIII a. kunigaikštis), Skuriotas, Sprudeika, Studilas, Stumandas, Sudargas, Sudimantas (Onas Vytautienės brolis, kryžiuočiu paktas už ko-jų), Surdaugas, Sudivojus, Surkantas, Surgaila (žemaičių 1390 m. sutarty), Surminas (Veliuonos pilies vyriausiasis iš 1404 m. šaltinio), Svilkonis (Traidenio brolis), Survila, Svirgaila, Skvaibutas (baj. iš Kaltinėnų), Segebutas, Sudivojus (Vilimanto sūnus), Sugaila, Sukšė (Nalšios kng.), Sūngaila (Kauno seniūnas), Surtinis (žem. didikas), Šėdiboras (Kęsgailos brolis), Šereikis, Švirgaila.

Taubutas, Taujenis, Tautiginas, Tautigirdas (baj. Horodlės akte), Tautminas, Tautrimas, Tautvilas (1. Dausprungo s., 2. Vytauto brolis), Tylenis (žemaičių 1390 sutarty), Tobutas, Tolvaša, Toliotas, Traidenis, Trainaitis, Treiniota, Tulminas, Tvirbutas (baj. Horodlės akte).

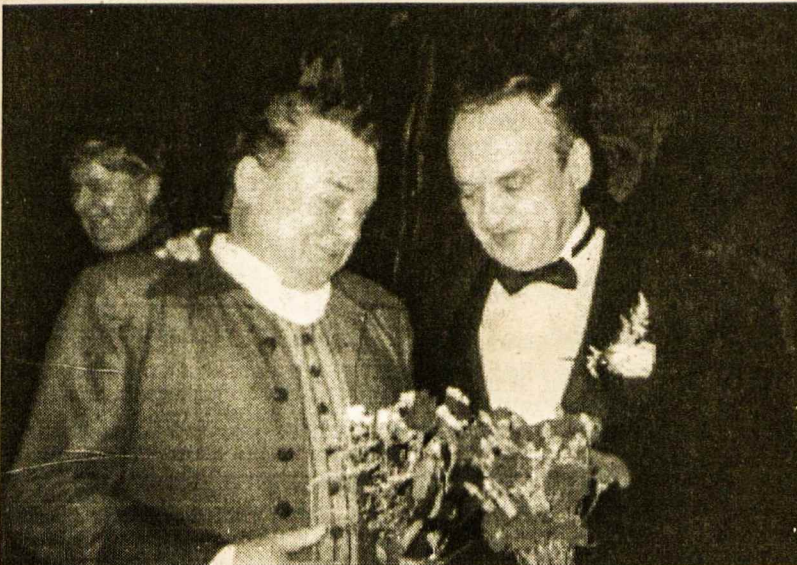
Uogintas, Vaidyla (Lydos seniūnas, vedęs Logailos ses.), Vaidotas (Kęstučio sūnus, Kauno pilies gynėjas), Vaidutis (Kęstučio vaikaitis, 1401 m. Krokuvos akademijos rektorius), Vainius (1. Gedimino brolis, 2. Kęstučio sūn. 3. valstietis iš Kamojų 1518 m.), Vaišnoras, Vaištras, Vaišvilas (Kęstučio sūnus), Vaišvilas / Vaišlėla (Mindaugo sūnus), Valimantas (Buškaus sūnus, Vytauto 1. žymus didikas), Visaginas, Vanibutas (vienas iš 7 kng. Ruškų), Visbutas, Vysgirda (baj. Horodlės akte), Viešė (Trumpos sūnus, žemaičių bajoras XV a. pradžioje), Vilikaila (XIII a. pr. kng.), Vismantas (1. kng. iš Bulevičių 1219 m.s. 2. kng. 1250 nukautas prie Tverų), Viešgaila, Visminas, Vydas (žem. 1390 sutarty), Vismila (baj. iš Kaltinėnų), Vydmīnas, Vyngantas (Jogailos brolis), Vytautas, Vyktinas (žemaičių kng., Mindaugo priekas), Vyliaudas (žem. 1390 m. st.), Viršulis (Lizdeikos sūnus).

Žadeika, Žadminas, Žadvilas, Živibuntas (1219 m. sutarty vyriausias kng.), Žizma, Žygmantas (kng., Vytauto brol.), Žostartas, Žutautas, Žvilgaudas (ukmergiškis), Žybartas, Žygaudas, Žvilgotas (1. kng. 1205 m. su 2000 vyrų žygyje į Estiją. 2. DLK Vytenio sūnus, vadas 1309 m. karo žygyje).

Motėrų vardai

Agustė (1345.III.11), Aldona (Gedimino duktė), Birutė (antroji Kęstučio žm.), Bunda, Buča (Liubarto, Gedimino sūnaus, žmona), Danutė (1. Gedimino duktė, 2. Kęstučio duktė), Dulvė, Eglė, Eislė, Gedenė, Gaudimantė (Traidenio duktė), Ilmė, Jaurė, Kinė (Algirdo duktė), Kintautė, Kintirmė, Kintvilė, Klevė.

Lirga, Luknė, Maldenė, Mažė, Miglė, Miklauskė (Kęstučio duktė), Nykė, Raudė, Ringailė (Kęstučio duktė), Rima, Ringailė, Surjauta (Vytenio sesuo), Vaidenė, Vaiša, Vyda (Gedimino pirmoji žmona), Vyga, Vilūnė, Žirmūnė.

Po operos "Marta" spektaklio Cicero – Čikagos mieste 1997 m. balandžio 13 d. solistai. VYTAUTAS JUOZAPAITIS (kairėje) iš Kauno ir VACLOVAS MOMKUS iš Čikagos. Pastarasis šį kartą buvo vienintelis užsienio lietuvių atstovas – solistas. Žemiau – Kauno muzikinio teatro direktorius, kuris režisavo "Martos" operą Čikagoje, GINTAS ŽILYS (dešinėje) su tenoro vaidmenį dainavusiu JONU ANTANAVIČIUMI iš to paties teatro

Nuotr. E. Šulaičio

Vokiečio opera lietuvių rankose

Čikagos lietuvių operos veikėjai pastatė operą "Marta", kurios pagrindinius vaidmenis atliko Kauno solistai

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Keturiasdešimt pirmą Lietuvio operos sezoną pasitinkant 1997.IV.13 Morton vidurinės mlos auditorijoje Cicero Čikagoje buvo pastatyta Friedrich von Flotow 4 v. opera "Marta".

F. von Flotow (1812-1883) yra vokiečių teatrinės muzikos kompozitorius. Jo kūrybos svarbiausias bruožas yra prancūzių komiškosios operos ir vokiečių "Singspiel" sintezė, kurioje iš dailės vyrauja pirmasis elementas. Flotow'o operos, pasižymi melodizmu, lengvu ritmu ir ryškiu polinkiu į sentimentalumą. Iš jo apie 30 teatrinės muzikos kūrinių labiausiai nusisekė yra operos "Alessandro Stradella" (1844) ir "Martha" (1847) (LE.VI).

Gausiai susirinkę klausytojai (per 1500) džiaugėsi melodinga romantiško turinio opera, kurioje nebuvo nudurtų ar kitaip žuvusių herojų – visas baigėsi gerai: išmilyjęsiesi susirado vienas kitą ir žvelgė į laimingą ateitį, o su jais kartu džiaugėsi būriai kaimiečių, tarnaičių ir dvariškių. "Ir kaip nesidžiaugsi, – kalbėjo vyresnįjį operos lankytojai, – mūsų amžiuje norisi ko nors lengvesnio, linksmesnio". Bet ir gausiai dalyvavusiems jaunesniesiems, kurių daugelis yra tik neseniai atvykę iš Lietuvos, opera, atrodo, irgi labai patiko.

Pagrindinius vaidmenis dainavo Kauno muzikinio teatro solistai: Sabina Martinaitė (Lady Harriet), Rita Preikšaitė (Nancy), Juozas Malikonis (Lordas Tirstanas), Vytautas Juozapaitis (Plunkett), Jonas Antanavičius (Lionel). Sol. Vaclovas Momkus iš Čikagos atliko teisėjo vaidmenį.

Mažesnius vaidmenis atliko operos choro dainininkai: pirmasis ūkininkas Marijus Ziedas, tarnas ir antrasis ūkininkas – Julijus Savrimas, pirmoji tarnaitė – Lidija Rasutienė, antroji – Virginija Jackevičiūtė ir trečioji – Giedrė Nedveckienė.

Operos damų, tarnaičių, ūkininkų ir medžiotojų vaidmenis atliko 52 operos choro dainininkai. Prie jų prisidėjo ir du svečiai talkininkai iš Lietuvos: Artūras Mažeika ir Arvydas Sauspreikšaitis.

Klausytojai džiaugėsi ne tik

svečių solistų atliktais vaidmenimis bei puikiu dainavimu, ypač abiejų viešnių, bet ir savuoju choru! Jis šiais metais pasirodė toks atjaunėjęs ir visais atžvilgiais stiprus! Į chorą yra įsijungusių gan daug jaunų, neseniai iš Lietuvos atvykusių tautiečių. Jau metų metus chore dainuojantieji ir neseniai atvykusieji sudarė labai gražų darnų vienetą. Grakščiai scenoje bėgiojo jaunos ir apyjaunės tarnaitės, vaikštinėjo ūkininkai. Nors nebuvo šį kartą operos baletas, bet režisierius Gintas Žylis išgavo choro dainininkų judesiuose beveik šokio efektą.

Choras pradeda repetuoti rugsėjo mėn., po Darbo šventės ir pradeda ruošti savo koncertui. Nuo lapkričio mėn. repetuoja du kartus per savaitę Jaunimo centre, Čikagoje, o paskutines kelias savaites prieš operos pastatymą repetuoja kiekvieną dieną. Chorisai suvažiuoja ne tik iš tolimųjų priemiesčių, bet net iš Indiano. Pirmą dalis choristų buvo išvažiavę į Lietuvą, į Kauną, ir dalyvavo K. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" pastatyme. Lietuvių opera dariniai bendradarbiauja su Kauno muzikiniu teatru, kurio solistai Čikagoje yra mielai laukiami.

Operai dirigavo Julius Geniušas, kuris Čikagoje yra ypač mėgstamas. Režisierius – Gintas Žylis, chormeisteris – Ričardas Sokas, koncertmeisteris – Manigirdas Motekaitis. Apšvietimas ir scenos reikalai – Thomas Rusnik ir Laima Šulaitė-Day. Grimas – Eglė Rūkstelytė-Sundstrom, dekoracijos ir apranga – Stivenello Costum Co. Solistai iš Kauno muzikinio teatro atsivežė savo aprangą.

Po savaitės po operos pastatymo būna pooperinis koncertas Jaunimo centre, Čikagoje, kuriame dalyvauja atvykusieji svečiai ir operos choras. Jis šiemet buvo balandžio 19 d.

Porą valandų svečiai solistai iš Kauno muzikinio teatro – Sabina Martinaitė, Rita Preikšaitė, Jonas Antanavičius, Vytautas Juozapaitis, Juozas Malikonis ir Arvydas Sauspreikšaitis, Lietuvių operos choras, diriguojant muz. Ričardui Sokui, akompanuojant muz. Manigirdui Motekaičiui, džiugino gausiai susirinkusius klausytojus puikiu operų ir operėčių ištraukų dainavimu. Plojimų, "valio" šūkinių ir gėlių jiems tikrai buvo nepagalijama!

O po to dar visi susirinko Jaunimo centro kavinėje draugiškam bendravimui.

Ir vėl nekantriai lauksime mūsų ypatingos metinės šventės – operos sekančiais metais ir pooperinio koncerto.

Pagarba bei padėka lietuvių operos valdybai, ypač jos pirm. Vytautui Radžiui, ir visiems, kurie savo pasiaukojimu ir darbu suteikia Čikagos ir apylinkių lietuviams bei svečiams iš kitų miestų šią nuostabią progą – girdėti operą lietuvių kalba ir džiaugtis jos atlikėjais!

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Ferdinandas Jakšys, Vilniaus jaunimo teatro aktorius, gastro-lėms į JAV atsivežė ten gyvenančio dramaturgo Kosto Ostrausko monospektaklį "Vaizgantas", parašytą šimtas dvidešimt penktosioms Tumo Vaižganto gimimo metinėms. JAV lietuvių kolonijoms nustebo aktorius F. Jakšio talentingai atliekami Tumo Vaižganto monologai. Floridos St. Petersburge šia monodrama žavėjosi ir ten dabar gyvenantis jos autorius K. Ostrauskas.

Europos lietuviškųjų studijų keturiasdešimt ketvirtąjį savaitę šią vasarą, liepos 20-27 d.d., įvyks Vokietijos Hiutenfelde, Vasario šešioliktosios gimnazijoje. Savaitėje bus svarstomos Lietuvos visuomeninio, kultūrinio ir politinio gyvenimo problemos. Programai vadovaus dr. Jonas Norkaitis, dr. Darius Kuolys ir prof. Egidijus Aleksandravičius. Kapelionu sutiko būti kun. Jonas Dėdinas. Su paskaitomis jau yra pakviesti dr. Kęstutis Girmius, prof. Alfred Bammesberger, prof. Egidijus Aleksandravičius, dr. Leonidas Donskis, kviečiami ir kiti šio tradicinio renginio dalyviai. Registruojamasi pas Vokietijoje gyvenančią Tomą Bartusevičių, Loerscherstr. 1, 68623 Lambertheim. Tel. 06256-322, faksas 06256-1641.

Prel. prof. Antanas Rubys, Šv. Rašto specialistas, dirbęs Niujorko, Manhattano kolegijoje, išskrido Vilniui. Ten iki š. m. gegužės vidurio jis skaitys paskaitas Šv. Rašto temomis Vilniaus kunigų seminarijoje ir Vilniaus pedagoginiame universitete. Svečias iš Niujorko žada lankytis ir Kaune. Mat ten Vytauto Didžiojo universitete ruošiamas leidinys "Konkordancija", abėcėliškai sutvarkyta Šv. Rašto žodžių ir posakių vienos temų rodyklė su pažymėtų puslapių sąrašu. Šį leidinį, kurio Lietuva lig šiol neturėjo, redaguoja Rūta Marcinkėvičienė. Prel. prof. A. Rubys yra vienas šios mokslinkės patarėjų. "Konkordancija" norima išleisti dar šiais metais, kol minima pirmąja lietuviška knyga laikomo M. Mažvydo "Katekizmo" 450 metų sukaktis.

Poetas ir žurnalistas Vincas Kazokas (1919-1984), ilgametis Australijos lietuvių bendruomenės savaitraščio "Mūsų pastogė" redaktorius Sidnyje, buvo prisimintas ten sausio 19 d. įvykusioje knygos "Mūsų Pastogė Australijoje" sutiktuose. Velionies našlės dr. Genovaitės Kazokienės Strathfielde surengtoje privataus pobūdžio knygos sutiktuvių popietėje dalyvavo apie 40 Sidnio lietuvių. Knygą "Mūsų Pastogė Australijoje" 1996 m. pabaigoj Vilniui išleido "Žurnalistikos" leidykla. Leidinio redaktorė yra Ilona Čižauskaitė, atsakingasis redaktorius – Juozas Žitkauskas, kalbėjęs jos sutiktuose Australijoje su vietiniu poetu bei rašytoju Juozu Almiu Jūragiu. Iš tikrųjų tai buvo lyg ir paties V. Kazoko pradedama jos sudarytojo ir atsaikintojo red. J. Žitkaus parašyta V. Kazoko biografija "Dirbo iki paskutinių gyvenimo minučių" ir užbaigiama dr. G. Kazokienės rašyta Kazokų šeimos istorija.

Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje Stasio Butkaus kuopa Detroito yra paskelbusi rašinių konkursą 14-18 metų amžiaus jauniui. Dalyviai turės pasirinkti vieną iš šių trijų temų – "Atgimusi Lietuva", "Lietuva – Tėvynė mūsų", "Tarp dviejų kultūrų". Konkursinis rašinys turi tilpti į du mašinraščio puslapius, parašytas mašinėlė tik vienojo lapo pusėje. Lapo ilgis nepažymėtas, neminama ir viena tarpinė tuščia eilutė tarp dviejų. Belieka spėti, kad konkurso dalyviai mašinraščiui turi naudoti standartinius puslapius ir laikyti konkursams įprasto tarpo tarp mašinraščio eilučių. Rašinius reikia pasirašyti slapvardžiu, juo paženklinant ir užkliajuotą vokelį su įdėtu autoriaus vardu, pavarde bei adresu. Konkursinius rašinius iki 1997 m. rugsėjo 1 d. reikia nusiųsti Stefanijai Kaunelienei, 8650 Shari Dr., Westland, MI 48185, U.S.A. Trijų šimtų, šimto ir dvi 50 dolerių premijas paskirs vertintojų komisija – Stefanija Kauneliene, Danutė Petronienė ir Regina Juškaitė.

Antrojoje vaikų teatrų šventėje "Marijampolės rampa-97" buvo susilaukta trylikos dalyvių netik iš Marijampolės, Prienų, Šakių rajonų, bet ir iš Lenkijos Varšuvos bei Punsko. Pirmojoje vaikų teatrų šventėje pernai dalyviams apdovanoti buvo įsteigta 10 "Aukso obuolio" prizų. Jaunieji teatralai tada susitiko su aktoriais E. Gabrėnaite ir A. Dapšiū. Šiemet "Aukso obuolį" už geriausią atliktą merginos Reptilijos vaidmenį taip pavadintame spektaklyje laimėjo Marijampolės Rygiškių Jono vidurinės mokyklos moksleivė I. Valinciuotė. Geriausiu aktoriumi vaikinių grupėje buvo pripažintas A. Galianovas Kalvarijos laisvalaikio centro spektaklyje "Stebuklingoji radasta". "Aukso obuoliai" taipgi buvo apdovanoti juokingiausiu, populiariausiu vaidmenų atlikėjais, geriausi režisieriai. Specialiu žiūrovų prizų tapo jų "Aukso obuolys", paskirtas mažiausiai vaidintojai V. Janauskaitei. Pagrindinis šiemetinės šventės prizas buvo kvietimas šią vasarą atvykti Punksan į šio lietuviško miestelio Lenkijoje 400 metų sukakties metines. Marijampolės dramos teatro rež. V. Dapšys kvietimą įteikė Marijampolės P. Armino vidurinės mokyklos dramoms būreliui, "Marijampolės ramos-97" šventėje dalyvavusiam su "Su septynių nykštukų ir Snieguolės" spektakliu.

Vilniaus geto teatras buvo prisimintas specialiomis Meno dienomis nuo balandžio dešimtosios iki tryliktosios. Meno dienas, sutapusias su Vilniaus geto penkiasdešimt penkerių metų sukaktimi, surengė Lietuvos žydų kultūros klubas, vadovaujamas prof. Marko Petuchausko, kuris yra buvęs Vilniaus geto vaikas. Į Meno dienas Vilniuje buvo atvykęs Israelio švietimo ir kultūros ministerijos ryšių su užsienio vadovas Iizhakas Mayeris, stebėjąs, kad net ir sovietinės okupacijos metais Lietuva Vilniuje išsaugojo nemažą žydų kultūrinio palikimo dalį. Savo pareiškimuose jis pabrėžė, kad Lietuvos vyriausybė ir dabar stengiasi išsaugoti žydų kultūrą. Ji supranta, kad Lietuvos žydų istorija yra ir lietuvių istorijos dalis. Praeitais atkurti neįmanoma. Tad reikia atkurti žydų ir lietuvių tautų santykius. Tokias mintis I. Mayeris dėstė "Lietuvos aidi" atstovui Kęstučiui Petrauskui.

Meno dienų atidaryme dalyvavo Lietuvos prez. A. Brazauskas, užsienio diplomatinio korpuso nariai, svečiai iš užsienio, būvę geto kaliniai ir juos gebėję lietuviai. Kalbėjo Lietuvos žydų kultūros klubo vadovas prof. M. Petuchauskas, Lietuvos kultūros ministerio pavaduotojas F. Latėnas, Izraelyje gyvenantis rašytojas G. Kanovičius, Izraelio ambasadorius Baltijos šalims O. Ben-Huras. Valstybiniam Lietuvos žydų muziejui lankytojų laukė atidaryta paroda "Dvasios ištvėrmė", Vilniaus "Lėlės" teatre surengtas Vilniaus geto teatro atsiminimų vakaras, koncertas "Vilniaus geto dainos". Meno dienų dalyvių ir svečių susitikimas įvyko Lietuvos menininkų rūmuose. Į Meno dienas buvo įjungta S. Spielbergo filmo "Shindlerio sąrašas" premjera Lietuvoje. Jos susilaukė ir prancūzo C. Lanzmanno dviejų dalių devynių valandų trukmės dokumentinis filmas "Shoah" ("Katastrofa"). Su šiuo dokumentiniu filmu, atskleidžiančiu žydų tautos tragediją, rež. C. Lanzmannas dirbo vienuolika metų ir turėjo nufilmavęs 350 valandų pokalbių su tragedijos aukomis, jos budeliais bei kitais tragiškų įvykių liudytojais.

Lietuviai į Vilniaus geto teatrui skirtas Meno dienas įsijungė spektakliu "Nusišypsok mums, Viešpatie..." ištraukomis. Jas papildė Meno dienų dalyviams skirtas susitikimas su šio spektaklio rež. R. Tuminiu, kitais jo kūrėjais, šventės iš Izraelio sugrįžusiu rašytoju G. Kanovičiumi. Baigminis Meno dienų koncertas įvyko Lietuvos filharmonijoje Vilniui. Programą atliko S. Sondeckio vadovaujamas Lietuvos kamerinis orkestras, Kipro ir Elenos Žalinskaitės Petrauskų iš geto išgelbėta ir išauginta dabartinė smuikinkė Dana Pomerancaitė-Mazurkevich (JAV), violončelistas Markas Drobinsky (Paryžius), trimitininkas T. Dokšiceris, vilniečiai solistai – Jolanta Stanelytė, sopranas, ir Vladimiras Prudnikovas, bosas.

V.Kst.

Darbai nusagstytas praeities...

(Atkelta iš 6-to psl.)

– Ar būvute Lietuvoje?

– Lietuvoje svečiavausi tris kart. Išvažinėju į ją skersai ir išilgai. Mačiau daug gero, bet nemažai komunizmo liekanų rėžė akį. Į pamaldas daugiausia renkasi moteris su mažais mokyklinio amžiaus vaikais. Pamaldose ne visada atsisipindi II Vatikano suvažiavimo dvasia. Tikintieji ne itin žavisi liturginėmis naujovėmis. Kai stokojama pašaukimų, vienas kunigas aptarnauja kelias parapijas. Žinoma, galima pamatyti akivaizdžių, didelių ir gražių žingsnių priekį.

– Ką galite pasakyti apie visuomenės gyvenimą?

– Lietuvis bolševikiniais metais buvo stumdomas, varinėjamas, gaminuojamas. Dabar daugmaž jau vyrauja demokratija, bet jos kelias erškėčiuotas ir pernelyg duobėtas. Demokratijos sąlygomis turi veikti ir dirbti pats žmogus. Visur kur centras ir išeities taškas turi būti žmogus. Demokratijai priklauso visi žmonės. Ji turi gerbti žmogaus įgimtąsias teises. Žmogaus išleistieji įstatymai kiekvienam piliečiui turi padėti puoselėti ir skatinti jo veiksmus. Juk mano teisės susiliečia su kitų žmogaus teisėmis. Vadinas, aš turiu lygiai gerbti ir branginti kitą žmogų.

– Ką galvojate apie ateitį?

– Dviejų tūkstančių metų tiltas jau baigiamas statyti. Netrukus per jį reikės peržengti visai žmonijai. Tik neneškime per jį viso savo kraičio. Padarykime sąžinės sąskaitą prieš Dievą, savo tautą ir kaimyną. Nepadorius praecities skudurus, dvasios skurdą, visą per dešimtmečius prisirinktą šlamštą palikime XX amžiaus pusėje. Pasiimkime su savimi visa, kas gera, kilnu ir šventa. Tada visas mūsų gyvenimas bus laimingas ir šventas.

Ko reikėtų mūsų tautos grovei?

– Reikėtų tokių Bažnyčios ir tautos vadų, kurie drąsiai vestų per naująjį amžių. Tikimės tokių vadų, kuriuos sektų tauta, kad, baigę šios žemės kelionę, atsidurtume tokia pasaulyje, apie kurį apaštalas Paulius pasakė: "Ko ašis neregėjo, ko ausis negirdėjo, kas žmogui į mintį neatėjo, tai paruošė Dievas tiems, kurie Jį myli" (1 Kor.2,9).

– Ką planuojate 1997 metams?

– 1997 m. yra mano suka-tuviniai metai. Šiemet švenčiu 60 metų sukaktį: 1937 m. birželio 6 d. gavau kunigystės šventimus. Šį savo jubiliejų minėsiu Los Angeles mieste gegužės 18 d. Pamokslą ta proga pasakys J. E. lietuvių išeivijos vysk. Paulius Baltakis, OFM. Tada ketinu važiuoti Lietuvon ir liepos 27 d. Švėksnos parapijos šventovėje šv. Jokūbo, dangiškojo parapijos globėjo, dieną aukoti padėkos Mišias. Tenai prieš 60 metų aukojau pirmąsias Mišias.

– Ačiū Jums už turiningą pokalbį. Jūsų kunigystės brandžioji sukaktis tebūna Jūsų darbų, džiaugsmų ir kančių spindintis vainikas!

Kalbėjosi

kun. K. J. Ambrasas, SJ

Lietuvių Operos choro dalis F.V. Flotow'o operos "Marta" pastatyme 1997.IV.13

Nuotr. Z. Degučio

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadienis, antradienis ir trečiadienis nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadienis ir penktadienis nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadienis nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadienis nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadienis nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradienis nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadienis ir penktadienis nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.2.25%	Asmeninės paskolas nuo 7.00%
180-364 d. term. ind.2.50%	Sutarties paskolas nuo 7.00%
1 metų term. indėlius2.75%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 7.00%
2 metų term. indėlius3.75%	1 metų 5.25%
3 metų term. indėlius4.25%	2 metų 6.25%
4 metų term. indėlius4.50%	3 metų 6.75%
5 metų term. indėlius5.25%	4 metų 7.00%
1 metų GIC-mėn. palūk.2.75%	5 metų 7.50%
1 metų GIC-met. palūk.3.00%	Su keičiamu nuosimčiu 4.95%
2 metų GIC-met. palūk.4.00%	
3 metų GIC-met. palūk.4.50%	
4 metų GIC-met. palūk.4.75%	
5 metų GIC-met. palūk.5.50%	
RRSP, RRIF ir OHOSP2.00%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.3.00%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.4.00%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.4.50%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.4.75%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.5.50%	
Taupomąją sąskaitą2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.75%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrines šildymo ir A/C sistemas
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Indų plovimo mašinas, voryklas

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronto (Nemokamai atvažiuoju į kainoti)

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę visais reikalais prašau kreiptis į

TEODORA STANULI
SAŽININGAS IR GREITAS PATARNAVIMAS
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)
tel. 416 769-1616 FAX 416 769-1524

ŠALFAS-gos metinių krepšinio pirmenybių, įvykusių 1997 m. balandžio 25-27 d.d. Hamiltone, Ont., jaunių A klasės nugalėtojai – Čikagos "Lituanica". Iš kairės: S. Bendoraitis, E. Bendoraitis, A. Steponavičius, P. Genčius, A. Smigelskis, A. Nausėdas, S. Petrolūnas

SPORTAS

Krepšinio pirmenybių rezultatai

Balandžio 25 - 27 d.d. Hamiltone įvyko metinės ŠALFAS krepšinio pirmenybės vyrų A, vyrų B, moterų ir jaunių A klasių. Dalyvavo apie 250 žaidėjų iš įvairių Kanados ir JAV apylinkių. Vyrų A čempionais tapo Toronto "Aušra", antrą vietą gavo Niujorko "Atletas", trečią vietą Čikagos "Lituanica". Baigminėse rungtynėse "Aušra" laimėjo prieš "Atletą" 85:77. Komandas sudarė ir taškus sudarė: "Aušra" A. Tyler 24, A. Brainis 17, L. Balaišis 17, T. Hayes 9, S. Babineau 9, A. Rūp 9, N. Rotman, A. Ignatavičius (susižeidęs). "Atletas" G. Vileita 40, A. Aidiotis 16, M. Janulis 9, J. O'Brien 5, I. Kongats 4, B. Waitkus 3, S. Janušas, R. Kezys.

Vyrų B čempionais tapo Klivlando "Žaibas", antrą vietą gavo Toronto "Aušra", trečią vietą Detroito "Kovas". Baigminėse rungtynėse "Žaibas" laimėjo prieš "Aušrą" 72:59. Komandas sudarė ir taškus pelnė: "Aušra" J. Barni 18, J. Nicklas 17, R. Boruszkowski 15, M. Bozikovich 11, T. Kijauskas 6, R. Bollam 3, T. Hodous 2, P. Titas, C. Yanosko. "Aušra" J. Vilis 23, R. Žabas 8, L. Underys 6, L. Balaišis 5, A. Saplys 5, A. Vaidila 4, A. Valickis 4, R. Underys 4.

Moterų čempionais tapo Čikagos "Lituanica", antrą vietą gavo Hamiltono "Kovas", trečią vietą Toronto "Aušra". Baigminėse rungtynėse "Lituanica" laimėjo prieš "Kovą" 53:38. Komandas sudarė ir taškus pelnė: "Lituanica" E. Matutis 13, Jessica Abramavičius 12, G. Penktadienio ir šeštadienio vakarais įvyko susitikimo pobūviai Jaunimo centre. Sekmadienį 9 v.r. buvo laikomos Mišios sportininkams Hamiltono Aušros Vartų šventovėje. Mišias aukėjo klebonas kun. J. Liauba, OFM. Pirmenybės sklandžiai pravedė Hamiltono sporto klubas "Kovas", kuriam šiuo metu vadovauja Arvydas Šestokas.

Tarptautinio olimpinio komiteto (IOC) pirmininkas Juanas Antonio Samaranchas su keliais IOC pareigūnais balandžio pradžioje apėmė Lietuvą. Lietuvos prezidentas, kuris buvo jį pakvietęs, įteikė jam Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino I-ojo laipsnio ordino olimpinį žaidinių šimtmčio ir Lietuvos tautinio olimpinio komiteto atsteigimo penkerių metų progą.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelia iš 1-mo psl.)

Hall teigia, kad vis dėlto lieka \$332.6 mln. išlaidų daugiau. Toronto gyventojams gali tekti pakelti mokesčius 7.1%. Tuo tarpu provincijos anksčiau planas nuo miesto finansinės naštos būtų nuėmęs \$531 mln.

Ontario premjero Mike Harris konservatorių vyriausybė savo rinkiminiam vajuje, pavadintame "Common Sense Revolution", žadėjo privatizuoti tris valstybines bendroves: Ontario Hydro, LCBO ir TV Ontario. Ligšiol vyriausybė ištesėjo visus savo pažadus, nepaisant kiek kontroversijos tai sukėlė: mažino mokesčius, sujungė mokyklų tarybas, mažino valdininkų etatus. Balandžio 28 d. privatizacijos ministeris Rob Sampson savo pranešime pabrėžė, kad reikalinga daugiau pasitarti, išklausti visuomenės įnašo. Nors jis sako, kad jų institucijų privatizavimo projektas tuo tarpu neatmetamas, konservatorių patikimieji teigia, kad jis nebus įgyvendintas prieš sekančius provincinius rinkimus. Matyt, kad Hydro ir LCBO pastangos priešintis privatizavimui žiniasklaidoje ir visuomenėje sukelė pakankamai didelę opoziciją tokiam žingsniui.

Kanados kasyklų pramonė nukentėjo pasaulinėje rinkoje

išryškėjus faktams apie Bre-X Minerals Ltd. aukso telkinius Indonezijoje. Ši Kalgario firma 1993 m. pradėjo kasinėjimus Indonezijos Busang džiunglėse; 1995 m. paskelbė, kad ten įmanoma rasti daugiau kaip 30 mln. uncijų aukso. Vertinimai kilo palaipsniui, kol š.m. vasario mėn. buvo pranešta, jog įmanoma rasti net 200 mln. uncijų aukso. Po mėnesio betgi nusizūdė Bre-X geologas M. de Guzman, vienas iš telkinio atradėjų.

Tuo tarpu Bre-X akcijos buvo iškilusios iki \$201.75, padalintos į dešimtis (10 for 1 split) ir vėl kilo iki \$28.75. Įtarimai dėl telkinio tikrumo paplito kovo mėnesį. Vėliau padaryti tikrinimai įrodė, jog ten aukso nėra. Ankstesniuose akmens pavymdžiuose buvo pridėta aukso, paimto iš kitų kasyklų. Firma iš investuotojų jau buvo sukaupusi \$6 bln. akcijų. RSJ

Queen Travel International Ltd ALGIS MEDELIS
133 Roncesvalles Ave., TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

Oficiali Lietuvos avialinijos bilietų pardavimo agentūra Kanadoje
Kelonės į visus kraštus, visomis oro linijomis
Į Lietuvą: su AIR CANADA ir LAL – iš Toronto, Halifaxo, Otavos, Montrealio, Kalgario, Edmontono ir Vankuverio –
GARANTUOTAI GERIAUSIOS KAINOS
Iš Toronto, Montrealio, Otavos – su FINNAIR
Iš Toronto – su LUTHANSA, KLM, LOT
Skambinkite arba asmeniškai susitikit su manimi trečiadieniais tarp 11 val.ryto ir 6 val.vak. Queen Travel įstaigoje.
ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIS
Visos paslaugos atsiėmiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:	IMA:
2.00% už 30-89 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo7.00%
2.25% už 90-179 dienų term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius	1 metų5.25%
2.75% už 1 m. term. indėlius	2 metų6.00%
3.75% už 2 m. term. indėlius	3 metų6.50%
4.25% už 3 m. term. indėlius	4 metų7.00%
4.50% už 4 m. term. indėlius	5 metų7.25% (fixed rate)
5.25% už 5 m. term. indėlius	
2.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
3.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	
4.00% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.50% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.50% už 5 m. GIC invest. pažym.	
2.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
3.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
4.00% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
4.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
2.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000	
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC	
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eilgoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiadienį nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadienis ir penktadienis nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadienis nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
Tel. (416) 252-6741
66 Mimco Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų išskykla "SAMOGITIA" meniškai įrašo knygas bei žurnalus.
A. Plienys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją. Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

Lietuvą su Nordland Express

Siuntiniai laivu • Oro paštu
Pinigų perdavimas • Prekybiniai pervežimai

Nordland Express 1650 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M6P 4A8

Darbo valandos: Nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. iki 6 v.v.

Toronto 416 535-5000

Skyrius: North York 164 Willowdale Ave., North York, Ont. 416 222-4021

Hamilton Alfredas Zorkus 905 522-9966

London Jonas ir Marytė Narusevičiai 1055 Guildwood Blvd. 519 657-1751

Montreal Andrejs Vitals 105 56th Ave., Lachine 514 637-9102

Už Toronto ribų 1-800-561-3113

Vakaras su choru "Daina"

Toronto pensininkų klubo choras "Daina" susilaukė pilnos "Vilnius Manor" salės dainos mylėtojų savo pavasarinio koncerto proga balandžio 19 d. Ir tikrai jie buvo neapvilkti.

Tai nuopelnas nenuilstančios choro "Daina" vadovės muz. Lilijos Turūtaitės. Ji su giliu įsijautimu diriguoja ir pati dainuodama, tartum sujungę chorą su klausytojais į vieną darnų vienetą.

Pradžioje choro pirm. Z. Revas pasveikino susirinkusius ir padėjo visiems, kurie ne tik žodžiu sveikino, bet ir finansiskai parėmė. Ypatinę padėką pareiškė Pensininkų klubo valdybos pirm. Aug. Sukauskui ir šia proga įteikė stambų čekį. Su Aldonos Byszkievicz jautriu įjau prasiėjo programa. Publikai pageidavus, koncertas buvo užbaigtas daina "Brangiau-

sios spalvos".

Ivertindama muz. L. Turūtaitės pasiūlymą ir meilę dainai, pasibaigus koncertui KLB Toronto apylinkės pirm. Danutė Garbaliuskienė įteikė vadovei puokštę gėlių. Tai gražus mostas ir padėšinimas toliau tęsti lietuviškos dainos tradicijas. O lietuviška daina, kaip sveikintojai minėjo, yra galinga. Ji mus nuramina, pravirkdo, žadina viltį ir, anot KLB pirm. A. Vaičiūno, kartais net ir pagydo.

L. Mačionienė įteikė gėlių ir perdavė Priskikimo parapijos choro sveikinimus. Choro vardu seniūnė T. Kobelskienė padėjo chorvedei ir publikai, pakviesdama pasivaikinti kavute ir pabendrauti. Choristai su šypsenomis vienas po kito išžygiavo iš salės, jausdamiesi, kad nukėlė klausytojus į tėviškes klonius bei jaunystės prisiminimus. Dalyvis

Toronto Pensininkų klubo "Vilnius Manor" choras "Daina", vad. muz. LILIJOS TURŪTAITĖS, koncertavęs savo salėje 1997 m. balandžio 19.

Gimnazija, davusi daug...

(Atkelta iš 6-to psl.)
Buves kuopos pirmininkas A. T. Antanaitis prisimena, kad buvo saugomi ne tik protokolai, bet ir susirinkimuose skaitytų kūrinių originalai. "Saugodavome tą savo archyvą kaip savo akį, pirštų galais apie jį vaikščiodavome, be baltų pirštinių veik ir paliešti nedrįsdavome". Išeidamas į LVR A. T. Antanaitis 1944 m. pavasarį pareigas ir kuopos archyvą perdavė Vitaliui Juknai.

Šiandien nežinome nei kur Vitalis Jukna, nei kur turtingas ir istoriškai labai vertingas archyvas. Karo ir pokario metais jis kažkur dingio. Gal pateko į KGB rankas, kai buvo tardomi ir teisiama pasakojimai kuopos nariai 1945 m., gal jį kas paslėpė ir saugojo nuo "blogos akies" ilgus okupacijos dešimtmečius. J. Balčikonio gimnazijos istorijos muziejus laukia visuomenės paramos, bent kuk-

lios žinios apie šio brangaus dokumentų rinkinio likimą.

Atsiliepkite!

Antrasis pasaulinis karas, okupacijos buvusius gimnazistus ir "Meno kuopos" narius išblaškė po pasaulį. Vieni atsidūrė Rytų, kiti Vakarų tremtyje, dar kiti palaikiai nežinia kur guli. Nemaža buvusių auklėtinių atsiliepė ir į gimnazijos istorijos muziejų jau atvežė, atsiuntė savo knygas, rašinius, atsiminimus, nuotraukas, įvairius dokumentus, kiti dar dvejoja, o treči ir nežino, kad tokia medžiaga renkama bei kaupiama ateities kartoms, kad jos geriau žinotų praeitį ir iš jos semtųsi stiprybės ateities darbams, kūrybai. Laukiame visų buvusių gimnazistų, "Meno kuopos" narių medžiagos gimnazijos istorijos muziejuje adresu: V. Baliūnas, J. Balčikonio gimnazija, Respublikos 47, 5300 Panevėžys, Lietuva-Lithuania.

SKAITYTOJAI PASISAKO

LAIŠKAS IŠ PAŽAISLIO
(Algiui Liepinaičiui)

Esam labai dėkingos Jums už rūpestį mumis ir prašome, kad Viešpats gausiai Jums atlygintų už viską, laiminant visus Jūsų gerus sumanymus.

Kai Jūs skambinate ir prašote atsiųsti Jums visų darytųjų šią vasarą darbų sąrašą, tai mes tuoj pasitarėm su ses. Jone, ir buvo pakviesta komisija, kuri sudarė sąrašą. Žinoma, čia tik minimumas skubiai darytųjų darbų. Visi kiti kol kas numatomi žymiai vėliau. Dėl nekokybiškai atliktų darbų sovietiniais metais Pažaislis gali atsidurti avarinėje būklėje. Reikia keisti lietuvių darytųjų darbų pastatų nusaukimo darbus, nes iš vidaus sienų tinkas pradėjo byrėti nuo drėgmės. Tai kainuos nemažai. Todėl esam labai dėkingos visiems, kurie yra ne-

abejingi mūsų iškilusiai problemai. Dar kartą nuoširdus ačiū Jums už visą rūpestį.

Dėkingos seselės ir sesuo Virginija
Pažaislis, Lietuva

SAVANORIAI MOKYTOJAI

1997 m. kovo mėnesį Lietuvos vyriausybės kvietimu trys JAV atsargos pulkininkai atvyko į Tėvynę eiti aukštųjų valdžios pareigų.

Aš, JAV aviacijos atsargos pulkininkas Romas Kilikauskas, esu vienas iš trijų, kurie dabar eina pareigas Lietuvos respublikos vidaus reikalų ir krašto apsaugos ministerijoje.

Aš tarnauju Vidaus reikalų ministerijoje ir esu atsakingas už ministerijos Tarptautinių ryšių skyriaus, Lietuvos pasienio policijos, Migracijos departamento ir Užsieniečių registracijos centro Pabradėje veiklą. Trumpai tariant, mano

lėkštė perpildyta, bet dėl to nesiskundžiu, nes man nėra aukštesnio pašaukimo, kaip tarnauti Tėvynės labui.

Nors šias pareigas einu neseniai, matau, kad JAV, Kanados ir kitų užsienio kraštų lietuviai galėtų Lietuvai teikti labai svarbios paramos. Anglų, vokiečių ir prancūzų kalbos Lietuvos pasienio policijos tarnautojams labai svarbios, bet gaila, kad per mažai kas jas moka ir dar mažiau turi progos jų mokytis. Būtų tikrai gerai, jeigu užsienio lietuviai galėtų prie šio darbo prisidėti.

Šiuo metu ieškau savanorių, kurie būtų pasiruošę atvykti į Lietuvą ir čia ilgesnį laiką (3-12 mėn.) mokytis užsienio kalbų. Labai norėtume jiems už darbą ir kelionę apmokėti, bet dabartinės biudžetinės sąlygos to neleidžia. Esame pasiryžę teikti maistą ir gyvenamąją vietą, bandysime padengti nors pusę kelionės kainos. Taigi, kaip matote, kalbame tik apie tikrus savanorius.

Atsiliepti šiuo adresu:

R. Kilikauskas, vicemin.
Vidaus reikalų ministerija Šventaragio 2, 2600 Vilnius, Lithuania. Tel. (3702) 698531. Faksas (3702) 721684

ATGAIVINTAS AR ATSTEIGTAS?

"TŽ" 1997 m. 16 nr. išspausdintas gražus aprašymas abiejų Montrealio dainos vienietų, koncertavusių "TŽ" spaudos vakare. Tame aprašyme "Nuo Baltijos vėjelio iki šilko vėjo" yra netikslumas, liečiantis vyrų oktetą. Jame pasakyta: "Vyrų oktetas, įsteigtas muziko Aleksandro Piešinos 1949 m. ..." Kanados lietuvių dienų 1996 m. leidinyje parašyta, kad oktetas buvo įkurtas (atgaivintas) sol. Antano Keblio ir muz. Madelaine Roch 1965 metais. Taigi šis vienetas nebuvo A. Piešinos oktetų tęsinys, nes po a. a. A. Piešinos mirties jis nebeegzistavo.

A. Keblys, Montreal, Que.

Red. pastaba. Gautoje iš Montrealio informacijoje, išspausdintoje "TŽ" vakaro programoje, rašoma: "Pirmąjį Montrealio vyrų oktetą 1949 m. sudarė muzikas Aleksandras Piešina. Vėliau trumpai oktetui vadovavo muz. Aleksandras Ambrozaitis... 1965 - 1966 m. oktetas buvo atgaivintas Aušros Vartų parapijos choro koordinatoriaus sol. Antano Keblio ir muz. Madelaine Roch pastangomis".

Iš turimos informacijos aiškėja, kad pirmasis oktetas buvo įsteigtas A. Piešinos, antrasis - Keblio. Apie antrąjį oktetą tiksliau būtų sakyti atsteigtas, o ne atgaivintas. Taip sako ir "Dabartinės lietuvių kalbos žodynas": "atsteigti" reiškia "vėl įsteigti, atkurti".

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą

Tel. 416 532-7115

Susitarus priima
pacientus ir vakarais

HomeLife/Realty
One Ltd.
Realtor-Member
FAX 416 763-5097

2261 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1N8

Visais namų pirkimo-
pardavimo reikalais jus
informuos ir maloniai
patarnaus

NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

Perkat ar parduodat namą?
Patikėkit šį rūpestį man.
Aš jums sažiningai patarnausiu.

Gintautas Tumosa
TEL. 416 769-1616
E-mail: gintast@interlog.com
Nemokamas namų įvertinimas

West Realty Inc., REALTOR®
1678 Bloor Str. West, Toronto, Ont. M6P 1A9

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390
LIETUVIŠKAS kelių bluras

- ♦ Patarnauja visais kelių klausimais
- ♦ Ypatinai geros kainos visomis oro linijomis
- ♦ Nebrangūs ir patikimi draudimai
- ♦ Idomūs maršrutai Lietuvoje
- ♦ Skubūs išskvėtimai
- ♦ Dokumentų vertimas
- ♦ Pačios geriausios kainos atvykstantiems iš Lietuvos
- ♦ Nemokamas bilietų pristatymas į namus
- ♦ Toronto miesto ribose keleiviams, negalintiems apsilankyti mūsų įstaigoje, patarnaujame namuose
- ♦ Dažnai skraidančių dmesiai - 14-tas bilietas nemokamai

Birželio 8 dieną važiuokite su grupe, papigintos kainos, skrydis be nakvynės, patogus persidimas. Teiraukitės dėl didelių nuolaidų kai kuriomis datomis. Garantuojame sažiningą patarnavimą!

Juozas (Joseph) NORKUS
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas.

- 25 metų namų remonto patirtis.
- Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patirtis.
- Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų - 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Registruota masažo terapeutė

Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.

20 High Park Blvd., Toronto.

Gydymasis masažas ("Craniosacral Therapy")

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 416 536-5437

Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydymą masažu padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: 905 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytoja

ASTA E. GRINIS-VAIDILIENĖ, D.D.S.

3101 Bloor Street West, Suite 308,

Toronto, Ontario M8X 2W2

(trys blokai į vakarus nuo Royal York)

Telefonas 416 237-1273

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

2373 Bloor Street West

(Prie Jane St.)

Telefonas

416 763-5677

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P. Eng.

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 416 240-0594

Lengvai pasiekiamas
autobusu nr. 79 (Scarlett
Road) nuo Runnymede
požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

2 Jane Street, Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)

Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. 416 762-7393

Fax 416 762-0231

CHAMNEY • MC WILLIAMS • DRESHER CMD Insurance Services

Dėl visų rūšių draudos Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilio ir namų draudos reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilio ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį - dėl visų komercinių draudų.

1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

Chamney McWilliams Inc.

Nekilnojamo turto įkainojimas - mortgičių, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334

DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS - telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

Lilija Pacevičienė - telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

Kelionės į Lietuvą 1997!
Kainos priklauso nuo oro linijos bei kelionės trukmės. Teiraukitės apie mūsų SUPER SAVING kainas.
Sutvarkome išskvėtimus ir parūpiname draudus
Organizuojame grupines ir individualias keliones laivais

Skambinti **Audronei** tel. 416 255-8473,
Faksas 416 252-8854
Re.#02556148 Division of Scandinavian Travel Centre

Dr. DAIVA NORKIENĖ
ŠEIMOS GYDYTOJA
Mielai priima naujus pacientus
(416) 767-7725
2150 Bloor Street West (prie Runnymede), Toronto, Ontario
M6S 4V7, Suite 205
(pirmame aukšte)

Royal Travels & Tours Inc.

Daugiau kaip 15 metų kelionių patarnavimo praktika
SKUBU! SKUBU! 1997 M. VASAROS SKRYDŽIAI Į VILNIŲ NUO \$699 - NEITIKIMA KAINAI

- Geriausios kainos visame mieste • Didelis skrydžių ir draudos papiginimas pensininkams • Visi skrydžiai geromis ir patikimomis linijomis - Finnair, LAL, KLM, BA, AC ir Lufthansa • Taip pat mes patarnaujame išskvėtimų ir vizų gavimo reikaluose • Nemokamas bilietų pristatymas • Specialios kainos verslininkų (Business) kelionėms į Europą, Aziją, Australiją ir Šiaurės Ameriką.

SKAMBINKITE RIT TEL. 416 237-1767
Livia pasirošusi Jums kuo geriausiai patarnauti
4204B Dundas St. W., Main Floor, Etobicoke,
Ontario M8X 1Y6, FAX 416 237-9191

Prieš norėdami pirkti ar parduoti namus, kreipkitės į

RUBY REAL ESTATE LTD., Broker

27 John St., City of York, Ontario M9N 1J4

Tel. (416) 249-RUBY(7829)

Profesinis nekilnojamos nuosavybės reikalų tvarkymas

SKAMBINKITE:

Victor E. Rudinskis, Chief Broker,
B.Eng., M. Eng., P.Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

ARBA

Dr. Leona Rudinskis, Associate Broker

Jūs galite sutaupyti už teisinį patarnavimą

TORONTO

Anapilio žinios

– Pavasarinė Kapinių lankymo diena bus gegužės 25, sekmadienį. Mišios bus kapinių koplyčioje 3 v. p.p. Autoaiškštė bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvio kuopos šauliai. Autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin 2.30 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobuselis tą sekmadienio rytą važiuos Anapilin į pamaldas įprasta sekmadienio tvarka.

– Gegužės 4 pakrikštytas Alvydo ir Deimantės (Zelenkevičiūtės) Grigučių sūnus Dominikas.

– Gegužės 8 palaidotas a.a. muz. Stasys Gailevičius, 92 m. amžiaus, ilgametis mūsų parapijos vargonininkas ir choro vadovas. Jis Toronte įsteigė "Varpo" chorą ir iligus metus jam vadovavo.

– Pirmosios Komunijos iškilmės mūsų šventovėje bus birželio 1, sekmadienį.

– Mišios gegužės 18, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Elena ir Stasį Tolvašas (metinės), 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. padėka Dievui.

Lietuvių namų žinios

– Sekmadienį, gegužės 11 pietietėje dalyvavo 394 asmenys. Svečių knygoje pasirašė Laimonis Paura, Rita ir Arvydas Kiselis iš Kau-no, dr. Gedas ir Aldona Grigai iš St. Petersburgo, Fl. dr. Alėnas ir Rasa Pavilainiai ir vaikai, Antonina ir Klaudija iš Montrealio, Zita Pauzėnė. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN vicepirm. ir vyrų būrelio pirm. T. Stanulis. Motinos buvo pagerbtos, sutiktos su gėlėmis ir vynu surengtuose pietuose.

– LN valdybos posėdis – gegužės 22, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Nauja LN narė – Dalė Tikušis. – Pavasarinis bazaras (Side-walk Sale) įvyks birželio 7 d. Visi prašomi parinkti pardavimui įvairių daiktų. Atskiros organizacijos ar pavienios šeimos gali išsinuomoti stalus savo asmeniškam pardavimui. Kreiptis į LN raštine, 416 532-3311.

– Primename "Lokio" svetainės lankytojam, kad naudotusi pasiūlymų bei pageidavimų dėžute. Laukiame naujų sumanymų.

– Gegužės 25, sekmadienį, 1 v. p.p. yra šaukiamas LN vyrų būrelio susirinkimas. Bus aptariami gegužinės ir poilsio stovyklų reikalai. Negalintieji dalyvauti prašomi pranešti T. Stanuliuui tel. 416 769-1616.

– Aukos slaugos namams primamos Toronto ir Hamiltono kredo kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6.

Kiauklių šventovė auکوjo: \$5,000 – J. Vaskela.

Vaikų dienos centrams Kau-no arkivyskupijoje auکوjo: \$200 – J.J. Valiuliai; \$50 – A. Augaitienė, A. Vaišvilienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms auکوjo: \$100 – L. Rutkauskienė; \$90 – Brita su šeima (a.a. M. Kybrancienės 90-tųjų gimimo metinių atminimui).

A. Juozo Bajoraičio atminimui Teresė ir Alfonsas Žebertavičiai "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$25.

A. a. mamytės M. Kybrancienės 90 m. gimimo sukakčiai (š. m. gegužės 29 d.) paminėti, dukra Brita su šeima "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$90.

A. a. muz. Stasio Gailevičiaus atminimui, reikšdami užuojautą šeimos nariams, Sigita ir Vytautas Aušrotai "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$20.

A. a. muz. Stasio Gailevičiaus atminimui, užjauzdami žmoną Hertą ir šeimą, Gražina Strimaitienė su šeima "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$25.

IEŠKOME auklės 1 mėn. amžiaus berniukui. Tel. 905 826-6725.

Jauniausieji stovyklautojai 1996 metų šeimų stovykloje Vasagoje mokosi lietuviškai dainuoti

Prisikėlimo parapijos žinios

– Pracią sekmadienį, gegužės 11, per iškilmingas 10.15 v. pamaldas iš vysk. P. Baltakio, OFM, Sutvirtinimo sakramentą priėmė: M. Ambrozaitytė, T. Ambrozaitis, V. Barakauskaitė, C. Bates, J. Benetis, L. Berius, P. Bušinskas, T. Bušinskas, E. Cotteau, J. Didžbalis, A. Dunphy, K. Dunphy, A. Herron, V. Juzukonytė, V. Jonuška, R. Levišauskas, G. Miniutaitė, D. Puzeris, A. Radžiūnaitė, L. Sakalauskas, K. Šiaučiuitytė, J. Stončiūtė, M. Stončiūtė, A. Thomas, M. Thorn, K. Yčaitė, S. Žilinskaitė. Per Mišias giedoją "Volungės" choras su soliste Anita Pakalniškyte-Puodžiūnienė. Sutvirtinamuosius paruošė R. Radžiūnaitė, A. Ambrozaitienė ir L. Ehlers. V. Kolyčius pravedė pokalbius su tėvais, kun. E. Putrimas atliko susikaupimą ir apeigų repetitijas.

– Prisikėlimo parapijos kunigai ir parapijiečiai sveikina Lietuvos kankinių parapijos kleboną kun. Joną Staškų pakėlimo į garbės prelatus progą.

– Gegužinių pamaldų metu per visą šią savaitę bus kalbamos maldos iš Sekminės pasirošimo novenos.

– Pakrikštytas Vėjas-Maksimas, Zitos (Prakapaitės) ir Paul A. Kruszewski sūnus.

– KLK moterų draugijos šios parapijos skyriaus valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkė – I. Vibrienė, vicepirm. – S. Kimsa, sekr. – dr. O. Gustainienė, išd. – G. Šutienė; renginių vadovė – V. Siminkevičienė, dr. O. Gustainienė, R. Simonaitienė ir R. Ulbienė; narės – D. Baziliauskienė, A. Byszkiewicz ir Dana Pranaitienė. Revizijos komisija – O. Krasauskienė, I. Pukienė ir P. Saplienė.

– Šį sekmadienį, gegužės 18, po 10.15 v.r. Mišių salės scenoje žaidimų sueigai renkasi "sekmadienio draugai", vaikučiai tarp 3 ir 6 metų amžiaus.

– Šventovės durys atidaromos pusę valandos prieš Mišias ar pamaldas.

– Mišios gegužės 18, sekmadienį: 8.15 v.r. už a.a. Mariją ir Tadą Normantus; 9.15 v.r. už a.a. Leoną ir Antaniją Dromantus; 10.15 v.r. už gyvas ir mirusias motinas, a.a. Joną ir Gudelių šeimos mirusius, a.a. Joną Robertą Simanavičių; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Vilniaus radijo laidos užsieniui nuo š. m. gegužės 9 d. bandymo tvarka bus siunčiamos per Vokietijoje esantį siųstuvą.

– Aukos slaugos namams primamos Toronto ir Hamiltono kredo kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6.

Kiauklių šventovė auکوjo: \$5,000 – J. Vaskela.

Vaikų dienos centrams Kau-no arkivyskupijoje auکوjo: \$200 – J.J. Valiuliai; \$50 – A. Augaitienė, A. Vaišvilienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms auکوjo: \$100 – L. Rutkauskienė; \$90 – Brita su šeima (a.a. M. Kybrancienės 90-tųjų gimimo metinių atminimui).

A. Juozo Bajoraičio atminimui Teresė ir Alfonsas Žebertavičiai "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$25.

A. a. mamytės M. Kybrancienės 90 m. gimimo sukakčiai (š. m. gegužės 29 d.) paminėti, dukra Brita su šeima "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$90.

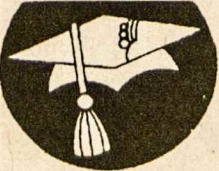
A. a. muz. Stasio Gailevičiaus atminimui, reikšdami užuojautą šeimos nariams, Sigita ir Vytautas Aušrotai "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$20.

A. a. muz. Stasio Gailevičiaus atminimui, užjauzdami žmoną Hertą ir šeimą, Gražina Strimaitienė su šeima "Tėviškės žiburiams" auکوjo \$25.

IEŠKOME auklės 1 mėn. amžiaus berniukui. Tel. 905 826-6725.

Toronto Maironio mokykla ir Aukštesnieji lituanistiniai kursai

maloniai kviečia Jus dalyvauti

IŠKILMINGA 1997 MOKSLO METŲ UŽBAIGIMO AKTE,

kuris įvyks birželio 6, penktadienį, 6.30 v.v.,
Prisikėlimo parapijos salėje

Bilietas – \$25

MAIRONIO MOKYKLA

Bilietai gaunami
Maironio mokykloje
šeštadienį arba
pas B. Batraks tel.
905 271-1640 ir pas
I. Wilkinton tel.
905 822-0302

GEGUŽĖ – JAUNIMO VAJAUS MĖNUO

KVIEČIAME JAUNIMĄ IKI 16 METŲ AMŽIAUS TAPTI MŪSŲ KOOPERATYVO NARIAIS

- ♦ atidarę sąskaitą gausite 5 akcijas (šėrus) 25 dol. vertės ir 10 dol. indėlių taupomojoje sąskaitoje;
- ♦ kviečiame tėvelius atidaryti sąskaitas naujagimiams bet kada per visus metus.

Iš kooperatyvo gausite taip pat 5 akcijas (šėrus) ir 10 dol. indėlių taupomojoje sąskaitoje.

Kviečiame – ateiškite ir atidarykite sąskaitas

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS TORONTE

Naujas "Tėviškės žiburiių" fakso numeris – 905 275-6755. Priimtumas veikia 24 val.

KLB Toronto apylinkės visuotinis susirinkimas šaukiamas gegužės 21, trečiadienį, 7 v.v. Toronto Lietuvių Namų Gėdimo mėnėje. Dalyvauti kviečiami visų organizacijų pirmininkai-kės arba jų įgaliotiniai bei visi tautiečiai-tės. Apylinkės valdybos ir tarybos nariams dalyvavimas privalomas. KLB inf.

"Tėviškės žiburiių" administracija kapų lankymo dieną, gegužės 25, sekmadienį, bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

Motinos pagerbti Kanados lietuvių muziejuje, Anapilyje, surengta nauja paroda "Kanados lietuvių mūsų archyve". Kviečiame apsilankyti, pažūrėti, ką jau spėjome įamžinti ir ko dar trūksta. **Veđėja**

Anapilio moterų būrelis gegužės 25, Kapinių lankymo dieną, ruošia lietuvių dailininkų meno parodą iš dail. Jurgio Račkaus rinkinio. Parodos atidarymas bus po 9.30 v.r. Mišių.

Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa Kapinių lankymo dieną, gegužės 25, pagerbiant kuopos mirusius, dalyvaus su vėliava 11 v.r. Mišiose Lietuvos kankinių šventovėje. Po Mišių – susikaupimas prie paminklo kapinėse. Kuopos nariams – pareiga dalyvauti.

Kuopos valdyba
Toronto Maironio mokykloje gegužės 31, šeštadienį, bus registruojami mokiniai 1997-98 mokslo metams. Prašau užregistruoti šią dieną savo vaikus, kad galėtume numatyti klasių dydį ir 1997 m. rugsėjo mėnesiui reikalingų darbuotojų skaičių. Tą pačią dieną registruosime ir visai naujus mokinius. Registracijos metu bus reikalingas jūsų vaiko sveikatos kortelės numeris.

Taip pat pranešame, kad klasės, nesurinkusios pakankamo mokinių skaičiaus iki 1997 m. rugsėjo 30 d., bus uždarytos. Jei turite kokių klausimų dėl registracijos eigos ar jūsų vaiko tinkamumo mūsų programai, bandysime į juos atsakyti gegužės 31 d.

Veđėja
Toronto Maironio mokykla ir Aukštesnieji lituanistiniai kursai dėkoja už finansinę paramą. Auکوjo: \$5,000 – "Paramos" kredito kooperatyvas; \$3,500 – Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas ir \$2,000 – Kanados lietuvių bendruomenė.

Tremtinių vaikų mokykla "Lietuvių namai" Vilniuje auklėtinius drabužiais apdovanojo Prisikėlimo parapijos tarybos labdaros sekcija. Nuširdus ačiū geradarėms.

Mokyklos rėmėjai būtų labai dėkingi tėvynainiams, kurie galėtų sušelpsti ir pradžiuginti iš prosenelių kalinimo vietų į tėvynę sugrįžusius mūsų tautos atžalas – drabužiais, rašomajame medžiaga, knygomis, avalyne, pinigine auka. Rėmėjų vardu – A. Stepatienė, 21 Cosmo Rd., Toronto, Ont. M8X 1Z3. Tel. 416 233-8396.

Paieškojimas

Marytė Jasilionienė, Vytauto Didžiojo g. 95, Pakruojis, Lietuva, ieško savo brolio Juozo Radiševičiaus. Jei kas apie pastarąjį ką žinotų, prašoma rašyti aukščiau nurodytu adresu.

Toronto Lietuvių Namuose Kauno Dailės instituto rektorius prof. dr. **VAIDOTAS PALYS** 1997 m. gegužės 18, sekmadienį, 2.30 v.p.p.

kalbės tema: "Dabartinės Lietuvos universitetų problemos ir galimybės"

Pokalbyje bus paliečiami kanadiečių ir užsienio lietuvių jaunimo studijų perspektyvos Lietuvoje.

Visi kviečiami dalyvauti.

Rengia LN kultūros komisija

Kanados lietuvių muziejuje, Anapilyje,

NAUJA PARODA

"Kanados lietuvių mūsų archyve"

Kapinių lankymo dieną,
1997 m. gegužės 25

Motinos jų šventėje gegužės 11, sekmadienį, buvo pagerbtos turiningu ir jaukiu renginiu didžiojoje Anapilio salėje. Rengėjų – Anapilio parapijos jaunų šeimų sekcijos – vardu ji pradėjo programos veđėja Vida Valiulienė, sveikindama motinas bei gausiai susirinkusius dalyvius, kurių buvo art. 200. Labai pritaikytą šventei meninę programą atliko parapijos vaikų choras "Angeliukai", vadovaujamas muzikės Nijolės Benotienės ir talkinamas smuikininkės Audros Šarpytės. Pažymėtina, kad šis choras jau penkeri metai gieda sekmadieniais Lietuvos kankinių šventovėje per 9.30 v.r. Mišias ir dalyvauja įvairiuose renginiuose. Šioje Motinos šventėje jis ir jo vadovė susilaukė gausių katčių. Po meninės programos, kun. V. Volteris sukalbėjus turiningą maldą, visi vaišinosi prie gražiai papuoštų stalų skaniai paruoštą p. Bubulienės patiekalais. Loterijoje daug kam nusišypsavo laimė, o dalyvaujančios motinos buvo apdovanotos įvairiomis daiktinėmis dovanomis irgi loterijos būdu. Vyriausieji motinai iš dalyvaujančių šiam renginyje Magdalenai Pakulienėi sugiedota "Ilgiausių metų", tuo būdu pagerbiant visas motinas, perkopusias 90 metų slenkstį, bet negalėjusias dalyvauti šiame renginyje. Pabaigai programos veđėja rengėjų vardu išreiškė nuosirdžią padėką visiems, kuo nors prisidėjusiems prie šio sėkmingo renginio. D.

Stepono Šetkaus dailės darbų paroda, surengta St. Catharines lietuvių meno rėmėjų būrelio, įvyko Motinos dienos proga gegužės 11 Anapilio sodybos parodų salėje. Buvo išstatyta 40 darbų, daugiausia gamtovaizdžių ir portretų. Parodos lankstinuke rašoma: "Š. Šetkus piešia nuo vaikystės iki šių dienų beveik be didesnių pertraukų. Jo stilius įvairus: nuo klasiško iki šių laikų". Paroda susilaukė gana daug lankytojų.

IŠNUOMOJAMI KAMBARIAI netoli "U of T, Scarb." Žemesnės kainos studentams arba ateiviams iš Lietuvos. Skambinti telefonu 416 281-9970, faksu – 416 281-3504.

Anapilio vaikų darželis, sėkmingai prasidėjęs, ir toliau veiks likusių gegužės ir birželio mėnesį. Vaikai atvedami kasdieną nuo 7.30 v.r. iki 12.30 v.p.p. Priimami vaikučiai nuo 2½-5 metų. Susidomėjimas darželiu auga, ir jau dabar rudeniiui daromi planai. Po vasaros atostogų darželis pradės veikti rugsėjo 8 d., todėl raginame tėvelius registruoti vaikučius, nes jie bus priimami eilės tvarka. Norint užtikrinti vaikeliiui vietą, svarbu iš anksto registruoti. Papildomai informacijai telefonas: 905 897-5604.

S. Ignė

Dėkojame visiems, kurie padėjote įsteigti Anapilio vaikų darželį, atnešdami žaislų, knygelių, baldų ir kitų reikalingų priemonių. Gavus miesto leidimus ir iš seselių bei geradarių įvairių priemonių, gegužės mėnesio pradžioje naujasis Anapilio darželis pradėjo veikti. Smagu, kad darželis tapo visų bendru rūpesčiu. Vaikučiams dar reikia daikteliams sudėlioti lentynų, tiračių, vežimėlių ir kitų lauko priemonių. Dėkodami visiems už dėmesį ir pagalbą, drįstame prašyti nepamiršti šį naują auklėjimo darbą paremti pinigine auka (bus galima išrašyti nuo mokesčių atleidimo pakvitavimą). Nuosirdi, nuosirdi padėka visiems.

Darželio ko-ord. S. Ignė

Raseiniškias

Raseinių 1944 metų laidos abiturientai kviečiami į susitikimą Raseiniuose 1997 metų liepos 2, šeštadienį, 12 v., prie šventovės. Ten bus auکوjamos Mišios už mirusius klases draugus, po to – kapų aplankymas ir susitikimas gimnazijoje prie kuklių stalų. Pakelkite sparnus! Maironis dainavo – "širdys oi nešaltos..." Pranešti J. Bakutienėi (Dubysos 14-2, Raseiniai, Lithuania) bent iki Antaninių – birželio 13-tosios. Inf.

Ivairios žinios

JAV konsulatą praneša, kad nuo š. m. gegužės 20 d. besilankantys Kanadoje ir norintys įsigyti vizas į JAV turės iš anksto susitarti su konsulato raštine, kad būtų paskirtas kreipimosi laikas. Į konsulinis skyrius Halifaxe, Kvebeko mieste, Montrealyje, Otavoje, Toronte ir Kalgaryje be paskirto laiko gali kreiptis nuolatiniai gyventojai (landed immigrants), turintys leidimą studijuoti ar dirbti Kanadoje ir jų išlaikytinai bei lankytojai, turintys pasimatymus Kanados konsulatuose JAV-ėse. Vankuveryje gali kreiptis nuolatiniai gyventojai. Paskirtas kreipimosi laikas negarantuoja vizos gavimo. Lankytojam, norintiems vykti į JAV, patariama kreiptis į JAV ambasadas jų gyvenamoje valstybėje. Inf.

MONTREALQUE

Pirmąją Komunią Aušros Vartų šventovėje gegužės 4 d. iš kun. Kazimiero Ambraso, SJ, rankų priėmė keturi vaikučiai: Gediminas Dainius, Nikolas Stankevičius, Aleksas Žiaugra ir Ema Drešerytė iš Sarnia, Ont. Vaikučiai buvo gerai paruošti seselės Juditos. Altorius papuoštas puikiomis gėlėmis. Iškilnių metu skambias giesmes giedoją moterų vienetas "Aušra", vargonavo muz. Aleksandras Stankevičius. Dalyvių buvo artipilnė šventovė.

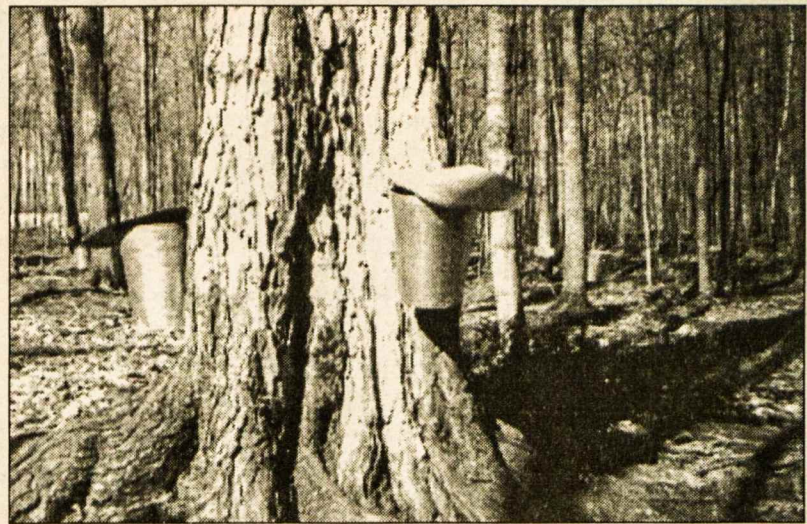
Gegužinės pamaldos Aušros Vartų šventovėje vyksta kiekvieną vakarą 7 val., sekmadieniais – po 11

val. Mišių.

Sesėlė Judita, Montrealio seselių vyresnioji, gegužės 4 d. išvyko į Putnamo vienuolyną dalyvauti posėdžiui.

KLM draugijos Montrealio skyrius šaukia susirinkimą birželio 1 d. po pamaldų seselių namuose. Regina Piečaitienė padarys pranešimą apie gyvenimą Lietuvoje. Visi kviečiami dalyvauti.

Notarė Rūta Pocauskaitė-Rudinskienė kalbės apie testamentų sudarymą bei kitus teisinius klausimus gegužės 28, trečiadienį, 1.30 v.p.p. "Rūtos" klubo patalpose. Visi kviečiami pasiklausti. B.S.

Taip teka klevų sula, iš kurios gaminamas sirupas ir kiti saldumynai Kanados Kvebeko provincijoje
Nuotr. K. J. Ambraso

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobilai – Prekyba – Apsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepeloreigoja apsidrausti.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

"Tėviškės žiburiams" auکوjo:
\$225 - K. Šimbelis; \$90 - K. Dulevicius; \$60 - S. Juzėnas; \$50 - Z. Mažonas; \$30 - O. Krivickas, V. Mariūnas; \$20 - J. Cibulskis, M. Puzauskas, A. Balsys, V. Radzius; \$10 - M. Liaukus, M. Zemaitienė, dr. A. Grinis, J. Banylis, K. Polikaitis, L. Stukas, Č. Pšedzieckis, J. Gaižutis; \$8 - D. Vaidilienė; \$5 - A. Rudys, A. Pocevičius, E. Valeška, A. Gvazdaitis, P. Ruikis; \$3 - V. Verbyla.

Rėmėjo prenumeratą atsuntė: \$50 - dr. R. Karka, A. Gaurys, W. Lackus, M. Prikočkis, V. Paulionis, S. Naikauskas, K. Šimkus, A. Karnas, M. Chrolavičius, J. Chrolavičius, B. Žutautas, E. Barškėtis, dr. S. S. Naujokaitis, D. Klibingaitis, A. Skaitys, J. Andrukaitis, A. J. Bernėnas, M. Matusėvičius, B. Bernat, A. Blūdžius, V. Gustainis, A. Kilinskas, J. Čialka, B. Janušienė, M. Yanchis, A. Bartkus, B. Agurkis, A. Garkūnas, S. Grigaliūnas, V. Pečiulis, S. Matulevičius, J. Virpša, Ch. Anciukaitis, M. Jokšas, R. Jurkus, S. Astras, B. J. Kiaulėnas, K. Barėnas, R. Kmieliauskas, Tėvai Jėzuitai (Montrealis), L. Baziliauskas, O. Jakimavičius, S. Kulmaitis, Ch. D. Mitalas, V. Lapaitis, V. Anelauskas, R. Lukoševičius, M. Genčius, H. Adomonis, S. Plučas, L. Klimas, V. Milukas, V. Grudzys, J. Kojelis, S. Kačinskas, J. Račius, T. A. Merkevičius, J. Rickus, P. Adomaitis, A. Alkevičius, J. Ribinskas, V. Mariūnas, M. Remienė, K. Poška, Č. Pšedzieckis, V. Tar-

vydas, L. Tamošauskas, G. Simaitis, L. Skripkutė, O. Spidell, A. Budzilas, Tėvai Pranciškonai (Kennebunkport).

Garbės prenumeratą atsuntė: \$65 - J. Dženkaitis; \$60 - A. Aschenbrenner, V. Jonynas, A. Kantvydas, dr. A. Vyšniauskas, P. Rudgalvis, S. Kiršinas, B. Grinius, G. Ciparis, K. Dulevičius, V. Levickas, E. Čuplinskas, V. Kupcikevičius.

Garbės prenumeratą už dvejus metus atsuntė: E. Kronas.

Nuosirdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siūsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

Nori susirašinėti

Daiva Serdzikauskaitė, 12 m. amžiaus, norėtų susirašinėti su Kanados lietuvių jaunimu. Rašyti: K. Krevės 5-17, Kaunas 1342, Lietuva.

KNYGA "Vladas Baltrušaitis, ope-ros solistas", autorė Jūratė Vyliditė. Išleista "Scenos" 1996 m. Vilniuje Elenos Baltrušaitienės lėšomis. Gaunama Anapilio ir Prisikėlimo parapijų kioskuose.

FLORIDOJO PARDUODAMAS 2 miegamųjų su baldais butas "Baltic Apts.", St. Petersburg Beach. Kaina \$55,000. Teirautis tel. 905 227-4493 arba